

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Έπρεπε να υποθέτῃ ὅτι τὸ γνωρίζω· διότι τὸ νὰ εἶπῃ ὁ κ. πρωθυπουργός, ὅτι ἰσοζύγιον δὲν ἔμπορεῖ τι νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἐπῆλθε τοῦ 68, διότι δὲν ἐτελείωσεν ἡ χρήσις, ὑποθέτει, ὅτι τὸ ἀγνοῶ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁ λόγος, ὅτι τὸ ἀγνοῶ· ἐγὼ δὲν χθελῶ νὰ κάμω λογαριασμὸν μέχρι λεπτοῦ· διότι δὲν λέγεται καὶ ἔλλειμμα τὸ νὰ ὑπάρξῃ ἐν ἔλλειμμα τριακοσίων, τετρακοσίων, πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν εἰς μίαν χρήσιν· εἶναι τόσον μικρὸν τὸ ποσὸν τοῦτο παραβλάσκοντες πρὸς τὴν ὅλην διαχείρισιν, ὥστε δὲν κρίνεται ἄξιον λόγου. Ἀλλως, ἀναγκασμένος ὢν νὰ ἐξετάσω τὰ οικονομικά τοῦ Κράτους, τὰ ὁποῖα εἶναι ὁμολογουμένως εἰς τόσον ἀλλίαν κατὰστασιν, ὁρίσθω βεβαίως νὰ ἐπιχειρήσω τὸ πρῶτον καὶ ἐξετάσω τὴν χρήσιν τοῦ 68· διότι ἐν ἐκ τῶν δύο ἔπρεπε νὰ πράξω ἐγὼ καὶ ἡ Βουλὴ, ἢ νὰ ζητήσω νὰ συγκρατηθῇ εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ μέχρι τέλους τῆς χρήσεως 68, ἢ ἔπρεπε νὰ παραλείψωμεν τὸ καθήκον τὸ ὅποιον ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὰ οικονομικά, διότι τυγχάνει νὰ συζητήσωμεν ὁπότε ἀκόμη ἡ χρήσις δὲν ἔλαβε. Ἐγὼ οὖτε μὲ τὴν μίαν γνώμην συντάσσομαι, οὖτε μὲ τὴν ἄλλην, διὰ τοῦτο ἐξακολουθῶ ὅ, τι ἐπιχειρήσω χθὲς.

Εἶναι ἀληθὲς, κύριοι, ὅτι δὲν ἔχομεν ὅλα τὰ δεδομένα νὰ εὗρωμεν ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς χρήσεως 68, μέχρι λεπτοῦ, ἀλλ' ὅλοι ὅσοι καταγίνονται εἰς τὰ οικονομικά γνωρίζουσιν, ὅτι ἡ κυβερνήσις κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου εἶναι εἰς κατὰστασιν, μὲ μίαν διαφορὰν διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν τὸ πολὺ, νὰ προσδιορίσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς χρήσεως. Ὑπάρχει ἐπομένως, καὶ ὑποθέτω ἀκόμη, ὅτι ἡ κυβερνήσις σιθομένη τὴν Βουλὴν, ἐκτιμῶσα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον τὸ ὅποιον ἔχει ἡ Βουλὴ νὰ ἐξετάξῃ τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπουργῶν καὶ μάλιστα ἐν Ἑλλάδι, καὶ μάλιστα τῶρα ὁπότε ἐρθάζομεν εἰς τὸ τελευταῖον ἄκρον, ἤθελε καταγίνειν, ἤθελε ἀπασχολῆσαι ὅλους τοὺς ἐπιτετραμένους τὴν φράξιν καὶ τακτοποιῆσαι τῶν ἀριθμῶν ὑπαλλήλους, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἐκτίμησιν τὴν ἀκριβέστην, ἥτις εἶναι δυνατὴ· καὶ ἐγὼ δὲν ἐζήτησα τὰ ἀδύνατα, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ χάρισω τὰ δυνατά. Ὑπάρχει λοιπὸν, ὅτι εἶχε ταύτην τὴν φιλοτιμίαν ἡ κυβερνήσις, εἶχεν αὐτὸν τὸν σιθασμὸν πρὸς τὰ δικαιώματά μας, καὶ ἤθελεν ἐμπληροῦσαι τὸ καθήκον τας, καὶ ὅτι οἱ ἀριθμοί, τοὺς ὁποίους μᾶς φέρει, θέλουσι καταστήσει τὴν Βουλὴν εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν κατὰστασιν τῆς χρήσεως τοῦ 68 καὶ νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς ἕνα βουλευτὴν, εἰς ἐμὲ, νὰ εἶπω, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀριθμῶν, τοὺς ὁποίους μᾶς φέρει, ἡ χρήσις τοῦ 68 θέλει φθάσῃ εἰς ἰσοζύγιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀξιότιμος πρωθυπουργός ἐπανεπαύθη εἰς αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις, τὸ μὲν ὅτι ἡ χρήσις δὲν ἔλαβε, τὸ δὲ, ὅτι δὲν ἤνυσεν τὰς παρατηρήσεις μου, δὲν ἐζήτασε διόλου τὴν χρήσιν τοῦ 68. Ἐν τούτοις τὸ ἔργον τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ εἶναι ὅπως διόλου διαφορετικὸν τοῦ ἰδικοῦ μου.

Συγχωρήσατέ μοι νὰ ἐπαναλάβω ὅ, τι εἶπον καὶ χθὲς· εἶπον ὅτι τὴν 31 Δεκεμβρίου 68, κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῆς κυβερνήσεως, ἡ χρήσις τοῦ 68 παρουσιάζει ἰσοζύγιον μεταξὺ εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν 34,000,000 εἶχον πληρωθῇ, 26,000,000 εἶχον εἰσπραχθῇ· ἡ διαφορὰ κατὰ 8,000,000, ἐκαλύφθη ἐξ ἰσοῦ ποσοῦ δανείων, τὰ ὁποῖα εἶχε δανεισθῇ ἡ κυβερνήσις τοῦ Βουλγαρᾶ· ὥστε ἡ χρήσις τοῦ 68 κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου εἰρήσκατο εἰς ἰσοζύγιον, ὡς πρὸς τὰς πληρωμὰς καὶ εἰσπράξεις. Παρατήρησα δ' ὅτι, ἐπερίσσευον ἐκ τῆς χρήσεως 68, ἑκατόσιαι χιλιάδες εἰς τὰ ταμεία καὶ ἐπερίσσευσαν προσεὶ 3,500,000, διότι, τὰ ἐδανείσθη μὲν ἡ κυβερνήσις τοῦ κ. Βουλγαρᾶ, διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὰ πλοία Βαρδῶ, ἀλλὰ μὴ ἀγοράσασα αὐτὰ, τὰ ἀρῆκεν εἰς τὴν κυβερνήσιν· ὥστε ὑπέρχεν περίσσευμα τῶν εἰσπράξεων, τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων, τὸ ὅλον 4,100,000. Αὐτὸ

εἶναι ἡ κατὰστασις τῆς χρήσεως τοῦ 68 κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου, κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῆς ἰδίας κυβερνήσεως.

Προχωρῶ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ 69, καὶ θέλω στηριχθῇ, εἰς τὰς ἐκθέσεις καὶ τοὺς λόγους τῶν κ. ὑπουργῶν. Ἡ κυβερνήσις, μᾶς εἶπεν, εἰσπράξα, κατὰ τὸ ἐνδιάμεσον διάστημα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ 1868 5,000,000, ἐπλήρωσα δὲ διάφορα ποσά, ἐκ τῶν ὁποίων, τὰ μὲν ἀνάγονται εἰς τὸ 68, τὰ δὲ ὅχι· ἐπομένως ἐγὼ, ὅστις ἐξετάζω τὴν χρήσιν τοῦ 68, θέλω λάβει ἐκ τῶν ἀριθμῶν τῆς κυβερνήσεως τὰ ποσὰ τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν χρήσιν τοῦ 68, διὰ νὰ ἴδω τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τί θέλει παρουσιάσει, περίσσευμα, ἔλλειμμα ἢ ἰσοζύγιον. Κατέταξα, κύριοι, μεταξὺ τῶν ποσῶν τῶν ἀναγομένων εἰς τὸ 68, τὰς εἰσπράξεις τῆς κυβερνήσεως, 1) ἔσοδα τοῦ 1868 εἰσπράξεις, 5,220,000, 2) εἰς λογαριασμὸν ὁδοποιίας, ἐπίσης τῆς χρήσεως 1868, 250,000, 3) εἰς παραγγελίας τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν 500,000, 4) εἰς τόκους τοῦ ἐθνικοῦ δανείου, τῶν ἐξ ἑκατομμυρίων 400,000, 5) εἰς συντήρησιν Κρητῶν 1,444,000, 6) εἰς ἰονικὴν τράπεζαν 1,000,000, 7) εἰς χρεώγραφα ἑπτακῆσου ἐπίσης 180,000· τὸ ὅλον 9,194,000. Εἶπον δὲ χθὲς, καὶ ἐπαναλέγω, ὅτι ἂν καλῶς κατέταξα τοὺς ἀριθμοὺς, καὶ νομίζω, ὅτι καλῶς τοὺς κατέταξα, (τοῦλάχιστον δὲν μοῦ ἐγένετο ἀντίρρηση, μὲλον ὅτι ἔστειλα σήμερον τοὺς ἀριθμοὺς μου εἰς τὸν ὑπουργόν, ὅστις μοῦ τοὺς ἐζήτησεν), λέγω, ὅτι ἐπληρώσατε 9,194,000, εἰς λογαριασμὸν τοῦ 68, εἰσπράξατε δὲ 5,000,000 καὶ προσεὶ τέσσαρα ἑκατομ. τὰ ὁποῖα σὰς ἐπερίσσευσαν, τὸ ὅλον εἰσπράξατε 9,100,000. Λέγω λοιπὸν, ὅτι ἔχετε ἰσοζύγιον. Πιθανὸν εἶναι νὰ ὑπάρχουν πληρωμαὶ ἀκόμη τοῦ 68 καὶ νὰ ἔχητε καὶ εἰσπράξεις, διότι ὑποθέτω, ὅτι αἱ εἰσπράξεις αὗται τῶν 5,000,000, τὰς ὁποίας ἀνέφερον ἡ κυβερνήσις, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα....

Πιθανὸν λοιπὸν νὰ ᾖναι καὶ ὀλίγαι ἀκόμη εἰσπράξεις ἐκ τοῦ 1868. Ἐγὼ, ἐννοεῖται, ὅτι ὁρίσθω νὰ παραλείψω καὶ τὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς δαπάνας, διότι δὲν γνωρίζω, δὲν ἔχω πληροφορίαν καμμίαν, καὶ ἂν ἡ Κυβερνήσις ἔχῃ σήμερον πληροφορίας, ἐάν ἐζήτησιν ἀκριβέστερον καὶ γινώσκῃ σήμερον ὅτι, εἴτε ἔσοδα τοῦ 1868 ἢ ἔχομεν πλεονέκτημα, εἴτε ἔσοδα, ἢς τὸ εἶπ'· ἐνόσω ὅμως δὲν ἔχει ἀριθμοὺς ἄλλους, νομίζω ὅτι ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ διασχυρίζωμαι, ὅτι ἡ χρήσις τοῦ 1868 μετὰ τὰ τακτικά καὶ ἐκτάκτα ἔσοδα, ὅσα εἰσπράχθησαν, δὲν θὰ ἀφῇται ἔλλειμμα.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ, κύριοι, ἡ χρήσις τοῦ 1868 νὰ μὴ ἀρίνη ἔλλειμμα ὥστε νὰ ᾖναι περιττὸν τὸ δάνειον, ἢ καὶ ἂν δὲν εἴναι περιττὸν τὸ δάνειον νὰ εὗρωμεν τὴν ἐπιπλέον ἀκριβὴν ἰδέαν περὶ τοῦ περισσεύματος, τὸ ὅποιον ἐκ τῶν κολλοσιαίων δανείων, τὰ ὁποῖα ἰσχυρῶς συνωμολογήθηκα, θὰ περισσεύσῃ εἰς τὴν κυβερνήσιν. Πιστεύω δὲ ὅτι κανεὶς ἐκ τῶν ἀξιότιμων βουλευτῶν δὲν νομίζει ὅτι εἶναι πρᾶγμα ὅπως ἀδύνατον κατὰ τὴν ψήφισιν αὐτῶν τῶν ἀριθμῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ αὐτῶν τῶν φόρων, καὶ αὐτῶν τῶν ἐξόδων, ὅτι εἶναι ὅπως διόλου ἀδιάφορον, τὸ νὰ ᾖναι ἂν ἔχῃ περισσεύματα ἡ κυβερνήσις ἢ ἂν ἔχῃ ἔλλειμμα.

Ἰδοὺ λοιπὸν οἱ δύο σπουδαῖοι λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἐξακολουθῶ τὴν ἐξέτασιν τοῦ πράγματος, τὸ μὲν διότι πιθανὸς νὰ προκύψῃ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐρευνῆς τὸ ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην δανείου, τὸ δὲ διότι σπουδαῖον εἶναι νὰ γνωρίζωμεν ἐάν θὰ ἔχωμεν ἐν σημαντικὸν περίσσευμα.

Ἐξετάζω ἐπομένως τὰς λοιπὰς πληρωμὰς τῆς Κυβερνήσεως, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀνάγονται πλέον εἰς τὴν χρήσιν τοῦ 68, καὶ ἀριθμῶ τὰς εἰσπράξεις εἰς ὅπισθον τῆς ὀλγας 700,000, εἰς τελευταίαν δόσιν αὐτῆς 350,000, διὰ τὸ θεωρητικὸν ἀπὸ Γεωργίου 475,000, εἰς περιθαλψὴν Κρητῶν 221,000, εἰς χρεὸς τῶν Τραπεζῶν 1,600,000, εἰς ἐξαργύρωσιν ἐντόκων γραμ-

ἀν ἡ συμφέσις ᾗται ἀκριβέστερα, δὲν ἔχομεν ἀνάγκη νὰ σημειώσωμεν τὸν τόκον τῶν 10,000,000.

Α. ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὕπουργ. οἰκονομικῶν). Εὐχαριστῶ πλήρως τὸν ἀξιότιμον κ. Κεχαγιάδην διότι ὁμολογῶ ὅτι ἔλαβον ὥστε νὰ γίνῃ, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον, καταληπτότατος καὶ τὸν ἠνέστη, καὶ θὰ μὲ συγχωρήσῃ νὰ τοῦ ἀπαντήσω κατὰ λέξιν εἰς ὅσα εἶπε. Καὶ ἐγὼ ἀναλυτικώτερα, καθαρώτερα θὰ ἐπιληφθῶ τοῦ ζητήματος.

Πρῶτον λέγω ὅτι δρεῖλουεν εἰς τὰς τραπεζὰς 12,000,000, ἔχομεν εἰς διαθέσιν 3,200,000 ἑτοκὰ γραμματίαι, τὰ ὅποια ὅπως ἤξεύρετε, τὰ ἔχομεν ὑπ' αὐτὸν τὴν ὄρην· προσθέτω καὶ 1,800,000 εἰς μέταλλον, τὸ ὅποιον ἐδώκαμεν εἰς τὰς τραπεζὰς, ὥστε ἔχομεν 5,000,000 δραχμῶν, διότι τῶν 3,200,000 δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν χρῆσιν, τὸ δὲ ἄλλο ποσὸν τὸ ἐδώκαμεν. Μᾶς ὑπολείπονται πρὸς ἐξόφλησιν τῶν 12 ἑκατομμυρίων 7,000,000. ἔχομεν εἰς τὰ ταμεία μᾶς μετρητὰ 3,460,000· εἶπαμεν ἡμεῖς ὅτι ἐδαπανήσαμεν διὰ τὰς ἀνάγκας μᾶς 3,700,000 περίπου καὶ εἶπαμεν ὅτι αὐτὰ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ τὰ ἀναπληρώσωμεν ἀπὸ τοῦς γονίμοις μῆνας. Ὁ κ. Κεχαγιάδης βλέπων τὸ χρηματικόν, τὸ ὅποιον ὑπῆρχε κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου, νομίζει ὅτι εἶναι χρηματικὸν διαθέσιμον καὶ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν τράπεζαν νὰ εἰπώμεν, ἔχεις 5, νὰ καὶ 3, ἑκατομ. 600 χιλιάδας 8,600,000, περίμενε καὶ ἀπὸ τοῦς γονίμοις μῆνας, μικρὰ ἀκόμη μένουσιν, θὰ τὰ οἰκονομήσωμεν. Ἀς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τοῦ εἰπῶ, ἡ ὑπερσία πῶς θὰ γίνῃ; Σίς ἀναγνωρίζετε καὶ ἡμεῖς εἶπαμεν ὅτι 3,700,000, τῶν ὁποίων ἐκάμαμεν χρῆσιν ἐκ τοῦ δανείου, αὐτὸ λέγομεν ὅτι εἰμὶθα εἰς κατὰστασιν νὰ ἀποδώσωμεν διὰ τῶν γονίμων μηνῶν· δὲν οἶς εἶπομεν ὅμως, ὅτι καὶ ὅσα ἔχομεν διὰ τὸν ὑπερσίαν μᾶς θὰ εἰμὶθα εἰς κατὰστασιν νὰ τὰ ἀποδώσωμεν. Ἐπεὶ ζήτητε ὅχι 3,600,000 διὰ τὰς ἐκτάκτους, ἀλλὰ γυροῖτε 7,000,000, πῶς θὰ τὰ εὐρωμεν; 47,000,000 ἔχομεν εἰς τὸν προϋπολογισμόν διὰ νὰ περισσεύσουν 7,000,000; ἔχομεν, κύριοι, 5,000,000 διαθέσιμα καὶ μᾶς λείπουν 7, εἶπαμεν ὅτι ἐλπίζομεν νὰ οἰκονομήσωμεν 3,600,000, τῶν ὁποίων ἐκάμαμεν χρῆσιν, εἶναι τὸ ὅλον 8,600,000, τώρα μᾶς λείπουν 3 1/2. Εἶπον τότε εἰς τὴν ἑκθεσιν, καὶ ἡ Βουλὴ πρὸς εὐκολίαν τῆς κυβερνήσεως χωρὶς συζήτησιν ἐψήφισε τὸν νόμον αὐτόν, τί εἶπον τότε; ὅτι εἶναι καὶ ἄλλα χρῆα, εἶναι σπουδαιότατον τοῦ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου. Πόσα μᾶς χρειάζονται λοιπὸν μὲ αὐτὰ μαζὺ;

ΤΙΝΕΣ. Πέντε.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Τότε οἶς λείπουν 15,000,000.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Τὰ πληρώσωμεν ἡμεῖς ἀπὸ οἷς.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Πρόκειται ποῦ εἶναι, ὅχι πόθεν προέρχονται.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Ποῦ εἰμὶθα τώρα, εἶναι γνωστότατον εἰς ὅλους σας. Σίς δὲν μᾶς κατηγορήσατε ὅτι συνετάξαμεν κακὸν προϋπολογισμόν, ἀλλ' ὅτι διαχειρίσθημεν κακῶς τὰ χρήματα.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ὅχι.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Ἀπλάθῃ, ὅχι μὲ καλὸν λογιστικὸν τρόπον, καὶ ἡμεῖς οἶς εἶπαμεν 18,000,000 ἐπύραμεν δραχμὴν πρὸς δραχμὴν· αὐτὰ βλέπετε ἡμεῖς τὰ εὐρήκαμεν, αὐτὰ τὰ ἔβρη. Δὲν ἤξεύρω, κύριοι, ἂν εἶναι καταληπτό; παρακαλῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε.

ΠΟΛΛΟΙ. Μάλιστα.

ΚΟΜΙΑΤΣΟΣ. Οἱ περισσότεροι δὲν γνωρίζομεν ἀπὸ ἀριθμοῦς, ἀλλὰ γνωρίζομεν ὅτι ἐψήφισαμεν ἕνα νόμον τῶν 9,000,000, καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις τότε συνήνεσε· σήμερον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πρόκειται νὰ τεθῇ ἕν ποσὸν διὰ τοὺς τόκους τοῦ δανείου ἐκείνου· ἂν περυσιαστῇ ἀνάγκη νὰ συνομολογήσῃ ἡ κυβέρνησις

δάνειον, βέβαια θὰ κἀν χρῆσιν τοῦ δανείου αὐτοῦ, ἂν ὅχι, δὲν θὰ κἀν χρῆσιν. Τώρα εἶναι βέβαια καὶ ἡ κυβέρνησις καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις ὅτι ἐξάπαντος θὰ ἔχωμεν εὐφόρους μῆνας καὶ ἐπομένως καὶ χρήματα εἰς τὸ ταμεῖον μᾶς; Βεβαίως ὅχι. Λοιπὸν νομίζω ὅτι εἶναι ματαίᾳ ἡ συζήτησις.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Παρακαλῶ μίαν ἐξήγησιν, διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῇ. Ὁ κ. ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ὁ λόγος εἶναι περὶ σπατάλης.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Κακῶς διαχειρίσεως.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Καὶ ἀναδέχομαι τὴν εὐθύνην διὰ κανὲν ἄλλο, ἀλλ' ὑποθέτω, ὅτι κανεὶς δὲν τὸ ἐπρόβλεπεν· ἀλλ' ἐγὼ ἂν ἠθελον νὰ εἰπῶ τι περὶ κακῶς διαχειρίσεως, ἠθελον τὸ εἰπεῖ. Ἐγὼ ἔφερα τὸ ζήτημα πρὸς ἕνα σκοπὸν, ὅτι θέλωμεν 1,000,000 δραχμῶν τοῦλάχιστον διὰ τοὺς τόκους, δηλ. θὰ αὐξήσωμεν τὰ ἐξόδα κατὰ 1,000,000. Ὑπὸβιτα καὶ ὑποθέτω, ἂν ᾖναι δυνατόν, νὰ οἰκονομηθῇ. Ἐξήγησα λοιπὸν ἂν ᾖναι ἀναγκαῖον τὸ δάνειον, καὶ ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ εὐριθῇ ἡ ἀλήθεια, νὰ εὐρωμεν ἂν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν τὸ δάνειον.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ οἰκονομία μᾶς εἶναι πολλὰ ἑκατομμύρια, δὲν λέγω διὰ τὸν κύριον Δεληγεώργην. Εἶπον ὅτι θὰ ἐξοδεύσωμεν οἰκονομικῶς· εἰμεθα οἰκονομικώτεροι προκειμένοις καὶ περὶ ὁδοῦ καὶ περὶ λατοῦ.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἡ σημερινὴ συζήτης ἀποδεικνύει κάμποσας συκοφαντίας, τὰς ὁποίας ἐρρίψαν διζικὰ καὶ ἀρσενερά, διότι τί ἀποδεικνύεται τώρα; ὅτι τὰ δάνεια αὐτὰ, τὰ ὅποια ἐπῆρεν ἡ μεία κυβέρνησις, καὶ ἡ ἄλλη, τὸ πλεῖστον μέρος εὐρίσκειται, διότι ἡ ἰδίᾳ λέγει, 10,220,000 ἐπερίσσευσαν ἀπὸ τὸ δάνειον. Εἰς ἕν πρᾶγμα δὲν εὐρίσκομεθα σύμφωνα μὲ τὸν κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ πρώτου ποσοῦ τοῦ εὐρισκομένου εἰς τὰ ταμεία. Τὴν 31 Αὐγούστου, λέγει ὁ ὑπουργός, ἔχομεν εἰς τὰ ταμεία 3,760,000, ἀπὸ ἐπληρώθησαν βέβαια αἱ τακτικαὶ δαπάναι (θύροβοι).

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜ. Κατόπιν πληρόνεται.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Μὰ, καὶ κατόπιν εἰσπράττονται. Παρακαλῶ τὸν κ. ὑπουργὸν νὰ μοῖ εἰπῇ, ἐκ τῶν 3,760,000 πόσα χρήματα ἦσαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν;

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. 900,000.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὅχι σήμερον τὴν 31 Αὐγούστου.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Καὶ αἱ δαπάναι τοῦ δημοσίου ποῦ εἶναι;

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἐδῶ νὰ ἐξηγηθῶμεν αὐτὴ ἡ κατάσταση τοῦ ταμείου πότε ἦτο, κ. Πρόεδρε; τὴν 31 Αὐγούστου ἢ σήμερον;

ΖΑΪΜΗΣ (Πρωθυπουργός). Τὴν 31 Αὐγούστου.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Διότι 3,000,000 περίπου ὑπῆρχον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμβασθέντα ἀπὸ τὴν προλαβοῦσαν Κυβέρνησιν, καὶ τὰ ὅποια ἐχρησίμευσαν μέχρι τοῦδε, πλὴν 900,000, εἰς πληρωμὰς ἐκτάκτων δαπανῶν διὰ τὸν ὀπλισμὸν τῆς Ὀλγας κτλ. Λοιπὸν νὰ μὴ παραξενεύσῃτε ἂν τὴν 31 Αὐγούστου βλέπετε, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ταμεῖον εἶχε τόσα ἑκατομμύρια, διότι 3,000,000, ὑπῆρχον τότε εἰς τὸ ἐξωτερικόν. (θύροβοι). Νὰ ἐξηγηθῶμεν λοιπὸν, κ. ὑπουργέ. (διὰ λόγους).

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Τὴν 31 Σεπρίου, εὐρίσκοντο ἐξω μόνον 900,000 καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἦσαν εἰς τὰ ταμεία χαρτῶν, εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ ταμεία 2,300,000, ἂν προσθέσῃς καὶ 900,000 τὸ ὅλον 3,200,000.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Τώρα ὁ κ. ὑπουργός λέγει, ὅτι τὰ 3,600,000 θὰ χρησιμεύσουν ἐν μέρει πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν προκαταβληθέντων ἐκ τῶν δανείων διὰ τοὺς ἀγόνους μῆνας, ἀλλὰ τότε δὲν πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶν ἀπὸ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἔλαβον ἐκ τῶν δανείων, διότι ἂν θὰ ἀφαιρεθῶν, τότε θὰ εἴπῃ ὅτι ἔλαβε

ὁ ὁποῖος δὲν ἤξεύρει οὔτε τί ἐσοδεύει οὔτε τί ἐξοδεύει.

Ἐξετάσωμεν τώρα τὸ κείμενον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι καταχωρημένη ἡ πίστωσις τῶν 39,000 ἐρέβη, ἡ παρατήρησις εἰς τοὺς κυρίους ὑπουργοὺς, καὶ ἰδίως εἰς τὸν κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι τὸ γενικὸν λογιστήριον ὅπως ἔχει δὲν ὠφελεῖ εἰς τὴν ὑπερσίαν, διότι τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὅποιον συνεστήθη δὲν τὸν ἐκπληροῖ οὔτε ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀποστολὴν του (θόρυβος). Καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν, κ. πρόεδρε, μετ' εὐχαριστίας περατήρησα ὅτι ὑμεῖς, ὅστις ἔχετε τὴν μεγαλειότητα πῶς περὶ τὰ τοιαῦτα, ἐννοεῖτε καὶ ἐδεικνύετε ὅτι τὰ πράγματα ἔχονται ἀληθείας. Λοιπὸν τί σὰς εἶπεν ὁ κ. Κεχαγιᾶς καὶ συμφωνῶ μὲ αὐτὸν ὅχι ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διορθώσεως τοῦ λογιστηρίου, διότι ἀπὸ τοῦδε δὲν εἶμαι ἱκανὸς ν' ἀποφασίσω, ἀλλὰ συμφωνῶ ὡς πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἀναβολῆς, διότι τὸ ὑπάρχον, ἡ δαπάνη τὴν ὁποίαν ἔχομεν δίδεται ἐπὶ ματαίῳ, διότι ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὅποιον ὑπάρχει δὲν ἐκπληροῦται, ἀρα ἡ δαπάνη αὕτη εἶναι ἐντελὴς περιττή. Ὁ λόγος δὲ τοῦ κ. Ροντήρη ὅτι, διότι τάχα τὸ φῶς τὸ ὅποιον ἔχομεν εἶναι μικρὸν, διὰ τοῦτο ἐλάτε νὰ τὸ σβύσωμεν; δὲν εἶναι ὀρθόν. Ἦκουσα ἕνα εἶδος νὰ λέγῃ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὅτι δὲν σὰς λέγομεν νὰ σβύσωμεν τὸ φῶς, ἀλλὰ θὰ τὸ ἐάλωμεν εἰς μικρότερον δωματίον ὅπως φωτίσῃ καλλίτερα, τοῦτόστι νὰ τὸ ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ τῆς ἀλλοτρίας ὑποχρεώσεως καὶ νὰ τὸ καταστήσωμεν ἐνήμερον εἰς τὴν ὑπερσίαν καὶ τὴν ἀποστολὴν του, καὶ ἐπομένως ἡ δαπάνη τὴν ὁποίαν πληρώνει τὸ δημόσιον νὰ πληρώνεται διὰ κάποιον σκοπὸν. Τώρα ἐρωτῶ, καὶ ἐρωτῶ πρὸ πάντων τὸν κ. Κρεστενίτην, ὅστις ἐσπεύθη καὶ ἔκαμε μερικὰς παρατηρήσεις εἰς τὸν κ. Κεχαγιᾶν, αἵτινες μοὶ φαίνονται τόσοι ἀτοποὶ ὅσον καὶ ἀδίκαι, διότι αὐτὸ θὰ εἶπῃ, ὅτι δὲν ἐφάρμοι κατὰ συνείδησιν (θόρυβος). κατ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐκπαιδευτικὸν διὰ πᾶσαν δαπάνην ἐκτὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ ὀφείλετε νὰ γνωρίζετε ἐκ τῶν προτάσεων ὅτι ψηφίζετε, ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη γινομένη ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῆς ἐπικρατείας καὶ εἰς τὴν ἐν γένει ὑπερσίαν διὰ τὴν κατάστασιν τῆς ὑπερσίας (θόρυβος). Λοιπὸν λέγω, κύριε πρόεδρε, ποῖα εἶναι τὰ λογικὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξαγάγωμεν ἐξ ὅλης αὐτῆς τῆς συζητήσεως; τὸ ὑπάρχον δὲν εἶναι καλόν, τὸ λέγει ὁ κ. Κεχαγιᾶς, τὸ ὑποστηρίζει ὁ κ. Κουμουνοδόρος καίτοι ἔχων ἀντιθέτους ἰδέας, τὸ ὑποστηρίζουν οἱ κύριοι ὑπουργοὶ καὶ ὅλοι, ἀρα ἡ δαπάνη τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, δίδεται ἀδίκως, διότι ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὅποιον ὑπάρχει τὸ λογιστήριον δὲν ἐκπληροῦται καὶ ἐπομένως δὲν ἐννοεῖται διὰ τί νὰ πληρώνωται 40,000 δραχμαί, ἀφοῦ ὁ σκοπὸς δὲν ἐκπληροῦται.

Ἐρχονται αἱ δύο ἄλλαι ἰδέαι, ἡ τοῦ κ. Κεχαγιᾶ καὶ τοῦ κ. Σωτηροπούλου. Ἐγὼ δὲν κερύττομαι οὔτε ὑπὲρ τῆς μιᾶς οὔτε ὑπὲρ τῆς ἄλλης, νομίζω ὅτι δὲν δύναται τις λογικῶς σκεπτόμενος νὰ μὴ ὑποστηρίξῃ τὴν ἰδέαν τοῦ κ. Κεχαγιᾶ. Ἡμεῖς δὲν ὑποστηρίζομεν σπουδαίως τὸν προϋπολογισμόν, οὐχ ἥττον ἔχομεν καθήκον νὰ φέρωμεν τὰς παρατηρήσεις μας, ὅπου νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται, καὶ νομίζω ὅτι δικαίως γίνετο αὐτὴ ἡ παρατήρησις, καὶ ἀπόδειξις εἶναι ὅτι αὐτὴν παρεδόχθη καὶ ἡ ἰδίᾳ κυβέρνησις καὶ ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ τῆς μακρᾶς πείρας, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ἤδη ἐν τῷ ὑπουργείῳ, καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ λογιστηρίου ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς πείρας τὴν ὁποίαν ἔχει ἐν τῷ λογιστηρίῳ, εἶναι εἰς καιρὸν τὴν ταύρατὴν νὰ μᾶς φέρῃ ἕνα νόμον, καὶ ἡμεῖς σπεύδομεν νὰ τὸν ἐπιψηφίσωμεν, νὰ δώσωμεν καὶ τὴν δαπάνην.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Τὴν ἀναβολὴν δὲν τὴν δεχόμεθα.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Αὐτὸ τὸ γνωρίζω, εἶναι περιττὸν νὰ μοὶ τὸ

εἰπῇτε. Λοιπὸν αὐτοὶ εἶναι οἱ λόγοι, οἵτινες μὲ ἐπίσταν νὰ λάβω τὸν λόγον ἐπὶ ἐνὸς οἰκονομικοῦ ζητήματος; καὶ δεῖξω κάπως γνώσεις οἰκονομικὰς τώρα περὶ τὸ ἐσπέρα, καὶ δι' αὐτὸ ὑποστηρίξω πληρίστα τὴν γνώμην τοῦ κ. Κεχαγιᾶ.

ΚΑΛΑΪΦΡΟΝΑΣ. Κύριε πρόεδρε

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐξενετλήθη τὸ ζήτημα· θὰ δώσετε ἀφορμὴν ἄλλων ἀντιρρήσεων.

ΜΙΑΗΣΗΣ. Δὲν ἐξενετλήθη.

ΚΑΛΑΪΦΡΟΝΑΣ. Τὸ λογιστήριον συνέστη δι' ἐνὸς καταστατικού καὶ διατελεῖ ὡς σῶμα ὑπερσίας δυνάμει αὐτοῦ. Γίνεται παρατήρησις ὅτι, ἡ διότι τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα ἐπιφορτίζουσιν αὐτὸ εἶναι πολλὰ, ἡ τὸ προσωπικὸν ὀλίγον, δὲν ἐπάρκει διὰ τὴν ὑπερσίαν. Τοῦτο ἀπαιτεῖ μίαν μελέτην, μίαν σκέψιν, καὶ ἀπαιτεῖται νὰ ἔλθῃ ἄλλο καταστατικόν· ἐκ τοῦ προχείρου δὲν ὀργανίζεται μίᾳ ὑπερσίᾳ· τὸ προσωπικὸν τοῦτο εἶναι δυνάμει τοῦ ὑπάρχοντος καταστατικού, καὶ πρέπει νὰ ψηφισθῇ· ἔχει ἀνάγκην μεταβολῆς, μιᾶς ἐλαττώσεως, μιᾶς αὐξήσεως; τότε θὰ σκεφθώμεν.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΑΝΗΣ. Κύριε πρόεδρε, ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἔμεθα συνεπῆς τόσοι ἡμεῖς οἱ βουλευταί, καθὼς καὶ οἱ ἀπαρτίζοντες σήμερον τὴν Κυβέρνησιν. Λέγω, ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἔμεθα συνεπῆς εἰς ὅσα χρεὶς καὶ προχρεὶς ἀπὸ τοῦ δήματος ἐκείνου ἐξεδράμεν. Σὰς λέγω, κύριε πρόεδρε, καὶ τὸ γνωρίζετε, ὅτι τὰ πρακτικὰ μας αὐτὰ τὰ στενογραφημένα δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ μία ἱστορία τοῦ κοινοβουλευτικοῦ μας οἴκου. Συλλογισθῆτε, κύριε πρόεδρε, ἂν κατόπιν μιᾶς γενεᾶς. . . .

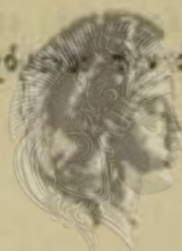
ΤΙΝΗΣ. Τί εἶναι αὐτά;

ΜΠΟΥΜΠΟΥΑΝΗΣ. Μὴ διακόπτετε (θόρυβος). Ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀναγνώσῃ αὐτὴν τὴν ἱστορίαν μας, ἥτις ἐλαβε χώραν χρεὶς καὶ προχρεὶς καὶ σήμερον καὶ ἤδη μετ' ἀπορίας, ὅσα ἐλέγχσαν διὰ τὴν ἐλαστικὴν κατάστασιν τοῦ λογιστηρίου, ἐμολογῶντες ἑνὸς καὶ ἑνὸς, ὅτι τὸ λογιστήριον εὐρίσκειται εἰς κακὴν κατάστασιν, καὶ ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα προῆλθον ἀπ' αὐτὴν τὴν κατάστασιν, καὶ ἤδη μάλιστα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ὡμολόγησε τὴν ἀθλίαν αὐτὴν κατάστασιν, καὶ ὅταν ἔλθῃ κατόπιν, κύριε πρόεδρε, ἀναγινώσκων αὐτὴν τὴν ἱστορίαν καὶ ἤδη, ὅτι μετὰ τόσα λεχθέντα, ἐπανήλθομεν εἰς τὰ αὐτὰ καὶ ἐψηφίσαμεν τὴν αὐτὴν κατάστασιν τοῦ λογιστηρίου, σὰς παρακαλῶ τί θὰ εἴπῃ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; εἴμεθα συνεπῆς εἰς ὅσα ἐξεδράμεν; πρέπει νὰ φύγωμεν ἀπὸ τῆς ἐδρας αὐτῆς χωρὶς νὰ τὰ διορθώσωμεν; Χθὲς εἶπεν ὁ ὑπουργός, αὐτὴ εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ λογιστηρίου καὶ κατ' ἄλλα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε νὰ τὰ εἴαγ'· ἀλλ' ὅπου ὅλα αὐτὰ ἐλέγχσαν εἰς τὴν Βουλὴν, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ ἐπιψηφίζοντες τὴν αὐτὴν κατάστασιν; Ἐγὼ δὲν τὴν καταλαμβάνω αὐτὴν τὴν πολιτικὴν, ὅλοι τὴν κατηγορεῖτε, λέγετε τώρα τὰ ἴδια, καὶ ἐπειδὴ μία Κυβέρνησις ἐξηκολούθησεν αὐτὸν τὸν δρόμον, ἀρα καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ τὸν ἐξακολουθήσωμεν κατ' ἐνδεχόμενον· ἐγὼ δὲν τὴν ἐννοῶ αὐτὴν τὴν πολιτικὴν· ἐρχεσθε τὸ ἴδιον κονδύλιον νὰ τὸ ψηφίσετε, τοῦτόστι νὰ εἰπῆτε εἰς τὴν ἱστορίαν (θόρυβος). Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ μὲ διορθώσετε, ἀφῆστέ με νὰ ἐκφρασθῶ ὅπως ἤξεύρω, θὰ εἰπῆτε εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ὅστις θέλει σὰς ἐξετάσῃ ἀπαθῶς καὶ ἀμερολήπτως, θὰ εἰπῆτε εἰς τὰς ἐπαρχίας μας, μὲ συγχωρεῖτε τὴν φράσιν, πολλὰ ἐρλυσάμεθα καὶ εἰς τὰ ἴδια ἐπανήλθομεν· ψηφίσατε ὅ,τι θελήτε, ἀσυνεπῆστατοι θὰ φανώμεν (διάλογος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Καθῆσθε, κύριοι, εἰς τὰς ἐδρας σας· τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως καταλήγει εἰς τὴν ἀναβολὴν (θόρυβος). Ὑποστηρίζεται;

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ καὶ ἑτερος. Βίβλια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Προσέχετε λοιπὸν οἱ παρατεχόμενοι τὴν ἀνα-

ματίων 3,200,000, εἰς Σπέρταλην 145,000, εἰς Ἑρλάνγκεν 70,000. Τοὺς ἀριθμοὺς ἐλάβον ἐκ τῶν σημειώσεων τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν. Ἐκαμὲν δὲ ταύτας μόνον τὰς παρεκτροπὰς.

Πρῶτον δὲ λαμβάνω ὑπ' ὄψιν τὰ ποσά, ὅσα ἐσημείωσαν ὅτι ἐπλήρωσαν διὰ τὴν τρέχουσαν ὑπερσίαν τῆς χρήσεως τοῦ 1869· δὲν τὰ λαμβάνω ὑπ' ὄψιν, διότι οὐδόλως ἐξετάζω τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1969, καὶ παρακαλῶ τὴν βουλὴν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι οὐδόλως ἔχω σκοπὸν νὰ ἐξετάσω, οὔτε ἐξήτασα μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς τὴν χρῆσιν τοῦ 1869 τὴν κοινὴν, τῶν τακτικῶν ἐσόδων τῆς, καὶ τῶν τακτικῶν ἐξόδων τῆς. Ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν ταύτην ὁλοσφαιρικοῦ ἐκτός τοῦ θέματός μου, διότι ποῖον σκοπὸν ἔχω ὁμιλῶν; σκοπὸν ἔχω νὰ ἐξετάσω ἐν ἀρχαιουμένῳ τῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας ἡ κυβέρνησις ἐπλήρωσε διὰ χρέη τοῦ 1868, καὶ διὰ γὰρ μὲν τοῦ 1869 ἀλλ' ἐκτακτὰ μὴ ἀναφερόμενα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, ὧν ἡ ὑπερσὶς δὲν προεβλέφθη ὑπ' αὐτοῦ, ἀρχαιουμένων λίγω τούτων τῶν χρεῶν, τὰ ὁποία ἡ κυβέρνησις ἐπλήρωσε διὰ τοῦ ἐκτάκτου πόρου τῶν δανείων, τί περίσσευμα τῆς μένει. Ἐπομένως ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἐκτάκτων ἐξόδων μὴ περιλαμβανομένων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1869, καὶ ἐκτάκτων ἐσόδων μὴ περιλαμβανομένων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1869, πᾶσα πληρωμὴ τῆς ὁποίας ἡ κυβέρνησις ἔκαμε ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1869, αὐτὴ εἶναι ἐκτός τοῦ θέματός μου. Διὰ τοῦτο ἐξαίρω δύο κονδύλια α) τὴν προκαταβολὴν τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν ἡ κυβέρνησις εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν 600,000 δραχμῶν, δηλ. διὰ νὰ πληρώσῃ τοὺς στρατιώτας· β) τὴν προκαταβολὴν τὴν ὁποῖαν ἔκαμε διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ χαλκονομίσματος 670,000, διότι, ὡς εἶπον ἤδη, τὸ χαλκονομίσμα ἔχει ἐν ἐσόδον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1869 καὶ ἐν ἐξόδον. Ἀπέναντι τοῦ ἐξόδου τοῦ χαλκονομίσματος, τὸ ὅποιον ἀναβαίνει, ἂν δὲν ἀπατώμαι, εἰς 2,700,000, ἡ κυβέρνησις ἐπλήρωσε 670,000, δηλ. ἐπλήρωσε εἰς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς τοῦ τακτικοῦ. — Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη παρεκτροπὴ, τὴν ὁποῖαν ἔκαμον ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς Κυβερνήσεως.

ἔχομαι εἰς τὴν δευτέραν. Ἡ δευτέρα παρεκτροπὴ εἶναι αὕτη. Χθὲς ἐσημείωσα, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐπλήρωσεν ἀπέναντι τοῦ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας 1,300,000, τὸ ὅποιον εἶναι λανθασμένον. Ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ μὴ ἀθωώσητε ἀπὸ τὸ λάθος μου, διότι δὲν εἶναι ἰδικόν μου. Πρῶτον ἐγὼ εἶχον πληροφορίαν, ὅτι εἰς τὰς Τραπεζὰς ἐπλήρωσαν 1,600,000 δηλ. 1,000,000 εἰς μέταλλον εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν, καὶ 100,000 δραχ. εἰς γραμμάτια, εἰς δὲ τὴν ἰσθὺν 500,000 δραχ. εἰς μέταλλον, καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ χρέος τοῦ μεταλλικοῦ τὸ πρὸς τὰς Τραπεζὰς περιορίζεται εἰς 1 1/3 ἑκατομμύριον. Ἀλλ' ὁρῶμεν τῶν συζητήσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὁ ἀξιότιμος πρωθυπουργὸς εἰς τὴν σημείωσιν ἦν ἀνέγνωσεν ἐν τῇ βουλῇ ἀνέφερεν, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐπλήρωσεν ἀπέναντι τοῦ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας 1,900,000· τὴν ἐπιῦσαν ὁμοῦς ὁ ἀξιότιμος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἄλλην σημείωσιν ἀναγνώσας ἀνέφερεν 1,300,000.

Θ. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. 1,900,000· δὲν ἀκούσατε καλὰ· ἐν ζητήσητε τὰ στενογραφημένα πρακτικὰ θὰ ἴδῃτε 1,900,000.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Τὸ προεδρεῖον μὲ ἀπέστειλε αὐτὴν τὴν σημείωσιν.

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. Τότε ἐγκαλέσατε τοὺς γραφεῖς τοῦ προεδρείου, ὅχι τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν· ζητήσατε τὰ στενογραφημένα πρακτικὰ αὐτόγραφα.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Μέχρι 31 Αὐγούστου εἶναι αὐτὰ τὰ ποσὰ ἢ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου;

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Τώρα θὰ σᾶς εἰπῶ ἀμέσως. Κατὰ τὴν

σημείωσιν λοιπὸν αὐτὴν ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐσημείωσεν 1,300,000 καὶ εὐτυχῶς ἔχω εἰς χεῖράς μου τὸ πρωτότυπον τῆς σημειώσεως.

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. Τὸ ὑπὸ τοῦ προέδρου σταλὲν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Τίνος προέδρου;

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἐνὰ πρόεδρον ἔχομεν, τὴν εὐγενίαν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν ἤξεύρω τίποτε· ἐάν ἦναι κανεὶς γραμματικὸς· δὲν τὸ γνωρίζω· ἐνδέχεται εἰς τὴν ἀντιγραφὴν, ὅπου ἔκαμον τὰ παιδιὰ, νὰ ἦναι σφάλμα.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἐπειδὴ ὁμοῦς παρετήρησα, ὅτι ὑπῆρχεν αὐτὴ ἡ ἀντίφασις, ἐζήτησα σήμερον τὰς δημοσιευθείσας καταστάσεις τῆς ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς ἰονικῆς τῆς 30 Σεπτεμβρίου. Κατ' αὐτάς ἀπεδόθησαν εἰς μὲν τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν 1,189,000, εἰς δὲ τὴν ἰονικὴν 518,000, τὸ ὅλον 1,737,000. Ὅθεν, κύριοι, διορθῶναι τὴν χθελιστὴν σημείωσίν μου συμφώνως μὲ τὰς ἐπισήμους αὐτάς καταστάσεις τῆς ἰονικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Παρετήρησα δὲ προσέτι, ὅτι εἶχον παραλείψει ἐν σημαντικὸν ποσὸν ἐκ 570,000 δραχ. καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ τρίτη παρεκτροπὴ μου. Δὲν τολμῶ ἤδη νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν σημείωσιν τοῦ ἀξιότιμου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, εἰς ἣν τρώντι δὲν ἀπήντησα τὸ ποσὸν τοῦτο, τὸ ὅποιον ὁμοῦς ἐξετάσας σήμερον εἶδον, ὅτι εἶναι πράγματι πληρωμὴ προερχομένη ἀπὸ ἀπόδοσιν χρεῶν ἐπὶ ἐνεχείρισιν μετοχῶν.

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. Ἰδοὺ τὰ πρωτότυπα, ἀναλλοίωτα στενογραφημένα πρακτικὰ.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἰδοὺ ἡ σημείωσις τοῦ προεδρείου. — Ὡστε ἡ ἀθροισις, μετὰ τὰς μεταβολὰς τὰς ὁποίας ἔκαμον, ἀναβαίνει εἰς 7,468,000.

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. Εἶναι λάθος 90,000 δραχ.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἢ Αὐγούστου;

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. Μέχρι Αὐγούστου.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Κατὰ τὰς καταστάσεις τῶν Τραπεζῶν εἶναι ὀλιγώτερον.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ναι, ἀλλ' ἐγὼ προτιμῶ τὸν μεταγενέστερον χρόνον ἀπὸ τὸν προγενέστερον, διότι θέλω νὰ πλησιάσω πρὸς τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὅσον τὸ δυνατόν.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Μέχρι 31 Αὐγούστου, 1,350,000 νομίζω εἶναι τὸ ἀποδοθέν.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Πόσα νὰ προσθέσω ἀκόμη εἶπατε, κύριε ὑπουργέ;

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. 90,000 τόκον.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀξιότιμος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν μοὶ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἐκτός τοῦ ποσοῦ τὸ ὅποιον παρατίθεται ὡς ἀποδοθὲν εἰς τὰς τραπεζὰς, ὑπάρχει καὶ ὁ τόκος ἀναδινῶν εἰς 90,000 δραχμῶν, διὰ τοῦτο τὸ ὅλον ποσόν, τὸ ὅποιον ἐπλήρωσεν ἡ κυβέρνησις ἐξω τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1869 καὶ ἐξω τῆς χρήσεως τοῦ 1868 ἀναβαίνει εἰς 7,558,000. Ἐπλήρωσε λοιπὸν ἡ κυβέρνησις τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκ τῶν δανείων, τὸ ὅποιον εἰσέπραξεν·

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Κ. πρόεδρε, ἔχομεν ἀνάγκην μεγίστης σιωπῆς καὶ προσοχῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μάλιστα διότι οἱ ἀριθμοὶ εἶναι ἐργασία ἀκροσφαλῆς.

Γ. ΡΟΥΦΟΣ. Ὅποιος θέλει τ' ἀκούει· ὁποῖος δὲν θέλει δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὑποχρεωθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ποτὲ δὲν εἶμεθα εὐδιάθετοι ν' ἀκούωμεν τοὺς ἀριθμοὺς, καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ λάθος. Ὅταν ἦναι λόγοι πτερόντες ὅλοι συνασπίζομεθα καὶ ὅταν ἦναι περὶ οἰκονομικῶν λόγους, τὸ σπουδαιότερον πάντων, τότε δὲν δίδομεν προσοχὴν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ οἰκονομία μας δὲν πηγαίνει καλῶς.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ούτως υπάρχει εις την σημείωσιν του κ. πρωθυπουργού, το κονδύλιον δὲν εἶναι ἀναλειψόμενον.

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Εἰς τὰ 5,220,000 ὑπάρχουσι 850,000, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουσιν εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον ἀνέφερον πρὸς ἐκτέλεισιν στρατιωτικῶν παραγγελιῶν.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἐγὼ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ τὴν σημείωσιν, ἣ ὁποία λέγει· ἔξοδα τῆς χρήσεως τοῦ 1868, 5,220,000, λογαριασμός ὁδοποιίας 250,000. Ἐχετε ἐπειτα λ/σμὸν χρέους πρὸς τὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν 500,000, τὴν ἔαν τοῦτο δὲν συμπεριλαμβανέται εἰς τὰ 5,220,000, δὲν ἠξιώσω, ἐγὼ ὁμῶς νομίζω ὅτι τὸ συμπεριλαμβανέται.

Θ. ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Δὲν τὸ συμπεριλαμβανόμενον.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Τότε δὲν θὰ φθάσωμεν εἰς κανὲν ἀποτέλεσμα.

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ἀποτέλεσμα πρέπει ν' ἀναλύσωμεν τὸ ποσὸν τῶν 5,220,000, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ σημείωσει τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ εὑρίσκει, ἵνα ἴδωμεν ἐκ ποίων κατὰ μέρος ποσῶν ἀποτελεῖται.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Πιστεῖτε σὺς δι' αὐτό.

ΔΑΓΡΕΣ. Τί πταίει τὸ ὑπουργεῖον, ἔαν ἐκλαμβάνετε τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ὡς συζήτησιν ἀπολογισμοῦ.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Τὸ δικαίωμά μου εἶναι καὶ δικαίωμά σου καὶ δικαίωμά μου.

ΔΑΓΡΕΣ. Ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι δὲν εἶναι συζήτηση.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἄν ἔχω ἀνάγκην νὰ μὴ διδάξῃτε· ἂν νομίζετε, ὅτι μᾶς κάμνετε εὐεργεσίαν, διότι μᾶς διδάτε ἀπολογισμὸν, αὐτὸ νὰ τὸ εἰπτε εἰς τὸ σπῆτί σας.

Θ. ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Σᾶς εἶπον, ὅτι ὁ συνδυασμός τῶν ἀριθμῶν τοὺς ὁποῖους ἐκάμετε σῖς, διαφέρει. (ὁρῶντος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διακόπτεται. Ὁ κ. ὑπουργός εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ διαλύσῃ τὰς ἀπορίας τοῦ ἐντίμου προκυροῦσαντος βουλευτοῦ ἐκ Μεσολογγίου· σιωπὴ λοιπὸν, κύριοι.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Εἶπομεν λοιπὸν, ὅτι εἶναι καλὸν νὰ τακτοποιήσωμεν αὐτὸν τὸν λογαριασμὸν, διότι, τότε ἔμπορουμεν νὰ φθάσωμεν εἰς ἀποτέλεσμα.

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Διὰ νὰ ἐννοήσῃτε, δὲν πρέπει νὰ ἐνωσωμεν τὰ ποσὰ Α. Β. Γ. Κ. Ἐχετε τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποῖους ἐλάβετε ἀπὸ τὸν κ. πρωθυπουργόν· εἶναι 5 ἑκατομμύρια καὶ 220 χιλιάδες.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Καὶ τώρα καὶ ἰδιαίτερος ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ ἀνάλυσις, ἔχετε ἐν κονδύλιον 5 ἑκατομμύρια καὶ 220 χιλιάδες.

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Ἐάν θέλετε νὰ τελειώσω, δύνασθε νὰ δώσῃτε τὴν σημείωσίν σας εἰς ἕνα ὑπάλληκτον, ὅστις εὐρίσκειται ἐδῶ καὶ σᾶς κάμνει τὴν ἀνάγνωσιν. Σῖς διατείνεσθε κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποῖους σᾶς ἔδωκεν ὁ κ. πρωθυπουργός, ὅτι μένουσιν 8 ἑκατομμύρια καὶ 300 χιλιάδες, ἐγὼ δὲ διατείνομαι ὅτι μένουσιν 7 ἑκατομμύρια καὶ 220 χιλιάδες, μένει διαφορά δὴλ. μεταξύ τῶν λογαριασμῶν τοὺς ὁποῖους ὁ κ. βουλευτὴς ἐκ Μεσολογγίου ἐλάβεν ἀπὸ τὸ γραφεῖον, καὶ ἐκείνων τοὺς ὁποῖους σᾶς εἶπον ἐγὼ, μένει διαφορά 1 ἑκατομμύριον καὶ 80 χιλιάδες δραχμῶν. Ἐκτὸν λέγει ὁ κ. Βαλασόπουλος, ἀλλ' ἐγὼ λέγω 80 διὰ τὴν ἀκρίβειαν. Τώρα ἐκ τῶν 7 ἑκατομμυρίων καὶ 220 χιλιάδων κατὰ τὰς πληροφορίες, τὰς ὁποίας ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἤρθε, ὑπάρχουσι μετρητὰ εἰς τὰ ταμεία τοῦ κράτους 3,460,000, μένει λοιπὸν ὑπόλοιπον 3,760,000, τὸ ὁποῖον ὑπόλοιπον ὡς χρέος, πρέπει νὰ τὸ καλύψωμεν ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν ἐπομένων γονίμων μηνῶν. Ἐκτὸς λοιπὸν τῆς προκαταβολῆς ταύτης τῶν 3,760,000, μένει νὰ ἐξοφλήσωμεν τὰ πρὸς τὰς τραπεζὰς χρεὶα τῶν 12,000,000.

Ἡμπορεῖτε νὰ εἰπτε ὅτι δύνασθε νὰ προσθέσῃτε τὰ ἐντοκα γραμματεία, τὰ ὁποία εἶπον ὅτι ἀναβαίνουσιν εἰς 3,200,000 ἔαν προσθέσωμεν λοιπὸν αὐτὸ τὸ ποσὸν εἰς τὰ 7,220,000, ἀναβαίνει τὸ ποσὸν εἰς 10,500,000· ἀλλ' ἔχοντες αὐτὸ τὸ ποσὸν τὴν 31 Αὐγούστου τοῦ 1869, ἔχοντες προσέτι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου δὲν εἶχον ἀκόμη πληρωθῇ τὰ τακτικά ἔξοδα τοῦ Αὐγούστου, δύνασθε νὰ ὑποθέσῃτε ὅτι θέλετε εἰσπράξῃ τὸσα χρήματα, ὥστε νὰ καλύψῃτε ὅλον τὸ πρὸς τὰς τραπεζὰς ὀφειλόμενον ποσόν, ὥστε δι' αὐτοῦ νὰ ἐξοφλήσωμεν τὰ χρεῖμας; Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν τοῦτο· διότι ἀπὸ τῆς 31 Αὐγούστου 1869 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου τοῦ 1870, ὅτε κλείει ἡ χρῆσις, εἶναι ἕντος καὶ τρεῖς μῆνες· εἶναι δυνατὸν δὲ νὰ παρουσιασθῶσι βάρη καὶ ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι νὰ μὴ ἀνήκουν εἰς τὰ τακτικά ἔξοδα τοῦ Κράτους, ἀλλ' εἰς τὰ ἐκτακτά, καὶ νὰ μὴ ᾔναι τὰ ἀνγκαῖα πρὸς θεραπείαν αὐτῶν μέσων.

ΣΠΗΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Πρόκειται περὶ διαχειρίσεως καὶ οὐχὶ περὶ χρήσεως, τί εἶναι αὐτὰ ὅπου λέγετε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡουχάσατε, κύριοι, καὶ ἂν ἔχετε ἀπορία· καὶ ἀντιφρόσεις κατόπιν τὰς λέγετε.

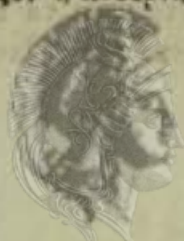
Θ. ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Διὰ νὰ δυνῇ κανεὶς ν' ἀποφανθῇ θετικῶς, ἂν ἡ χρῆσις τοῦ 1869 ἀφῇ περισσώματα τοσαῦτα, ὥστε νὰ δυνῇμεν δι' αὐτῶν νὰ ἐξοφλήσωμεν τὰ χρεῖμας, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως· ἡμεῖς δὲ δὲν γνωρίζομεν παρὰ τὰ ποσὰ, τὰ ὁποία σᾶς ἀνέφερον. Ἴδου ἡ διαφορά εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασα συνοδοιπορῶν μετὰ τῶν εἰρημέων ἐτῶν κατὰ μῆνην τοῦ κ. Δεληγεώργη. Καὶ ἐπρόκειτο περὶ τοῦ κατὰ πρῶτον λόγον χρέους τῶν δώδεκα ἑκατομμυρίων, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξοφληθῇ· διότι οὕτω ἀπαλλασσόμεθα τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τῶν γραμματίων· ἀλλ' εἰς τοῦτο πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἄλλο χρέος, τῶν 50,000 λιρῶν περὶ οὗ σᾶς εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργός· διὰ τοῦτο τὰ περισσώματα, τὰ ὁποία ἤδυνῇμεν νὰ προϋπολογίσω, δὲν ἦσαν ἀρκούντα καὶ πρὸς τοῦτο εἰχομεν ἀνάγκην νὰ ζητήσωμεν εἰδικὴν πίστωσιν ἐνὸς δανείου, τὸ ὁποῖον διενόηθημεν νὰ ζητήσωμεν διὰ νὰ πραγματοποιήσωμεν.

ΠΑΠΗΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ. Ἐν γένει εἶπον ἀπ' αὐτὴν τὴν συζήτησιν ἀντὶ νὰ φωτισθῇ ἡ Βουλὴ ἐσκοτίσθη.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Κύριε ὑπουργέ, μίαν πληροφορίαν παρακαλῶ νὰ μὴ δώσετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Θέλετε νὰ προχωρήσῃ αὐτὴ ἡ συζήτηςις, ἣ ὁποία εἶναι ὁμοία μὲ ἐν ἀχανὲς πέλαγος; Ἐπιθυμεῖτε, κύριε Κεχαγιά, κύριε Δαγρές;

ΔΑΓΡΕΣ. Εἰσέλθωμεν εἰς ἕνα μεγάλον κύκλον συζητήσεως καὶ ἐξέλθωμεν τοῦ θέματος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ μείνωμεν. Ἡ συζήτησις ἐξηντηλῇ καὶ ἂν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐλάβωμεν ὑπ' ὄψιν σημειώσεις ἐκ τῆς προηγουμένης χρήσεως τοῦτο δὲν ἔβλαπτε τόσον· ἀλλὰ σήμερον, ὅτε ἤλθομεν εἰς τὰ καθέκαστα, νὰ συζητῶμεν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ 1867 καὶ 1868, νομίζω, ὅτι δὲν εὐρισκόμεθα εἰς τὸ κύριον ἔργον μας καὶ ὀφειλομεν ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι κακῶς ἐγένετο τοῦτο. Πρόκειται νὰ συζητήσωμεν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1870 καὶ ὅπου τὸν εὐρομεν καλὸν νὰ τὸν παραδεχθῶμεν, καὶ ὅπου τὸν εὐρομεν κακὸν νὰ τὸν τροποποιήσωμεν· ἄλλως τε, κ. πρόεδρε, ἀνατρέχοντες εἰς τὸ 1867 καὶ 1868 σᾶς ἐρωτῶ πού θὰ πᾶμε καὶ πῶς θὰ τελειώσωμεν; μήπως αἱ πληροφορίες αὗται δὲν ἐζητήθησαν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν; μήπως δὲν μᾶς τὰ παρουσίασαν ὅλα καὶ ἐγγράφως καὶ προφορικῶς; ἔαν θέλωμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὰς ἐργασίας μας, πρέπει ν' ἀφήσωμεν αὐτὰ, καὶ ὅταν ἔλθῃ τὸ ζήτημα ἂν κακῶς ἐπραξεν ἡ κυβερνήσις νὰ τὴν τιμωρήσωμεν.

χρήσιν μεγαλειτέρου ποσού αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔμπορει νὰ γίνῃ διπλὴ ἀραίσις, διότι τότε φάνηται ὅτι μεγαλειτέραν πᾶσιν ἔκαμε χρήσιν.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Κύριε Καχαγιά, καὶ πάλιν δὲν καταλαμβάνω

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε.

ΥΠΟΥΡΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Ὁρίστε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁρίστε, κ. Σωτηρόπουλε.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Παρακαλῶ, κ. Πρόεδρε· κύριοι, τὸ ζήτημα τὸ ὅποιον ἀπασχολεῖ σήμερον τὴν Βουλὴν, εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον τὴν ἀπησχόλησε κατὰ τὴν συζήτησιν τὴν γενικὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ὡς λαβὼν μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 26, χαίρω πολὺ διότι σήμερον ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ μειοψηφία δὲν ἔπρεπε . . . (θόρυβος καὶ διάλογοι). Δὲν ἐσκόπων νὰ λάβω τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, οἰκονομολογικοῦ οὗτος, καὶ νὰ φέρω τὸν λόγον ἀντικρούων τοὺς οἰκονομολόγους ἀνδρας, μὲ ἐνθαρρύνει ὁμοῦς τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Δελιγιώργη, ὁ ὁποῖος καὶ τοὶ μὴ οἰκονομολόγοι, ἔλαβον τὸν λόγον (γέλωτες). Λοιπὸν δὲν εἶναι παράξενον ἂν καὶ ἐγὼ λάβω τὸν λόγον (θόρυβος). Θὰ ἀκολουθήσω λοιπὸν μίαν ἄλλην τακτικὴν ἀπλουτέραν τῶν ὑπολογισμῶν, διότι . . . (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀφήσατε, κ. βουλευταί, ν' ἀρχίσῃ τοῦλάχιστον.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Διότι ἡ διάκρισις τῶν δαπανῶν τῶν εἰσπράξεων, καὶ τῶν δαπανῶν τῶν χρήσεων σήμερον, ὅτε δὲ ὑπάρχει συζήτησις ἀπολογισμοῦ, σκοτίζει τοὺς ἀκούοντας.

Οἱ ἀγορεύσαντες ὡς ἔστιν ἔλαβον τὴν σημείωσιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, αὐτὴν λαμβάνω καὶ ἐγὼ ὡς ἔστιν. Κατ' αὐτὴν εἰσπράξεις τὸ ὑπουργεῖον 34,915,000, ἀπὸ εἰσπράξεως τακτικῆς καὶ ἐκτάκτου, ἔδαπανησε 30,685,000 τοῦ ἔμεινε περίσσευμα 4,230,000 μαζὺ μὲ τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον ἦτο εἰς καὶ τὸ ἐξωτερικόν· εἰς τὸ περίσσευμα αὐτὸ συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ ἐντοκα γραμματίαι, τὰ ὅποια ἐπλήρωσε (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Πσυχία, κύριοι.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ὡστε τὸ καθαρὸν περίσσευμα μετὰ τῶν γραμματίων ἀναβαίνει εἰς τὸ ποσὸν 6,959,000. Συμφωνῶ λοιπὸν μὲ τὸν κ. Καχαγιά, ὅτι πάντοτε πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν τὸ χρησιμεύον διὰ τοῦ ἀγόνους μῆνας, καὶ ἂν οἱ μῆνες οἱ μᾶλλον προσδοφόροι καλύψουν τὸ ποσὸν θὰ λάβουν ἄλλοι νὰ τὰ μεταχειρισθῶν, ἂν ἀφαιρέσωμεν 4,000,000, θὰ μείνουν μόνον 2,959,000 καθαρὸν περίσσευμα, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ χρησιμεύσουν πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου, ὅχι 12 ἑκατομμυρίων, ἀλλὰ 10,100,000, μᾶς λείπουν μόνον 9 ἑκατομ. καὶ ὅχι 3,000,000. Ὁλὴ ἡ σύγκρισις προήλθεν ἀπὸ τὴν ἀνάληψιν λογαριασμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ διακριθῶν τώρα. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὔτε σπατάλη, οὔτε κακὴ πρόθεσις.

ΚΕΑΧΓΙΑΣ. Ἀποδίδετε πράγματα, τὰ ὅποια οὔτε διενεθήμεν ἡμεῖς.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Δὲν εἶπα διὰ σᾶς. Οἱ ἀριθμοὶ τοῖς ὁποῖους σᾶς ἀνέφερα εἶναι οἱ αὐτοί, συμφωνοῖ μὲ τοὺς ἰδικούς σας, διότι συμπεριλαμβάνετε τὸν ἀριθμ. 3,600,000 δις, καὶ τοιοῦτο τρόπον τὸ ἀνακρίνατε τὸ ποσὸν ματαίως (θόρυβος).

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Δὲν ἐκτάλαθα τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὅταν θορυβῶτε, ποτὲ δὲν θὰ καταλάβετε.

ΔΑΓΡΕΣ. Βέβαια, ἀφοῦ δὲν ἤμεθα εἰς τὸ θέμα . . .

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Τώρα θὰ εἰς ἀποδείξω (διάλογοι). Κύριοι, ἐνῶ ἡμεῖς συζητοῦμεν τόσον σπουδαίως καὶ τόσον παρατεταμένως, φοβοῦμαι μήπως ὅλος αὐτός ὁ κόσμος, ὅστις μᾶς ἀκούει γελᾷ μαζὺ μας, καὶ δὲν ἔχω ἀμφισβόλιαν, ὅτι καὶ ὅταν ἀναγνώσουν τὰ πρακτικὰ μας θέλουν γελάσει ἐτι περισσότερο, διότι τὸ ἀντικείμενον, περὶ τοῦ ὁποῖου γίνεται τσακὺτα συζή-

τησις, εἶναι ἀνεπίδεκτον πάσης συζητήσεως, εἶναι ἀνεπίδεκτον πάσης ἀμφισβότησεως.

Πρόκειται, κύριοι, περὶ ἀριθμῶν καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὑπάρχει ἀξίωμα κοινῶς παραδεδομένον, ὅτι ἡ γλῶσσα τῶν ἀριθμῶν εἶναι ἀλάνθαστος, ὅταν τις ὁμιλῇ μὲ ἀριθμούς, δὲν ἔμπορει παρὰ νὰ λέγῃ πάντοτε τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Πόθεν λοιπὸν αὐτὴ ἡ φιλονεικία; πόθεν προέρχεται νὰ βλέπατε διαφόρους ῥήτορας, εἰς ὧν ὁ μὲν νὰ εἰπῇ λέγῃ ὅτι ἔχομεν τόσα ἑκατομμύρια, ὁ δὲ ἄλλος ὅτι δὲν ἔχομεν λεπτὸν, ὁ εἰς νὰ ἰσχυρίζεται, ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην δανείων, καὶ ὁ ἄλλος ὅτι μᾶς χρειάζονται 10 ἑκατομμύρια; διότι ἡ κυβέρνησις δὲν ἐφρόντισε, καθ' ὃ εἶχε καθήκον, νὰ παρουσιάσῃ ἀριθμούς ὅχι ἐξηγμένους ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἀπὸ τὰ δημόσια κατὰστικα. Ἀνποῦμαι δὲ παραπολὺ, διότι ἀφοῦ ἐδόθη νύξις μεγάλη κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς γενικῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἀφοῦ οἱ ὑπουργοὶ φαίνονται τοσοῦτον στενοχωρούμενοι διὰ τὴν παράτασιν τῆς συζητήσεως, δὲν ἐφρόντισαν, καίτοι παρελθουσῶν τοσοῦτων ἡμερῶν, νὰ μᾶς φωτίσουν εἰς τὰς συζητήσεις. Ἄς μὲ συγχωρήσουν νὰ τοὺς κέρω τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἀπαίτησις τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὅπως ἔχομεν ἀκριβεῖς ἀριθμούς, δὲν εἶναι ἀσχετος μὲ τὸ ἀντικείμενον, περὶ τοῦ ὁποῖου πρόκειται. Πρόκειται περὶ τόκων καὶ χρεωλυσιῶν τῶν δανείων, καὶ ὅταν καλῆται ἡ Βουλὴ νὰ ψφίσῃ ταῦτα, οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνῶθῃ, ὅτι ἔχει δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ ἐξετάσῃ ἂν τὸ δάνειον ἔναι ἀναγκαῖον ἢ ὄχι. Ἰδοὺ διατὶ ἐπιμένομεν, καὶ ἐάν πρᾶγματι ἡ κυβέρνησις ἔχῃ ἀνάγκην τῆς ζητούμενης πιστώσεως, ὁρᾷται νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν δύο προκρουμένων χρήσεων. Ἀλλὰ θὰ μὲ εἴπῃ τις, δὲν εἶναι ἀρκυτὰ ὅσα σᾶς παρουσίασαν ἕως τώρα; Ἀποκρίνομαι, ὅχι· διότι οὐδεμία ἀκρίβεια ὑπάρχει εἰς αὐτά. Καὶ αὐτὴ ἡ τελευταία παρουσιασθεῖσα κατὰστασις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου, διαλαμβάνει ὅτι εἶχον ἀποδοθῇ 1,900,000 μεταλλικὴν εἰς τὰς τραπεζάς. Καὶ ὁμοῦς ἂν λάβετε ὑπ' ὄψιν τὰς δημοσιευμένας ἀπὸ τὰς τραπεζὰς καταστάσεις, θέλατε ἰδεῖ ὅτι τὸ ἀποδοθὲν ποσὸν εἶναι μόνον 1,352,000, καὶ ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θέλω νὰ σᾶς πληροφορήσῃ πόσα ἀπέδωκε μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου εἰς τὰς τραπεζάς, συμπεριλαμβανέν ἐκ παραδρομῆς καὶ τὸ ποσὸν, τὸ ὅποιον ἀπεδόθη κατὰ τὸν Σεπτέμβριον· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβὲς λογιστικῶς ἐκτὸς τοῦτον ἔκαμε διαφόρους λογαριασμούς καὶ ἠθέλησε νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι μετὰ τὴν ἀφίρσιν τῶν μέχρι 31 Αὐγούστου τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων πληρωμῶν, μένουν 3 500,000.

Ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπολογισμούς του δὲν συμπεριλάβε καθόλου τὸ ὑπόλοιπον, τὸ ὅποιον ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦτο ἦτο 600,000 δραχμ. Ἐπειτα, ἐνῶ λογαριάζει ὅλα τὰ πληρωθέντα ἀπέναντι τῆς χρήσεως τοῦ 1868 καὶ τὰ εὑρίσκει ὅτι εἶναι 5,200,000, λησμοῖ, ὅτι εἰς τὴν 31 Δεκεμβρίου ἐσχημίσωσεν εἰς ἕαρος τῆς διαχειρίσεως τοῦ 1868 ἓν ποσὸν ἀπὸ 1,800,000 δραχμ. τὸ ὅποιον προέρχεται κατὰ μέγα μέρος, ἀπὸ ἐξωφλημένα ἐντάλματα, καὶ ὅτι, ἀφοῦ τὰ ἐντάλματα ταῦτα ἐξωφλήθησαν ὁλοσχερῶς καὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὰ ἐξόδα τοῦ 1868, ἔπρεπε ν' ἀφαιρηθῇ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον εἶχε καταλογισθῇ εἰς ἕαρος τῆς διαχειρίσεως τοῦ 1868.

ΣΑΡΑΒΑΣ. Τὰς 600,000 δραχμ. τὰς ἐλάλατε μὲ τοὺς ἐκτάκτους πόρους· περὶ αὐτῶν πρόκειται.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Ἐπειτα, κύριοι, σᾶς λέγουν ὅτι μόνον 600,000 δραχμάς ἀρξεν εἰς μετρητὰ ὑπόλοιπον ἢ διαχειρίσεως τοῦ 1868, ἀλλὰ πῶς εὑρίσκουν τοῦτο; Ἀμείνουν ἀφ' ἐνὸς τὰ πραγματοποιηθέντα ἐσοδα, τακτικὰ καὶ ἐκτάκτα, ἐντὸς τοῦ 1868, ἀφαιρῶν τὰς πραγματοποιηθείσας

να μὴ συμφωνῇ ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἀλλ' ἂς ἀναγνωσθῇ εἰς πρώτην καὶ δευτέραν συζήτησιν, καὶ ἔπειτα οἱ κύριοι ὑπουργοὶ ἂς κάμουν ὅ,τι θέλουν, ἂς τὸ μεταποιήσουν ἢ ἂς τὸ ἀπορρίψουν. Ἐπειδὴ δὲ ἤξεύρατε ὅτι κατὰ τὴν 18 96ρίου εἰν δὲν ἦναι ἐψηφισμένον τὸ νομοσχέδιον, τότε πλέον δὲν θὰ ἔχη κανένα σκοπὸν, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ κανονισθῇ ἡ ὑπόθεσις αὕτη καὶ πρέπει νὰ κανονισθῇ πρὸ τῆς 8 Νοεμβρίου.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁ βουλευτὴς παρουσιάζει τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ὡς κατεπεῖγον, λοιπὸν ν' ἀναγνωσθῇ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. (Αναγινώσκει τὸ νομοσχέδιον τοῦ κ. Κωνσταντά).

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Παραδέχθη ἡ Βουλὴ ν' ἀναγνωσθῇ τὸ νομοσχέδιον αὐτό;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μάλιστα.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Δὲν εἶμαι κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, εἶμαι κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἥτις εἰσάγεται· δὲν εἶμαι ὁμῶς οὐδ' ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ. Κύριοι, τὰ νομοσχέδια δὲν εἰσάγονται τόσον ἐσπευσμένως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Βουλῆς ἥμεις προσκαλούμεθα εἰνα κάμωμεν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐφάρμαμεν τὸν προϋπολογισμόν· τώρα μᾶς φέρουν καὶ ἀναγινώσκουν ἐν νομοσχέδιον, δὲν ἤξεύρω ἂν ἦναι συζήτησις αὕτη· εἶμαι λοιπὸν κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Καλαβρύτων λέγει, ὅτι πρώτην φορὰν βλέπει αὐτό· ἐπικαλούμαι τὴν μαρτυρίαν πάντων ὑμῶν, ἂν πρὸ μὲν δὲν εἰσῆγαγον τὸ νομοσχέδιον αὐτό, ἂν δὲν διηλθε ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτούμενα. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ κατεπεῖγον, ὅπως σὲς ἐξηγήθην σήμερον, βλέπετε, ὅτι δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ ἄλλως. Παρακαλῶ λοιπὸν τὴν Βουλὴν νὰ παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ κατὰ πρώτην φορὰν, μολοντί τὸ παρεδέχθη.

ΤΙΝΕΣ. Ὁχι, δὲν τὸ παρεδέχθη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ ἡ Κυβέρνησις· ἐπίσης ὅτι θὰ συζητηθῇ σήμερον καὶ αὔριον· αὐτὸ δὲ τὸ ὅποιον προτίθενται εἶναι ἑμμεσοὶ τρόποι ἀπορρίψεως τοῦ νομοσχεδίου.

ΜΙΑΗΣΗΣ. Καὶ τίς νομίζει ὅτι εἰν ἔχωμεν τὴν ιδέαν, ὅτι πρέπει ν' ἀπορρίψῃ, θὰ σὲ ἐντραπώμεν; ἔχομεν ἢ ὅχι ἡμερησίαν διάταξιν; εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ὑπάρχει τὸ ἀντικείμενον τοῦτο; πῶς λοιπὸν δυνάμεθα νὰ τὸ συζητήσωμεν;

ΛΥΚ. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Διὰ τί αὕτη ἡ ἀντίστασις;

ΜΙΑΗΣΗΣ. ἔχομεν ἀντιστάσεις καὶ μάλιστα σπουδαίας, διότι ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ εἶναι ἀφαιρέσις ποινῆς, τὴν ὁποίαν μόνος ὁ Ἀρχὼν τῆς ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δίδῃ· ποτὲ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δὲν πρέπει ν' ἀναμειγνύται εἰς ἀλλότρια δικαιώματα. Κύριε πρόεδρε, εἰν συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον αὐτό, ἔχω τὸν λόγον· παρακαλῶ δὲ νὰ τὸ ἀρῇσωμεν δι' αὔριον.

ΑΘ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Ἀλλὰ νὰ τὸ γράψετε, κύριε πρόεδρε, εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, νὰ τὸ γνωρίζωμεν ἐκ τῶν προτέρων· τί θὰ εἴπη πρώτη ἀνάγνωσις; θὰ εἴπη συζήτησις.

ΤΙΝΕΣ. Αὔριον.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἂν πρέπη ν' ἀναγνωσθῇ ἢ ὅχι, μοὶ φαίνεται ἀκατάλληλος· δὲν καταλαμβάνω τὸν σκοπὸν τῆς ἀντιρρήσεως, ἀφοῦ ὁ κύριος Κωνσταντᾶς ἐξηγήθη, ὅτι εἶναι κατεπεῖγον τὸ νομοσχέδιον αὐτό καὶ ὁ χρόνος σπεύδει. Ἡ ἀνάγνωσις ἡ πρώτη δὲν ἐμποδίζει νὰ γίνῃ συζήτησις κατὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην συζήτησιν. Ὁ λόγος τοῦ κυρίου Μιληση εἶναι ἀρκετὰ σπουδαῖος, πρέπει νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν καὶ γίνῃ συζήτησις· σήμερον ὁμῶς δὲν εἶναι τὸ κατεπεῖγον ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ χρόνου· εἰν ἦτο κατεπεῖγον ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ ἔμπορουσε ν' ἀναβληθῇ ὀλίγον καιρὸν, ἀλλὰ ὅταν τὸ κατεπεῖγον

στηρίζεται εἰς τὸν χρόνον, ὅταν ὁ χρόνος δὲν διέπεται ὑρ' ἡμῶν, ὅταν παρέλθῃ ἡ ἐποχὴ, τότε ἐλάθῃ τὸ πᾶν. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τοὺς ἔχοντας ἐναντίαν γνώμην νὰ μὴν ἐπιμείνουν εἰς τὸ νὰ μὴ γίνῃ ἡ πρώτη ἀνάγνωσις.

ΜΙΑΗΣΗΣ. Πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ αὕτη θὰ φέρῃ γνώμην.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Μὴ μὲ διακόπτετε, διότι ἐγὼ δὲν ἔχω τὸ προτέρημα νὰ μὴ χάνω τὴν σειράν μου. — Νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ τότε ἀπαιτεῖται χρόνος διὰ νὰ σκεφθῇ αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον ἢ ἐπιτροπὴ, χρόνος διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐκθεσις, χρόνος διὰ νὰ ἔλθῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ τότε θέλει παρέλθῃ ὁ κατάλληλος χρόνος. Λοιπὸν ἐντὸς τοῦ χρόνου αὐτοῦ ἔμπορουν νὰ γίνων ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα.

ΑΘ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Ἀπορῶ μὲ τὸν προλαλήσαντα κύριον Ταμπακόπουλον, ὁ ὁποῖος καθ' ἡμέραν τὸν κανονισμόν ἀνὰ χεῖρας φέρων, ἐλησμόνησε ν' ἀναγνώσῃ τὰ διάφορα ἄρθρα αὐτοῦ, καὶ εἶδατε, κύριε πρόεδρε, ὅταν καὶ χθὲς δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ τὸ ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, ἀπορῶ, πῶς λέγει, ὅτι νομοσχέδιον τι εἶναι δυνατόν νὰ ἔλθῃ εἰς συζήτησιν χωρὶς νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσίς της. Ὁ κανονισμὸς λέγει, ὅτι καὶ ἂν κηρυχθῇ κατεπεῖγον τὸ νομοσχέδιον, οὐχ ἥττον πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ αὕτη φέρῃ τὴν ἐκθεσίς της. Δεύτερον ζητοῦν νὰ συζητηθῇ νομοσχέδιον σήμερον, τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, καὶ τρίτον μᾶς λέγει, ὅτι θὰ γίνῃ πρώτη ἀνάγνωσις, ἐνθὲ τὸ Σύνταγμα λέγει ὠρισμένως, ὅτι ἐπὶ παντός νομοσχεδίου ἀπαιτοῦνται τρεῖς συζητήσεις. Πῶς λοιπὸν δύναται εἶτε ἡ Βουλὴ, εἶτε ὁ βουλευτὴς νὰ συζητήσῃ ἐπὶ ἐνός νομοσχεδίου, τὸ ὅποιον δὲν γνωρίζει εἰν θὰ συζητηθῇ σήμερον, καὶ ἐν εἶναι ὀρθόν νὰ συζητηθῇ, διότι οὐτε εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπῆγε καὶ εἶναι ζήτημα, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ συζητηθῇ ἐκτεταμένως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἀπορῶ μάλιστα, κύριε πρόεδρε, καὶ σὲς παρακαλῶ νὰ μὴ ἐπιτρέπητε τὴν τοιαύτην εἰσαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων καὶ ἐνθυμησθε, ὅτι ἐπὶ ἐνός ὁμοίου ζητήματος ἐγινε πολὺς συζητήσεις, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαναφέρω, ἀλλὰ λέγω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπητε νὰ παραβιάζεται ἡ ἡμερησία διάταξις. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶμαι ἐναντίος τῆς ἀναγνώσεως τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ.

ΠΟΥΛΑΣ. Προτείνω νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα διὰ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Ὅλοι αὗται αἱ συζητήσεις ἐγιναν διὰ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ, καθὼς φαίνεται. Λοιπὸν εἰνα ἀρῇ τὸ σκάνδαλον τοῦτο, ἂς ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως, ἢ αὔριον.

ΛΥΚ. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἐπειδὴ εἶπον ὅτι δὲν ἐτίθη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν· ὁ κανονισμὸς λέγει, ὅτι πρέπει νὰ τυπωθῇ καὶ ὅταν ἡ Βουλὴ τὸ θεωρήσῃ κατεπεῖγον δὲν στέλλεται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν· αὐτὸ λέγει ὁ κανονισμός.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Ἐπιθυμῶ πρὸς περισσοτέραν βεβαίωσιν τοῦ γεγονότος νὰ πληροφορηθῶ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον ὑπουργόν, εἰν πράγματι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἦναι κατεπεῖγον, καὶ ἐφ' ἐτέρου νὰ μᾶς πληροφορήσῃ, εἰν πράγματι τὸ νομοσχέδιον καθίσταται ἄχρηστον, εἰν δὲν γίνῃ ἐντὸς τῆς ὁγδόης Νοεμβρίου. Νομίζω ὅτι ὁ κύριος ὑπουργὸς εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς πληροφορήσῃ διὰ νὰ σχηματίσωμεν πεποιθήσιν, εἰν πρέπη νὰ τὸ συζητήσωμεν κατεπεῖγοντως.

Α. ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Κύριοι, ὅσα εἶπεν ὁ κύριος Κωνσταντᾶς εἶναι ἀληθῆ, ἡ ὑπόθεσις εἶναι λίαν κατεπεῖγουσα. Ὁ κύριος Κωνσταντᾶς ὑπέβαλε τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον καὶ εἶμαι ἐντὸς τῆς ὑποθέσεως. Ὅτι ὁμῶς εἶναι δυσχερὴς ἡ ὑπό-

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Λοιπὸν ἀπὸ τῆς δυνάμεως οὕτως εἰπεῖν τοῦ προσω-
πικοῦ τοῦ λογιστηρίου εἶναι ἡ αὐτὴ, καὶ τὸ λογιστήριον εὐρίσκει-
ται εἰς τοιαύτην οἰκτρὰν κατάστασιν, ὅπως τὴν ὁμολογοῦν πάντες,
καὶ ὅσον παρέρχεται ὁ καιρὸς, ἐστὶ περισσότερον θὰ χειροτερεύῃ,
διότι ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὅποιον ἦτο μίαν ἡ-
μέραν ἐνήμερον, καὶ τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι εἰς τὸ 1859, ὅταν
περισσότεραι ἐργασίαι προστίθενται, ἐστὶ περισσότερον ὁ λαβύ-
ρινθος θὰ περιπλέκηται αὐτὴ ἡ κατάστασις, θὰ παρατείνεται εἰς
τὴν αἰωνιότητα, νομίζω, ὅχι, διότι πρώτη θάσις τῆς ρυθμί-
σεως τῶν οικονομικῶν μας, εἶναι νὰ ἡξεύρωμεν πῶς εὐρίσκαμε
θὰ, τί ὀφείλομεν, καὶ ὅχι νὰ ἐρχονται φυλλαδὲς καὶ νὰ λέγουν,
αὐτὸ τὸ ποτὸν τὸ ἐλκυσμόν, τὸ λογιστήριον νὰ τὸ σημειώ-
σῃ καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι ἡ δαπάνη, ἡ ὁποία ἐγένετο τὸν Σεπτέμβριον
νὰ τὴν σημειώσῃ ὅτι ἐνθυμήθη, ὅτι ἐγένετο τὴν πρώτῃν Σεπτεμ-
βρίου, ὅτι ἡ ἐπιστροφή τῶν χρημάτων, τὴν ὁποίαν παρετήρη-
σιν ὁ κ. Σωτηρόπουλος πρὸ ὀλίγου εἰς τὰς τραπεζάς, ἐνῶ ἐγένετο
τὸν Σεπτέμβριον, τὴν 21 Νοεμβρίου λέγουν, ἐδώσαμεν εἰς τὰς
τραπεζάς 1,200,000. Δὲν εἶναι ἀκριβές, διότι ὁ συντάξας τὴν
σημείωσιν αὐτὴν, οὕτω πῶς ἐνθυμήθη. Λοιπὸν δὲν εἶναι, λέγω,
πῶς εὐχάριστος αὐτὴ ἡ κατάστασις, ὅς σκερθῇ ἡ κυβέρνησις
τί πρέπει νὰ γίνῃ, ἔχει ἀνάγκην προσωπικοῦ, νὰ χορηγηθῇ δὲν
εἶναι οἰκονομία 20 καὶ 30 καὶ 50 χιλιάδες δραχμῶν ἀπέναν-
τι τότεων ἑκατομμυρίων, ἀπέναντι τῆς δημοσίας πίστεως, ἡ ὁ-
ποία ποτὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἐάν δὲν ὑπάρχῃ δημοσιότης,
ἐάν δὲν γνωρίζῃ ὁ πολίτης τὴν κατάστασιν τοῦ ταμείου, ἐάν
δὲν γνωρίζῃ ὁ δανειστής τί ὀφείλει καὶ τί ἔχει νὰ λάβῃ το
δημόσιον. Ἄνευ αὐτῆς τῆς δημοσιότητος, ἢ μὴ πιστεύῃ ἡ ἑλ-
ληνικὴ Κυβέρνησις ὅτι δύναται ν' ἀνακτήσῃ πίστιν. Ἡ τράπε-
ζα, κύριοι, καθ' ἡμέραν δημοσιεύει τὴν κατάστασιν καὶ διὰ
τοῦτο βλέπετε πόσον ἡ πίστις τῆς χῆλσις, ὅπου εἶναι ἑ-
ιδιωτικὸν κατὰσταμα. Πολλοὶ τῶν βουλευτῶν λέγουν, ἑ-
ιδιωτικὸν κατὰσταμα ἔχει πίστιν, καὶ ἡ κυβέρνησις ἡ ἔχουσα τόσα χρέ-
ματα νὰ μὴ ἔχῃ πίστιν; δὲν ἔχει πίστιν ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς
ἀθλίης καταστάσεως. Λοιπὸν ἐάν θέλωμεν νὰ ρυθμίσωμεν τὰ
οικονομικά μας, πρώτη θάσις εἶναι νὰ ἡξεύρωμεν τὴν καταστά-
σιν μας, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν ἡξεύρωμεν ἐάν τὸ λογι-
στήριον δὲν ἔλθῃ ἐνήμερον, δὲν τακτοποιηθῇ.

Κατ' ἐμὲ, δύο τινὰ εἶναι τὰ αἷτια αὐτῆς τῆς καταστάσεως,
πρῶτον, ὅπως σὺ εἶπον καὶ γὰρ, ἡ ἑλλειψὶς μεθόδου. Κατ' ἐμὲ
ἀντεποιήθη ἀλλότρια καθήκοντα καὶ ἄρῃσι τὸ κύριον ἔργον,
ἀντεποιήθη τούτῃ, καθήκοντα τοῦ ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, καὶ
διὰ τοῦτο ἄρῃσι τὸ ἰδικόν του καθήκον, δεύτερον, ἡ ἑλλειψὶς
προσωπικοῦ, διότι πολλοὶ τῶν ὑπουργῶν, καὶ δὲν ἐξαίρεσι καὶ
ὁμᾶς, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ πνεῦμα οικονομίας, ἔχοντες τότε ὑπ' ὄψιν
τὴν δυσχερὴν κατάστασιν μεταχειρίσθητε προσωπικόν τοῦ λογι-
στηρίου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν,
ἀπέστειλαν ἐπιθεωρητὰς καὶ ἀφῆραν τοιοῦτοτρόπως χεῖρας, αἱ
ὁποῖαι ἐμελλον νὰ ἐργασθῶν εἰς αὐτὸ τὸ καθήκον, ἀπὸ τὸ
λογιστήριον τὸ ἐπραξαν καὶ ἄλλοι ἀπὸ πνεῦμα οικονομίας καὶ
διότι ὁ προϋπολογισμὸς δὲν ἐχορήγει τὰ μέσα.

Λοιπὸν, κατ' ἐμὲ, δύο εἶναι τὰ αἷτια τῆς κακῆς καταστά-
σεως. Ἡ ἀντεποίηση ἀλλοτρίων καθήκοντων καὶ ἡ ἐλάττωσις
τοῦ προσωπικοῦ, ἐνῶ εἶναι ἀνάγκη νὰ προστεθῇ καὶ ἕτερον προ-
σωπικόν. Πρέπει λοιπὸν νὰ προσθέσωμεν προσωπικόν, διότι
ὅπως ὑπάρχει τὸ λογιστήριον, εἶναι πολυτέλεια, καὶ αὐτὸ καὶ
τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον, διότι τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον δὲ, δύ-
ναται νὰ ἐργασθῇ ἄνευ τῆς ἀποστολῆς τῶν λογαριασμῶν ἀπὸ
τὸ λογιστήριον. Ἡ κατάστασις λοιπὸν εἶναι καλὴ; ὅχι. Ἐπι-
μένως προτείνω εἰς τὸν κύριον ὑπουργόν αὐτὸ τὸ ζήτημα νὰ τὸ
ἀναβάλλῃ, καὶ νὰ σκερθῇ ποῖα μέτρα θεωρεῖ ἀναγκαῖα πρὸς
τακτοποίησιν νὰ τὰ συζητήσωμεν, τῶ ὑποτιχόμεθα δὲ νὰ τῶ

χορηγήσωμεν ὅλα τὰ μέσα πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιτύχωμεν
αὐτὸ τὸ μέγα καλόν, τούτῃ, ν' ἀνυψώσωμεν τὴν δημοσίαν
πίστιν, ἥτις δὲν δύναται ν' ἀνυψωθῇ ἐνὸς ἡ ὑπηρεσία κακῶς
ἐκτελεῖται.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὑπουργὸς οικονομικῶν). Ὁ κύριος Κεχαγιᾶς
σὺ εἶπεν ἀληθῶς, ὅτι τὸ λογιστήριον δὲν εἶναι εἰς ἀνθρῶν κα-
τάστασιν ἀλλὰ, κύριοι, τὸ λογιστήριον ἔχει τοσοῦτον προσω-
πικόν, ὅσον ἐκανοίσθη κατὰ τὸ 1853, ὁ δὲ κύριος Κουμου-
δόπουλος μετὰ τὴν ἐνωσιν τῆς Ἑπτανήσου προσέθεσιν ἕνα ὑπάλ-
ληλον, διότι, ἐννοεῖται, ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἐπολλαπλασιάσθη,
προσέτεθησαν τόσα ταμεία καὶ τόσοι ὑπάλληλοι τῆς Ἑπτανήσου.
Κατόπιν, ὡς γνωρίζετε, τὰ δάνεια, ἤρξαντο τὰς ἐργασίας τοῦ
λογιστηρίου, καὶ φυσικῶς τὸ λόγῳ τὸ προσωπικόν, τὸ ὅποιον
ἦτο προσδιορισμένον κατὰ τὸ 1853 δὲν εἶναι δυνατόν νὰ
ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ 1869, ἐπεβαρύνθη μὲ πολλὰς ἐκτάκτους ἐργα-
σίας, ἔχομεν δὲ ἀνάγκην καὶ ἑτέρου τινὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ
νὰ σὺς εἶπω τὴν ἀληθειαν, ἐπαίνῳ τὸν κύριον Βαλασόπουλον
διὰ τὰς οικονομίας, τὰς ὁποίας ἐπέφερε καὶ τὰς ὁποίας καὶ ἐγὼ
συνεμερίσθην, ἀλλὰ τί νὰ σὺς εἶπω ἀντὶ οικονομικῶν ζημιῶν
ἐπῆλθον εἰς τὰ συμπερόντα τοῦ δημοσίου καὶ ἡξεύρετε ὅλοι,
εἰσθε ἀπὸ ἐπαρχίας καὶ γνωρίζετε, ὅτι κατὰ Αὐγουστον μῆνα
γίνεται φόρτωσις σταθίδος, καὶ συνήθεια ἐπεκράτησε ἀπρηχαιω-
μένη καὶ εἶ-αι καλὴ, νὰ στέλληται ἐπιθεωρητὴς εἰς τὰ σπουδαῖα
τελωνεῖα ὅπου γίνεται ἡ φόρτωσις, καὶ θὰ μὲ συγχωρήσῃτε νὰ
σὺς ἀπαριθμήσω πόσα πρόσωπα χρειάζονται ὡς ἐπιθεωρηταί,
εἰς τὸ Αἴγιον 1, εἰς τὰς Πάτρας 2, εἰς Κατάκωλον 3, εἰς τὴν
Μεσσήνην 4, εἰς τὰς Καλέμας 5, εἰς τὴν Ζάκυνθον 6, εἰς τὴν
Κεραλληνίαν 7, εἰς τὴν Τριφυλίαν 8. Ἐκτὸς τούτου, ὅσοι διηυ-
θίνατε κατὰ καιροῦ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, γνωρίζετε
ὅτι δύο σπουδαῖα ἀλυσκαὶ τῆς Ἀναβύσου καὶ τῆς Θερμησίας ἔ-
χουν ἀνάγκην ἐνὸς οικονομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, διότι ὡς ἐπιστά-
ται καλλιέργειας διορίζονται συνήθως ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν
ἐκτελοῦσι καλῶς τὴν διαχείρισιν καὶ ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ στέλ-
λωνται δύο εἰδικοί ὑπάλληλοι, ἵνα ἐπιτηρώσῃ τὴν γενικὴν καλ-
λίεργειαν, θέλωμεν λοιπὸν δέκα οικονομικοὺς ὑπαλλήλους εἰς τὴν
οικονομικὴν ὑπηρεσίαν, ἕτερον ἕνα μόνον οικονομικὸν ἐπιθεωρητὴν καὶ
τὸν ὅποιον ἡ Βουλὴ πέρυσιν ῥητικῶς προσδιώρισε διὰ τὴν ἀποζημίωσιν
τῶν Πατρίων, αὐτὸν δὲ ὁ προκατόχος μου εἶχε στείλει εἰς τὴν
Κέρκυραν, ἐγὼ δὲ τὸν ἐπενέφερον εἰς τὸ κύριον ἔργον τοῦ εἰς
τὰς Πάτρας, δίδοντα καὶ δέκα ὑπαλλήλους ἐκ τῆς κεντρικῆς
ὑπηρεσίας ἀπὸ τὸ λογιστήριον, ἀπὸ τὸ συνέδριον, ἀπὸ τὸ ὑπουρ-
γεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν. Τί ἡθέλατε
νὰ κάμω, κύριοι; τοὺς θεωρῶ ἀναγκαιοτάτους, διότι κατὰ δυ-
στυχίαν τινὰς τῶν ὑπαλλήλων μας ἡξεύρετε, ὅτι ῥέπουσιν εἰς
τὴν ἀταξίαν καὶ ὀφείλου νὰ προνοήσω περὶ τούτου, ἀπρὸς ὅ-
λησαν κατὰ συνέπειαν ἐκ τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ λογι-
στηρίου τοῦ συνεδρίου καὶ τοῦ ὑπουργείου, καὶ ὁ κ. Κεχαγιᾶς
συνωμολόγησε, καὶ πιστεύω, ὅτι πάντες θὰ συνομολογήσῃτε,
ὅτι κατόπιν τῆς προσθήκης τῶν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο
ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἑπτανήσου καὶ ὡς ἐκ τῶν δανείων καὶ
λοιπῶν ἐργασιῶν, τὸ προσωπικόν δὲν ἦτο ἀρκιτὸν ὅπως γίνῃ
ἐνήμερον ἀλλ' αἰσθανόμενος τὰς οικονομικὰς δυσχερείας μας καὶ
ἐπειδὴ ὅλοι ζητοῦμεν οικονομίας, φυσικῶς τῷ λόγῳ δὲν ἐτόλ-
μησα νὰ σὺς εἶπω, ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ἐνήμερον τὸ λογιστήριον
πρέπει νὰ προστεθῶσι δέκα ὑπάλληλοι καὶ νὰ ἐξοδευθῶσι τριά-
κοντα χιλιάδες δραχμαί. Καθ' ὅσον ἀπορᾷ, ὅτι τὸ λογιστήριον
ἐπιβαρύνεται μὲ ἀλλότρια καθήκοντα, ταῦτα εἶναι σύστημα εἰς
τὸ ὅποιον διαφέρει ὁ κ. Κεχαγιᾶς ἐγὼ δὲ ἔχω ἕτερον τὸ σύστη-
μα αὐτὸ τῆς προεξελίξεως τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων καὶ
τὸ εὐρίσκω καλὸν καὶ ἀναγκαῖον. Ἀν νομίζῃ ἡ Βουλὴ, ὅτι πρέ-

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Πόσα δὲ εἶναι τὰ δάνεια, τὰ ὅποια ἔλαβεν ἡ κυβέρνησις; Εἶναι ἐκ τοῦ δανείου τῶν 28 ἑκατομμυρίων 8,900,000, ἐκ τοῦ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας 8,000,000, τὸ ὅλον 16,900,000. Ὡστε, κύριοι, ἐκ τῶν δανείων, τὰ ὅποια ἔλαβεν ἡ κυβέρνησις, περισσεύουν 8,342,000. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα, κύριοι, τῆς ἐξετάσεως, τὴν ὁποίαν ἔκαμον καὶ τὴν ὁποίαν ἀνακεφαλαιῶ λέγων· ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ 1868 διὰ τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων πόρων τῆς ἐρθαιεν εἰς ἰσοζύγιον καὶ ὅτι αἱ πληρωμαὶ, τὰς ὁποίας ἔκαμον ἡ κυβέρνησις, αἱ μὴ ἀναγόμεναι εἰς τὸν τακτικὸν τῆς προϋπολογισμῶν, ἐξῆλθον εἰς 7,558,000. Ἐπειδὴ δὲ ἐδανείσθη 16,900,000 ἐννοεῖται ὅτι ἔχει περισσεύμα 8,342,000. Ἀπέχουμεν δὲ ἀπὸ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τῶν 12 ἑκατομμυρίων, τὸ ὅποion δάνειον τῶν 12 ἑκατομμυρίων διὰ τῆς πληρωμῆς 1,700,000 περιωρίσθη εἰς 10,300,000, ἀπέχουμεν λέγω 2 ἑκατ. νομίζω οὕτως ἔχει;

ΚΟΥΜΟΥΝΑΟΥΡΟΣ καὶ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Μάλιστα.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἀπέχει, λέγω, τὸ ποσὸν τὸ ὅποion ἔχει ἡ κυβέρνησις διαθέσιμον μέχρι τοῦ ἀπαιτουμένου πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ὅλου δανείου, εἰς ἣν κατάστασιν τοῦτο εὐρίσκεται σήμερον (ἐκ 10,800,000), ἀπέχει κατὰ 2,000,000.

Ἦδη δὲ, κύριοι, διὰ νὰ ἀπλοποιήσω ἐτι περισσότερον τὸ πρᾶγμα καὶ οὕτως ὅχι μόνον καταστήσω αὐτὸ εὐληπτότερον, ἀλλὰ συγχρόνως ἀθώσω ἐκ τοῦ μέσου καὶ ἐνδεχόμεναι ἀντιρρήσεις, ἐξετάζω τὸν λογαριασμὸν, ὡς ἤθελε τὸν ἐξετάσει ἑκαστὸς οἰκοδεσπότης προκειμένου περὶ τῶν μικρῶν ἐξόδων, τὰ ὅποια εἰς τὰς οἰκογενεὰς ἔχουμεν. Πόσα εἰσπράξεν ἡ κυβέρνησις καὶ πόσα ἐπλήρωσεν; Ἀδιάφορον εἶναι, ἐάν ᾖ τοῦ 1868 ἢ τοῦ 1869, ἢ ἐάν κατάγωνται ἀπὸ ἄλλας χρήσεις. Τὸ ποσὸν τῶν πληρωμῶν εἶναι 16,752,000· κατὰ δὲ τὴν σημείωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀξιότιμος πρωθυπουργὸς ἀνέγνωσε καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἀκριβὴς, αἱ εἰσπράξεις εἶναι 25,400,000, ἡ διαφορά εἶναι 8,748,000. Εἶναι διαφορά 400,000 δραχμῶν κατὰ τῆς κυβερνήσεως· δὲν ἤξεύρω πόθεν αὕτη προέρχεται· ὥστε βλέπετε καὶ κατὰ τὸν ἓνα τρόπον τὸν μεθοδικόν, καὶ κατὰ τὸν ἄλλον τὸν ἀπλούττατον, ἡ κυβέρνησις πρέπει νὰ ἔχη ἐν περισσεύμα 8,748,000 δραχμῶν, καὶ ὅτι ἐπομένως δὲν ἀπέχουμεν ἀπὸ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου εἰμὴ μόνον κατὰ 2,000,000 δραχμῶν.

Θέλω ἤδη ἀπαντήσαι, κύριοι, εἰς μίαν παρατήρησιν πολλὰ οὐσιώδη, ἡ ὁποία γίνεται ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν καὶ ἡ ὁποία περὶ τοῦ εἶναι ἡ δόσις ὅλης τῆς ὑπερασπίσεώς της. Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἡ ἐξῆς. Δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ δανεισθῶ τόσον μέγα ποσόν, ἀφοῦ ὤφειλον νὰ κάμω τόσον μεγάλαν πληρωμάν. Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν κλεισθεῖσαν συζήτησιν κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ ἀγίου Δεκεμβρίου· ἀλλ' ἀναφέρω τοῦτο, διότι τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται ἤδη. Εἴαν μοῦ περισσεύει τι, λέγει ἡ κυβέρνησις, τὸ χρειάζομαι εἰς τὸ ἐπιόν ἔτος, διότι θὰ εὐρεθῶ εἰς στενοχωρίαν. Καὶ ἐγὼ τὸ συνομολογῶ· διότι κατὰ τὰ ἐπιόν ἔτος θὰ εὐρεθῶ εἰς στενοχωρίαν καὶ τὰ περισσεύματα (ἐάν ᾖ μεθ' αἱλικρινεῖς εἰς τὴν ἀπόφασίν μας τοῦ ἀγ. Δεκεμβρίου) τὰ ὅποια ἀπέδειξα ὅτι ἔχει, δὲν θὰ ἐπαρκέσουν. Εἴαν τὸ μέτρον τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτήτου θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εὐρίσκηται μία κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὰς πληρωμὰς της, πρέπει νὰ κανονίσῃ ἐκ τῆς ἀποράσεως, τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ ἔκαμεν κατὰ τὴν 26 Ὀκτωβρίου, τότε λέγω ὅτι τὸ περισσεύμα τῶν 8,700,000 ὅχι μόνον δὲν ἔμπορεῖ νὰ διατεθῇ πρὸς πληρωμὴν τοῦ δανείου, τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ διαχειρίζεται τὰ οἰκονομικὰ κατὰ τὸ 1870. Διὰ τὴν, κύριοι;

Θέλω ἐξετάσει ἐν μεγίστῃ συντομίᾳ εἰς ποῖαν θέσιν εὐρέθη

κατὰ τὸ 1869 ἡ κυβέρνησις, ὅταν ἦλθεν εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐπειδὴ θὰ εἶς ἐρωτήσω, νὰ μοῦ εἰπῆτε ἂν δὲν θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν κατὰ τὸ 1870 κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν. Ἡ διαχείρισις τοῦ 1868 ἐκλείσιν ἀφῆκεσαν πληρωτέα, ὅπως ἀποδεικνύεται σήμερον, 9,194,000. Ἀλλ' εἶναι πρωτοφανὲς αὐτὸ, κύριοι, ὅχι· ὅλαι αἱ διαχειρίσεις ἀφῆκαν τοιαῦτα πληρωτέα κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου, ἀλλὰ περισσότερον καὶ ἄλλαι ὀλιγώτερον· ἡ διαχείρισις φέρ' εἰπεῖν τοῦ 1867 ἀφῆκε 9,000,000 πληρωτέα, τὰ ὅποια ἐπληρώθησαν ἐντὸς τοῦ δεκαμήνου τοῦ 1868. Ἡ διαχείρισις τοῦ 1866 ἀφῆκε 8,600,000, τὰ ὅποια ἐπληρώθησαν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1867. Ἡ διαχείρισις τοῦ 1865 ἀφῆκε τὴν 31 Ὀκτωβρίου 6,300,000, τὰ ὅποια ἐπληρώθησαν ἐντὸς τοῦ δεκαμήνου τοῦ 1866. Τί θὰ συμβῇ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1869; θὰ συμβῇ ὅτι συνέβη καὶ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1868, 67, 66, 65 καὶ πάντοτε, θὰ ὑπάρχουν πληρωτέα 7, 8, 9, 10, ἑκατομμύρια, ἀγνωστον πόσα, ἀλλ' ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ σταδίου, διότι καμμία ποτὲ διαχείρισις δὲν ἀφῆκε ποσὰ ὀλιγώτερα. Ἀφοῦ ὁ ἴδιος νομοθέτης ἀντιγνώρισεν ὅτι οὔτε αἱ εἰσπράξεις ὅλαι, οὔτε αἱ πληρωμαὶ ὅλαι δύνανται νὰ γίνον ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς διαχειρίσεως, ἔπεται ἐξ ἀνάγκης ὅτι μέγα μέρος τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους αὐτοῦ θέλουν πληρωθῇ κατὰ τὸ ἐπιόν.

Ἀλλὰ προσέτι ἡ κυβέρνησις δὲν ἰσχυρίσθη τοῦτο μόνον, δὲν ἰσχυρίσθη μόνον, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἦλθε εἶχε πληρωτέα 9 ἑκατομμύρια, ἀλλ' εἶπεν ὅτι αἱ εἰσπράξεις τοῦ ἔτους 1869 κατὰ τὸ πρῶτον ἔξαμηνον ἦσαν κατώτεραι τῶν πληρωμῶν, τὰς ὁποίας ἀπῆται ἡ τρέχουσα ὑπηρεσία. Ἐρωτῶ, κατὰ τοὺς πρώτους ἐξ μηνῶν τοῦ 70 τί θέλει συμβῇ; Πάντα τὰ ἔτη, ὡς γνωρίζετε, ἔχουν τοὺς πρώτους 6 μηνῶν ἀγόνους, καὶ κατὰ τὸ 66, ὅτε ἦλθον εἰς τὰ πράγματα, εἶχον τὰς εἰσπράξεις κατὰ 800,000 δραχ. κατώτερας τῶν πληρωμῶν· τοῦτο δὲ συνέβη ἐκ ὅλων τῶν κυβερνήσεων· ἐπομένως θέλει παρουσιασθῇ κατὰ τὴν πρώτην ἔξαμηνίαν τοῦ 1870 στενοχωρία, διότι οἱ ἀγνοὶ μῆνες δὲν παρέχουν τόσα χρήματα ἐκ τῶν εἰσπράξεων, ὅσα ἀπαιτοῦνται διὰ τὰς πληρωμὰς. Ἰδοὺ λοιπὸν, ὅτι οἱ δύο λόγοι, τοὺς ὁποίους ἔφισεν ἡ κυβέρνησις ἵνα δικαιολογήσῃ τὸ ὑπέρογκον τῶν δανείων, τὰ ὅποια συνομολογῶ κατὰ τὸ 69, θέλουν παρουσιασθῇ καὶ κατὰ τὸ 70, καὶ πληρωτέα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ 69 θέλουν μῆναι 9,000,000, καὶ οἱ ἀγνοὶ μῆνες, ἐνὸς ἰσχύει τὸ ὑπάρχον φορολογικὸν σύστημα, θέλουν παρέχει εἰσπράξεις ὀλιγώτερον τῶν ἐξόδων.

Ἐνόμισα πρέπει, κύριοι, νὰ κάμω τὰς παρατηρήσεις ταύτας καὶ παρακαλῶ τὴν κυβέρνησιν, ἐπειδὴ τὸ ζήτημα εἶναι ἀρκετὰ σπουδαῖον, τοῦλάχιστον ἐγὼ τὸ θεωρῶ σπουδαῖον, ἂν παρετήρησεν εἰς τοὺς λόγους μου πλάνην τινά, εἴτε ὡς πρὸς τὰς σκέψεις, εἴτε ὡς πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς, νὰ μὲ διορθώτῃ.

Θ. Π. ΔΗΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. (ἀποκρίσας Ἐξωτερικῶν). Θέλω ἀκολουθήσει πιστῶς τὸν ἐντιμὸν βουλευτὴν ἐκ Μεσολογγίου καθ' ὅλην τὴν πορείαν τοῦ λόγου του μὲ μίαν μόνον διαφορὰν, ὅτι ὁ μὲν κ. Δεληγεώργης συνοδοιπόρησε μετὰ τῆς χρήσεως τοῦ 1868 καὶ μετὰ τῆς χρήσεως τοῦ 1869, ἀλλ' εἶχε μεγάλην πρὸς αὐτὰς δυσπιστίαν καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἤρκειτο νὰ ἐξετάσῃ πόσα ἑκατὲρα τῶν χρήσεων τούτων εἶχε κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοπορίας, πόσα δ' εἶχε κατὰ τὸ τέλος, ἵνα ἰδῇ ἂν καλῶς ἐφύλαξαν τὰ ἐμπιστευθέντα αὐταῖς χρήματα· ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν, κατὰ πάντα σταθμὸν, ἐκζητᾷ τὰ θυλάκια αὐτῶν καὶ ἔκαμε τὸν ἑλεγχον τῆς πιστεώσεως, ἐνῶ ἐγὼ μετὰ πλείονος ἐμπιστοσύνης θέλω συνοδοιπορήσει μετ' αὐτοῦ, ἀκολουθῶν τὴν πορείαν τὴν ὁποίαν διέγραφεν.

Ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι οὐσιώδες καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἰσως καὶ εἰς τοὺς ἀκούοντας νὰ πιστωθῇ, ὅτι καὶ ἐκέρχεται τὰς

τοσοῦτον περισσότερον ἢ κατάστασις αὐτοῦ παρουσιάζεται κα-
κὴ διὰ τὴν μὴ εἶπω ἄλλην χειροτέραν λέξιν. Ὁ κ. πρωθυπουργὸς
λύει τὸ ζήτημα λέγων, ἡ Βουλὴ δὲ παραδεχθῇ τὴν προτεινομέ-
νην πίστωσιν καὶ θὰ σκεθῇ ἡ Κυβέρνησις ἂν ᾖται δυνατόν νὰ
ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς τῆς τακτοποιήσεως τοῦ λογιστερίου· ἐγὼ
τοῦς λέγω, τίποτε δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν κατὰ τὸ 1870,
ὅταν ἡ Βουλὴ καίτοι ἀναγνωρίζουσα ὅτι κακῶς ἔχει τὸ λογι-
στήριον ἐν τούτοις ψήφισεν αὐτὴν τὴν δαπάνην. Τὸ αὐτὸ θὰ ἐ-
χωμεν καὶ κατὰ τὸ 1870, ἐνῷ ὁ κ. πρωθυπουργὸς λέγει, ὅτι
μὲ αὐτὴν τὴν δαπάνην δὲν ὑπόσχεται, μὲ τὰ μέτρα, τὰ ὅποια
διοικητικῶς θὰ λάβῃ κατὰ τὸ 1870, τὸ λογιστήριον θὰ ἔλθῃ
εἰς καλὴν κατάστασιν. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶπεν ὅτι θὰ σκεθῇ, ἐ-
πειδὴ σήμερον δὲν ἔχομεν περισπασμούς ἐξωτερικούς, ἀς ἀναλαβ-
ῇ πρὸ πάντων ἡ κυβέρνησις τὴν τακτοποίησιν τῶν κακῶς
κειμένων εὐτυχῶς δὲν ἔχομεν ἐξωτερικούς περισπασμούς καὶ
οὕτω πράττοντες ἀνυψώμεν τὴν καλὴν πίστιν, τὸ ὅποιον δὲν
δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἐὰν δὲν τακτοποιήσωμεν τὰ κατὰ τοιοῦτά
μας. Λοιπὸν δὲν τὸ θεωρῶ ἐπιδιωκόμενον, τὸ θεωρῶ οὐσιώδες καὶ
διὰ τοῦτο ἐπιμένω ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπιψήφισις τῆς πιστώσεως
τοῦ λογιστερίου, καὶ ἡ κυβέρνησις νὰ φέρῃ μίαν ἰδέαν εἰς
τὴν Βουλὴν, καὶ τότε ἡ Βουλὴ νὰ χορηγήσῃ ὅλα τὰ μέσα
πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ τοῦ κακοῦ· διότι ἂν τὸ ἀρνήσωμεν,
πάντοτε θὰ εὐρισκώμεθα εἰς τὰ αὐτά. Καὶ ἐὰν ἡ Κυβέρ-
νησις ἐλπίζῃ θεραπείαν μὲ τὰ ὑπάρχοντα μέσα, μάλιστα.
ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἰδέα τῆς κυβερνήσεως δὲν εἶναι ἤδη ἐσχηματι-
σμένη περὶ τῶν μέσων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ προλάβουν τὸ κα-
κὸν νὰ τῆς δώσωμεν καιρὸν νὰ φέρῃ μίαν ἰδέαν, τὴν ὅποιαν νὰ
παραδεχθώμεν· τί ὠρελεῖ νὰ δώσωμεν 39,000 δραχμὰς;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὕπουργ. οἰκονομ.) Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ.
Κεχαγιά, πρέπει νὰ γίνῃ αὐξήσις τοῦ προσωπικοῦ.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἐγὼ νομίζω ὅτι διὰ τῆς αὐξήσεως θὰ ἐπέλθῃ थे-
ραπεία.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὕπουργ. Οἰκονομικῶν). Ἡμεῖς ἔχουμε αὐτὴν
τὴν ἰδέαν, τώρα τὸ συζητούμεν ὅχι περὶ αὐξήσεως, ἀλλὰ περὶ
τοῦ stato quo· ἐὰν ἡ κυβέρνησις εὐρεθῇ σύμφωνος περὶ αὐξή-
σεως δὲν ἔχει τὸν δυσκολίαν νὰ φέρῃ ἐκτακτὸν πίστωσιν, εἰς
δὲν προτείνετε ἐλάττωσιν, ἀλλὰ αὐξήσιν. Τί σχέτιον ἔχει τὸ ὑπὸ
συζήτησιν ποσὸν πρὸς τὴν ἰδέαν σας; εἶναι ἐντελὲς ἀντίθετα
πράγματα. Ἀρ' ἐνός θέλετε τὴν αὐξήσιν, ἀρ' ἐτέρου δὲν ψήφι-
ζετε τὴν ὑπάρχουσαν πίστωσιν, ἡ ὅποια φυσικῶς τῷ λόγῳ, ἐὰν
γίνῃ προσθήκη τὴν ὅποιαν προτείνετε, θὰ ᾖται ἀνωτέρα τοῦ πο-
σοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Λέγω λοιπὸν, ὅτι ἐὰν ἡ κυβέρνησις
μετὰ τὰς παρατηρήσεις, τὰς ὅποιας ἀξίωσας, φρονίσῃ νὰ
προβῶμεν εἰς ἐκτακτὰ μέτρα, θὰ φέρωμεν ἐν νομοσχέδιον, διὰ
τοῦ ὁποῖου νὰ ἡμπορούμεν νὰ διορθώσωμεν τὸ κακόν.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὁ κ. ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐμμένει
εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν, ἡ δὲ κυβέρνησις λέγει ὅχι (θάρρος).

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὕπουργ. οἰκονομ.) Ἐπιθυμῶ νὰ μὴ παρεξη-
γούν τὴν ὁμιλίαν μου, ἀλλὰ λέγω ἐγὼ καὶ ἄλλα βλέπω ὅτι
λέγουσιν ὅτι εἶπον. Ἐὰν ἡμεῖς ἔχουμε τὴν ἰδέαν τῆς αὐξήσεως τοῦ
προσωπικοῦ, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναγνωρίζομεν τὴν κα-
κὴν κατάστασιν τοῦ λογιστερίου, ὅπως καὶ εἰπότε, λέγο-
μεν ὅτι σήμερον πρόκειται οὐχὶ περὶ αὐξήσεως ἀλλὰ περὶ ἐπι-
ψήφισεως τοῦ ποσοῦ ὅπως ἔχει. Ἐὰν δὲ ἡ κυβέρνησις ποιηθῇ,
ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ αὐξήσις, τότε θὰ φέρῃ ἐκτακτὴν πίστωσιν.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Κύριε πρόεδρε, ὅταν ἡ κυβέρνησις ζητῇ ἀπὸ τὰ
νομοθετικὰ σώματα πίστωσιν τὴν ζητεί διὰ τὰ δαπανήσας δι'
ἀνάγκας τῆς πατρίδος· ἐννοεῖ, ἡ Βουλὴ ἢ χορηγοῦσα τὰ μέσα.
ἔχει εὐθύναν ἐκ μέρους τοῦ κ. ὑπουργοῦ, ὅτι τὰ χρήματα, τὰ ὅ-
ποια θὰ δαπανηθῶσιν, εἶναι δικαίον νὰ δαπανηθῶσι καὶ γίνονται
ἐνεκα δικαιολογημένης ἀνάγκης τῆς πατρίδος· ὅταν ὅμως ὁ κ. ὑ-

πουργὸς μᾶς λέγῃ, ὅτι μὲ τὴν χορήγησιν αὐτὴν τὸ κακὸν δὲν थे-
ραπεύεται, πρέπει ἡ Βουλὴ καὶ τοὶ ἀναγνωρίζουσα ὅτι δὲν थेρα-
πεύεται τὸ κακὸν νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν χορήγησιν αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ;
ἔρωτά, ὁ βουλευτὴς, ὅστις θὰ δώσῃ τὴν ψήφον του, μὲ ποῖαν πε-
ποιθήσιν θὰ δώσῃ αὐτὸ τὸ ποσόν, ὅταν γνωρίζῃ, ὅτι θὰ ὑπάρχουν
τὰ χρήματα τοῦ κακοῦ;

Δὲν πρέπει νὰ δώσῃ ἡ Βουλὴ πίστωσιν δι' ὑπερσίαν, ἥτις
δὲν ὠρελεῖ τὸ κράτος, δὲν δύναται νὰ θεραπεύσῃ αὐτοῦ τὰς ἀ-
νάγκας. Λοιπὸν ἐπειδὴ τὸ κακὸν ἀναγνωρίζεται παρὰ πάντων,
καὶ ἡ κυβέρνησις αὐτὴ τὸ ἀναγνωρίζει, προτείνω διὰ τοῦτο ν'
ἀναβληθῇ συζήτησις αὐτοῦ τοῦ κονδυλίου, ἐκτός ἐὰν ἡ Κυ-
βέρνησις λέγῃ ὅτι μὲ αὐτὸ τὸ ποσόν, καὶ ἐγὼ σὰς ὑπό-
σχωμαι ὅτι θὰ θεραπευθῇ τὸ κακόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριοι, νὰ σὰς εἶπω, εἰς ποῖαν κατάστασιν
εἶναι ἡ συζήτησις;

ΤΙΝΕΣ. Τὸ γνωρίζομεν πολὺ καλὰ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ Κυβέρνησις λέγει,

ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Κ. πρόεδρε, τὸ γνωρίζομεν ὅλοι. Ἐγὼ θὰ εἶπω
δὲ τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας εἶπεν ὁ κ. Κεχαγιάς, ποῖος θὰ ψήφισῃ
κατὰ συνειδήσιν; ἐγὼ ὁ ὅποιος θὰ ψήφισω εἶμαι ἀσυνειδήτος; κ.
πρόεδρε, πολὺ φρόνιμα ὁμιλοῦσιν οἱ κ. κ. ὑπουργοί, διότι οἱ ἄλλοι
εἶπον, ὁ μὲν εἶναι νὰ περιορισθῇ ἡ πίστις, ὁ δὲ ἄλλος ν' αὐξήσῃ.
Ὁ κ. ὑπουργὸς λέγει, μὴ ἐμποδίζετε τὴν ὑπερσίαν, ἀρνήσατε τὸ
ποσόν, καὶ ἂν λάβωμεν ἀνάγκην τότε φέρομεν πίστωσιν. Τώρα,
πρέπει ἡμεῖς νὰ ἀμυνώμεν ἀναβλὴν διὰ τὰ ἔλθῃ τὸ ὑπουργεῖον
νὰ μᾶς φέρῃ τὰς ταῖφαις του, καὶ ἐὰν δὲν ἔλθῃ, τότε νὰ κατα-
γραφῇ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὑπάρχει; ἐγὼ νομίζω ὅτι ἡ πίστις
καθὼς εἶναι, εἶναι ὀρθή.

PONTIPIRIS. Μοὶ φαίνεται πολὺ παράξενον, ἄνθρωποι διοι-
κούντες τὴν Ἑλλάδα νὰ ἔχουν τὴν ἰδέαν ὅτι δύναται νὰ γίνῃ
ὁργανισμὸς τοῦ Κράτους διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἀλλὰ δὲν
πιστεύω νὰ ἔχουν αὐτὴν τὴν ἰδέαν τὴν παράξενον, ἀλλ' ἐν τούτοις
ἡ αἰτία τῶν εἶναι τοιαύτη ὑπάρχει ἐν κονδύλιον εἰς τὸν
προϋπολογισμὸν, καὶ ἔπρεον τὰς δυσκολίας ὅτι πρέπει νὰ διορ-
θωθῇ τὸ λογιστήριον, ὅπερ ἐστὶν ἐν ἀντικείμενον σπουδαιότατον,
καὶ τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖ λαβύρινθον ὁργανικῶν, καὶ πρακτικῶν
γνώσεων. Αὐτὸ πᾶν νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ συζήτησις αὕτη
δὲν ἔχει τὸν τόπον τῆς σήμερον· σήμερον ἰδῶ, τὸ κονδύλιον
αὐτὸ, δὲν ἡμπορούμεν παρὰ νὰ τὸ ἀρνήσωμεν, διότι ὑπάρχει
ὁμοί, καθ' ἑαυτὴν τὴν ἀνάγκην ταύτην, καὶ ὁ νόμος αὐτός εἶναι
ἀναγκαῖος· πρέπει ν' ἀναβληθῇ τὸ ζήτημα, διότι εἶναι ἀναγ-
καῖον, διότι ὑπάρχουν ἀμφιβολίαι. Εἰπὸν τινες ὅτι διὰ τοῦ
προϋπολογισμοῦ δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο· ἐγὼ λέγω ὅτι δὲν
εἶναι τίποτε. Ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι τὰ μέσα τὰ διδόμενα
εἰς καθιερωμένους νόμους, καὶ μάλιστα ἐν τῷ λογιστικῷ νόμῳ
ὑπάρχει ἄρθρον, κατὰ τὸ ὅποιον πᾶσα ἐγγραφὴ χρεὺς, πᾶσα
πίστωσις ἐγγεγραμμένη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, δὲν πληρώνεται
ἂν δὲν ἐπάρχῃ εἰς νόμον βεβητόν· ὁ προϋπολογισμὸς, ἐπαναλαμ-
βάνω, εἶναι μὲν νόμος, ἀλλὰ νόμος δευτέρως φύσεως χρη-
σιμεύων δηλαδὴ πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλου νόμου, συμπράττει δὲ
ἡ Βουλὴ, οὐχὶ διὰ τὴν νομοθετικὴν ποιότητά της, ἀλλὰ διὰ
τὴν δικαιοδοσίαν τὴν ὅποιαν ἔχει. Ἀλλ' ἀφίνω αὐτό. Κατὰ τὸ
σύνταγμα δὲν συζητεῖται τρεῖς φορές ὁ προϋπολογισμὸς,
διότι ἡ ἀρχὴ εἶναι ἀποφασισμένη, καὶ πρόκειται περὶ τοῦ
ποσοῦ· λοιπὸν νόμος καθιερῶν τὸ ἔξοδον αὐτὸ ὑπάρχει· ἐὰν
ὁ νόμος δὲν εἶναι καλὸς πρέπει νὰ ἐπέλθῃ νόμος περὶ καταρ-
γήσεως· ἀλλ' ὅλοι οἱ προαγορεύσαντες κύριοι, τί ἐγνωμοδό-
τησαν; εἶπον, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖος ὁ νόμος αὐτός. Μάλιστα ὁ
κ. Κεχαγιάς διετύπωσε νόμον, ὅτι τὰ ἔξοδα αὐτὰ δὲν ἀρκούν,
ἐπομένως ὁ νόμος αὐτός δὲν πρέπει νὰ καταργηθῇ, ἀλλὰ ἄλ-
λον πρέπει νὰ προστεθῇ κατὰ, δηλ. εἰς τὸν νόμον.

πληρωμὰς καὶ εὐρίσκουν 600,000· ἀλλ' εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνουν τὸ ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκεμβρίου 1867. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι αἱ ἐξαιρέσεις, τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦν οἱ κύριοι ὑπουργοὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐγγράφων, τὰ ὅποια μᾶς παρουσιάζουν, δὲν εἶναι ἀκριβεῖς; ἐπομένως ἐνὸς μὲν λήθῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν καλοσύνην νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Βουλὴν σημειώσιν συντεταγμένην κατὰ τὴν κανονισμένην καὶ παραδεδομένην μέθοδον, ἐκ τῆς ὁποίας νὰ ἴδωμεν ὅποιον ἦτον τὸ πραγματικὸν ὑπόλοιπον τοῦ 1868, πόσα εἰσπράχθησαν ἀπὸ τὴν 1 Φεβρουαρίου 1869, πόσα ἐδαπανήθησαν, καὶ ποῖον εἶναι τὸ ὑπόλοιπον, δὲν μᾶς εἶναι δυνατόν νὰ φράσωμεν εἰς ἀκριβὴ συμπερίσματος.

Σὺς εἶπεν ὁ κ. Κεχαγιᾶς, ὅτι κατὰ τοὺς ἀριθμούς, τοὺς ὁποίους παρουσιάζουν, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους θέλωμεν ἔχει ὑπὲρ τὰ 7 ἑκατομμύρια περίσσευμα· κ. ὑπουργοί, ἐγὼ φρονῶ, ὅτι ἐάν αἱ σημειώσεις σας ἦναι ἀληθεῖς, τὸ περίσσευμά σας θὰ εἶναι ἀκόμη μεγαλειότερον, διότι παρατηρῶ, ὅτι ἀπ' οὗτου ἐγενεν ἡ αὐξήσις τῶν φόρων, πᾶσα χρῆται ἐντὸς τοῦ ὁμοῦ χρόνου, ἤτοι ἐντὸς τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἔτους, εἰσπράττει 27 1/2 ἕως 28 ἑκατομμύρια· ἐπομένως δὲν ἔχω κανένα λόγον νὰ πιστεύω, ἀφοῦ μαλιστα βεβαιώνετε, ὅτι τὰ πάντα ὁδεύουν καλῶς καὶ ὁμαλῶς, ὅτι καὶ ἡ χρῆσις τοῦ 1869, θὰ καθυστερήσῃ κατὰ τοῦτο ἀπὸ τὰς δύο προηγουμένας· ἐπομένως πρέπει καὶ κατὰ τὸ 1869 νὰ εἰσπραχθῶσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἔτους 28 ἑκατομμύρια.

ΛΘ ΠΕΤΣΑΛΗΣ. 27.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Λέγετε, ὅτι πηγίνετε ἀκόμη καλλιτέρα, καὶ διὰ τοῦτο...

ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Ἀλλὰ δὲν εἰλάβετε ὑπ' ὄψιν τὴν παραλυσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν τὰ πράγματα.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Καλὰ 27. Εἰσπράχθησαν 12,000,000 μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου· πόσα θέλουν εἰσπραχθῆ ἀκόμη μέχρι τέλους τοῦ 1869; Θέλουν εἰσπραχθῆ ἀκόμη 15,000,000. Πόσα σας ἀναγκαιοῦν διὰ τὰς δαπάνας τῶν 4 μηνῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπολείπονται διὰ τὰς τακτικὰς δαπάνας, διότι ὅλα τὰ ἔκτακτα οἰκονομήθησαν; θέλετε μόνον 10,000,000, ἐπομένως θέλουν σας περισσεύσει ἀπὸ τὰς εἰσπράξεως, αἱ ὁποῖαι θὰ πραγματοποιηθῶν κατὰ τοὺς τέσσαρας τοῦτους μῆνας 5,000,000, τὰ ὅποια ἐνούμενα μετὰ τὸ ὑπάρχον ὑπόλοιπον τῶν 3,500,000, ἀποτελοῦν 8,500,000.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὑπουργὸς οἰκονομικῶν). Τὴν 31 Αὐγούστου ἐνωθεῖτε ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ Αὐγούστου εἶναι πληρωμένα;

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Μήπως κατὰ τὸ τέλος τοῦ Δεκεμβρίου θὰ εἶναι πληρωμένα τὰ ἔξοδα τοῦ Δεκεμβρίου, κ. Αὐγερινέ; Αὐτὰ τὰ πράγματα συμβαδίζουν· ἐάν κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου δὲν ἦναι πληρωμένα τὰ ἔξοδα τοῦ Αὐγούστου, οὕτω κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου δὲν θὰ ἦναι πληρωμένα τὰ ἔξοδα τοῦ Δεκεμβρίου. Δὲν σας ὠραεῖ λοιπὸν αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα, τὸ πρᾶγμα μένει, ὅπως τὸ εἶθετε. Ἐάν σας δὲν καθυστερήσῃ ὡς πρὸς τὰς εἰσπράξεις τῆς χρήσεως, καὶ πιστεύω, ὅτι δὲν καθυστερεῖτε· ἔχετε, ἐπαναλαμβάνω, νὰ εἰσπράξετε κατὰ τοὺς 4 μῆνας 15,000,000, σας χρειάζονται 10,000,000 δι' ἔξοδα, θὰ περισσεύουν λοιπὸν 5 καὶ 3 1/2 ὑπάρχοντα τὸ ὅλον 8,500,000. Δὲν εἶπε λοιπὸν ὑπερβολὴν ὁ κ. Κεχαγιᾶς; Ἰσχυρίζομαι, ὅτι ἐκ τῶν 8 1/2 ἑκατομμυρίων ἡμπορεῖτε νὰ διαθέτῃτε τὰ 7 ἑκατομ. διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου, διότι καὶ μετὰ τὴν πληρωμὴν θὰ σας μείνῃ ὑπόλοιπον 10,000,000, δρ. καὶ αὐτὸ τὸ ποσὸν εἶναι ἀνώτερον τῶν 600,000, δρ. αἱ ὁποῖαι ἔμεινον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1867. Ἀλλὰ φοβοῦμαι, μήπως ὅλοι οἱ ὑπολογισμοί σας εἶναι λαθαρμαῖοι, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκριβεία εἰς καμίαν τῶν σημειώσεων,

τὰς ὁποίας ἐφέρατε, καὶ ὅσον περισσότερον ἀναδιφίξω τὰς ἐκθέσεις σας, τόσον περισσότερον στερεοῦται ἡ πεποίθησίς μου αὕτη, διότι βλέπω, ὅτι ἀπὸ τὴν μίαν κατὰστασιν λείπει τὸ ἐν καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ τὸ ἄλλο κονδύλιον, φοβοῦμαι λοιπὸν, μήπως αἱ σημειώσεις σας δὲν εἶναι ἀκριβεῖς, καὶ ὅτι πράγματι, διὰ νὰ δυνθῶμεν νὰ ἀρωμεν τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, θελεῖ παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη, νὰ κάμνῃτε τὸ δάνειον τῶν 9,000,000.

Ἀλλ' ἐάν εὐρήθῃ τὸ δάνειον τοῦτο, ὡς ἐπίτευσαν οἱ ὑπουργοί, πρέπει νὰ σημειώσωμεν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πληρεῖς τὸ ποσόν, τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου, διότι τὸ ποσὸν τῶν 720,000, τὸ ὅποιον περιέχει ὁ προϋπολογισμὸς, δὲν εἶναι καθόλου ἐπαρκές καὶ ὑαυμάζω, πῶς ἡ Κυβέρνησις ἰσχυρίζεται τοσοῦτον ὀλίγον ποσόν, ἐνῶ συντάττει τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰονίου, καὶ εἶχε τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ δάνειον αὐτὸ ἐμελλεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Μὲ συγχωρεῖτε νὰ δώσω μίαν πληροφορίαν διὰ τὸ δάνειον αὐτό, ὅπερ κατὰ τὸν νόμον δὲν ἐπρόκειτο νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ ν' ἀποδοθῇ τὸ πῶσόν ὁλόκληρον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀλλ' εἰς 4 δόσεις, καὶ ἐπομένως ὑπελογίσσαμεν, ὅτι τὸν Ὀκτώβριον θὰ δοθῇ ἡ πρώτη· ὥστε ἐν μέρος τῶν τόκων καὶ χρεωλῦτρου τοῦ δανείου αὐτοῦ ἐπρόκειτο νὰ πληρωθῇ εἰς τὰ 1870.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Καὶ πάλιν δὲν εἶναι σωστός ὁ ὑπολογισμός. Πρῶτον, κύριοι, λέγετε, γράφοντες εἰς τὴν περί δανείου ἐκθέσιν σας, ὅτι πλησιάζετε νὰ πθάσῃτε εἰς ὀριστικὸν ἀποτέλεσμα, καὶ τοῦτο γράφετε εἰς τὰς 22 Ἰουνίου!

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Ὁχι, εἶχομεν ὅρον τοιοῦτον.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Ἄς ὑποθέσωμεν, ὅτι τὸ δάνειον δὲν ἤθελε συμπληρωθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους 1869, καὶ ἐπομένως διὰ τὸ 1870 ἔχετε ἀνάγκην νὰ πληρώσῃτε μίαν ἑξαμηνιαίαν δόσιν καὶ τοὺς τόκους τοῦ ἔτους, ἡ ἑξαμηνιαία δόσις εἶναι 500,000 τράχκων, ὁ δὲ ἐτήσιος τόκος τῶν 9,000,000 πρὸς 9 1/2 0/0 εἶναι 840,000· 840,000 καὶ 500,000 κάμουν 1,340,000 τράχκων· καὶ αὐτὰ δὲν καλύπτονται μετὰ τὰς 720,000 δραχμῶν. Ἐπαναλαμβάνω, διὰ νὰ μὲ ἀκούσῃ πρὸ πάντων ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, διότι πρόκειται περὶ ἀριθμῶν, ἐάν τὸ δάνειον συνωμολογεῖτο ἐντὸς τοῦ ἔτους, ὅπως λέγετε, καὶ ἤρχιζεν ἡ πληρωμὴ ἐντὸς τοῦ παρόντος ἔτους, βεβαίως ἤθελε τελειώσει ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐντὸς τῶν πρώτων μηνῶν τοῦ ἐρχομένου ἔτους 1870· ἐπομένως κατὰ τὸ 1870 θὰ εἴχατε ἀνάγκην νὰ πληρώσῃτε μίαν ἑξαμηνιαίαν δόσιν, ἐκ φρ. 500,000 καὶ τοὺς τόκους ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους 1870 διὰ τὸ δάνειον τῶν 9,000,000. Λέγω λοιπὸν, ὅτι ἤθελετε πληρώσει 840,000 φρ. διὰ τόκους καὶ 500,000 διὰ χρεωλῦσιν, τὸ ὅλον 1,340,000.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Τὸ ἥμισυ αὐτῶν πόσον εἶναι;

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Διὰ τὸ ἥμισυ.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Διότι μίαν δόσιν ἐπρόκειτο νὰ πληρωθῇ κατὰ τὸ ἔτος.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Μὰ ὁ τόκος θὰ πληρωθῇ ὁλόκληρος. Αἱ αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐπιθέμουν, ἐάν ἦτο δυνατόν, πάλιν τὸ ὑπὸ σελήτην ἀνθρὸν νὰ μείνῃ ἐκκρεμὲς δι' ὀλίγας ὥρας, διὰ μίαν ἡμέραν, διὰ νὰ δυνθῇ νὰ τὸ μελετήσῃ ὁ κ. ὑπουργός, νὰ μᾶς παρουσιάσουν σημειώσεις ἀκριβεστέρας, διότι ἀνευ σημειώσεων ἀκριβῶν, ὅτι καὶ ἂν κάμωμεν, δὲν θὰ ἦναι ὀρθόν. Ἐάν δὲ ἡ Βουλὴ πείθεται, ὅτι πραγματικῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ δάνειον τῶν 9,000,000, τότε πρέπει ν' αὐξήσῃ κατὰ 600 καὶ ἐπικαινὰ χιλιάδας δραχμὰς τὴν τοῦτον

μένην πίστωσιν· διότι ἐάν δὲν κήμῃ τοῦτο, θέλωμεν εὐρεθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ψκρίσωμεν ἀναπληρωματικὴν πίστωσιν.

ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἐγώ, κ. ὑπουργέ, εὐχομαι νὰ συζητηθῇ αὐτὸ, ὅτε οἱ κύριοι οἰκονομολόγοι θὰ ᾔναι ὑπουργοί· δεύτερον δὲν βλέπω ἄλλο παρὰ διαγωνισμόν, ποῖος εἶναι ὁ ἱκανότερος οἰκονομολόγος, καὶ τοὺς παραπέμπω διὰ τὸ ἐπιόν ἔτος εἰς τὰ Ὀλύμπια. (*Ἦλάρότης.*) Ἐγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ θέμα. Εἰδώκαμεν τὸ δάνειον τῶν 9,000,000 διὰ τὸν μεγάλον λόγον, τὰ καταναγκαστικά χαρτιά ν' ἀφαιρεθῶν, καὶ ἀπεδείχθη τότε, ὅτι 5,000,000 χρειάζονται δι' αὐτό. Ἐγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ ζήτημα, ἐάν τὸ δάνειον γίνῃ, δίδομεν τὸν τόκον. Λοιπὸν τὸ 6 ἄρθρον τοῦ 2 κεφαλ. ἔχει 720,000 δραχμὰς σημασιωμένας. Προτείνω νὰ δεχθῶμεν αὐτὴν τὴν ποσότητα καὶ νὰ προχωρήσωμεν. Ἐάν τὸ δάνειον γίνῃ, γίνεται χρῆσις, ἐάν δὲν γίνῃ, ἄς μείνῃ.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Κύριε πρόεδρε, θὰ ἐξηγήσω ἐν ὀλίγαις λέξεσιν τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἔφερον τὴν συζήτησιν, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ μεταβάλλεται ἡ Βουλὴ εἰς θέατρον, νὰ ἐξετελέζονται τὰ σοβαρὰ ζητήματα, καὶ νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὸ μέσον ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους, ὑβρίζοντες τὰς πλέον σπουδαίας συζητήσεις καὶ περιστῶντες αὐτὰς γελοίας, διότι γελοῖον εἶναι τὸ νὰ λέγηται περὶ τοιαύτης σοβαρᾶς καὶ σπουδαίας συζητήσεως «παραπομπὴ εἰς τὰ Ὀλύμπια». Ἀγνοῶ, ἐάν μετὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον θέλω ἐκθέσει περὶ τῆς προτάσεώς μου, ἐάν θὰ μετανοήσῃ διὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποῖους εἶπεν ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ἠλείας. Ἀλλ' ὀρεῖμαι νὰ ἐκθέσω τὸν σκοπὸν μου διὰ νὰ μὴν ἀρήσω τοῦλάχιστον ἀνευ ἀντιρρήσεως τοὺς λόγους τοῦ ἐμπεικτικοῦς.

Ἐπρότεινα, ὅτι ἐπρότεινα, κύριε πρόεδρε· πρῶτον, ὅτι κατ' ἔτος αἱ δαπάναι τοῦ κράτους αὐξάνουν, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν δανείων ἐξαντλεῖται ἡ πίστις καὶ ὅλοι οἱ ἐκτακτοὶ πόροι εἰς τοὺς ὁποῖους ἐν ἄκραις ἀνάγκαις καὶ διὰ σκοποὺς οὐσιωδεστάτους καὶ ἀναπορεύτους, ἡδυνάμεθα νὰ προστρέγωμεν. Διὰ τοῦ νέου δανείου πρόκειται ν' αὐξήσουν τὰ ἐξόδα τοῦ Κράτους κατὰ 1,000,000 τοῦλάχιστον, καὶ ἐνῷ ἔχομεν ἔλλειμμα, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον εἶναι λίαν λυπηρὸν μετὰ τὴν αὐξήσιν τῶν φόρων κατὰ 7,000,000 καὶ ἐνῷ θέλωμεν ἔχει ἔλλειμμα καὶ κατὰ τὸ 1869 καὶ κατὰ τὸ 70, ἐν τούτοις νὰ μὴ σκεπτώμεθα περὶ ἐνός δανείου, τὸ ὁποῖον θὰ αὐξήσῃ κατὰ 1,000,000 τὰ ἐξόδα καὶ ἐπομένως τὸ ἔλλειμμα.

Δεύτερος σκοπός μου εἶναι αὐτός, τὸν ὁποῖον σὰς ὁμολογῶ. Δὲν ἐπιθυμῶ, αἱ κυβερνήσεις, ὅρ' οἶωνδήποτε προσώπων καὶ ἂν σύγκεινται, νὰ ἔχουν διαθέσιμα χρήματα εἰς χεῖράς των. Ἡ πεῖρα μὲ ἐδίδαξεν, ὅτι τοῦτο εἶναι ἐπιφοδόν. Ἐπιθυμῶ, αἱ κυβερνήσεις, καὶ λυποῦμαι, διότι τὸ ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ ἐσθαιωθῆτε, ὅτι οὐδὲνα σκοπὸν ἔχω νὰ κατηγορήσω, λέγω μόνον τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποῖαν ἐσχημάτισα, βλέπων, ὅτι, ὅταν αἱ κυβερνήσεις ἔχουν περισσεύοντα χρήματα, οὐδεμίαν οἰκονομίαν κάμουν· ἐξ ἐναντίας τὰς παρουσιάζουσας ἀνάγκας, καὶ ἐάν ᾔναι ἐπουσιώδεις, τὰς πληροῦν καὶ ἄλλας ἐπινοοῦν.

Τρίτον διότι παρατήρησα, ὅτι καθ' ὅλα τὰ παρελθόντα ἔτη συνέβαινε τὸ αὐτό, τὸ ὁποῖον θὰ συμβῇ καὶ κατὰ τὸ 70. Θέλουν ὑπάρχει πληρωτέα οὐχὶ κατώτερον τῶν 7,000,000, πάντοτε ἀνώτερον τῶν 7 μέχρι τῶν 9, καὶ θέλουν ὑπάρχει καὶ στενοχωρία ἐνεκα τοῦ ἀγρόνου τῶν πρώτων μηνῶν, καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσα νὰ καθιερωθῇ μία συνήθεια ὀλεθρία καὶ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα μία ἄλλη κυβερνήσις τοῦ 1870, τοῦ 71, τοῦ 72 νὰ εἴπῃ, ὅπως ἐπράξατε διὰ τὸ 1869, ὡς ἐπράξατε διὰ τὸ 1870 οὕτω πράξατε καὶ δι' ἐμέ, καὶ νὰ μᾶς εἴπῃ, δὲν θέλω ἐγὼ τὸ ἔλλειμμα, τὸ ὁποῖον ἐπαρουσίασεν ἡ χρῆσις τοῦ 1869; Τί θὰ παρουσιάσῃ ἡ χρῆσις τοῦ 1869; 2 1/2 ἑκατομμύρια, μολονότι εἰς ἐκ τῶν κ. ὑπουργῶν, δὲν

ἐνθυμοῦμαι τις, εἶπε σήμερον, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐσθαιώσῃ ἐάν θὰ ὑπάρξῃ περίσσευμα· τὴν ἰδίαν τοῦ ἔλλειμματος τὴν ἀποκροεῖ, δὲν εἶπε τίποτε· ἀλλ' ἐγὼ ὑπὲρ τῆς κυβερνήσεως ὁμιλῶν, εἶπον, ὅτι θὰ ἔχῃ ἔλλειμμα 2—2 1/2 ἑκατομμυρίων. Δὲν παρουσιάζει ὁμῶς ἔλλειμμα ἡ χρῆσις τοῦ 1868 ὡς ἀπέδειξα· ὥστε θὰ δίδωμεν εἰς τὰς κυβερνήσεις τὴν ἀδειαν νὰ ἔχουν ἐν διαθέσιμον ποσόν, ὅπως θὰ ἔχῃ ἡ τοῦ 1870, μόνον διότι εἶναι πιθανόν νὰ παρουσιάσῃ ἔλλειμμα 2,000,000. Ἀλλὰ τοῦτο συνέβαινε πάντοτε κατὰ τὸ παρελθόν, ἐν τούτοις οὐδέποτε αἱ Βουλὰὶ ἔδωκαν τοιαύτην ἀδειαν. Δὲν ἤξεύρω διὰ ποῖον λόγον ἐγένετο αὕτη ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Βουλῆς ἐφέτος. Καὶ ἂν τοῦλάχιστον εὐρισκόμεθα μακρὰν τῆς ἐξαντλήσεως τοῦ πόρου τῶν δανείων, μακρὰν τῆς ἐξαντλήσεως τῶν φόρων, καὶ ἂν εἴχομεν τ' ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς φορολογίας, ἀσφάλειαν, δικαιοσύνην καὶ καθιέρωσιν, ἡδυνάμην νὰ εἴπω, ἄς μὴ ὑπάρξῃ τοσαύτη αὐστηρότης, ἀλλ' εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ θέματα ἐρθάσωμεν εἰς τὸ τελευταῖον σημεῖον.

Αὗτοί εἰσι οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποῖους ἔκαμον τὴν πρότασιν, ἣν ἔκαμον, ἐπειδὴ δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ φράσωμεν εἰς καὲν ἀποτέλεσμα, ἄς παρέλθωμεν ἐν σιγῇ τὰ πάντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριοι, ἐξαντλήθη ἡ συζήτησις· ἐρχόμεθα εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ προϋπολογισμοῦ.

«Ἄρθρον 6. Δάνεια προσωρινὰ 780,000.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει ἀντίρρηση;

ΠΟΛΛΟΙ. Ὁχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

«Τόκοι ἐντόκων γραμματίων 480,000.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει ἀντίρρηση;

ΠΟΛΛΟΙ. Ὁχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

«Συνδρομαὶ ταμείου συντάξεων πολιτικῶν ὑπαλλήλων 150,000.»

ΧΑΡ. Α. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Κύριε πρόεδρε, ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ σκοπεῖω νὰ φέρω παρατηρήσεις καὶ νὰ ἐκθέσω τὰ περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ταμείου τῶν πολιτικῶν συντάξεων, τὸ ὁποῖον ἐνεκα ἀδικήματος τοῦ δημοσίου νὰ καταναγκάζεται νὰ πληρώσῃ χρεῖ, ἀνήκοντα εἰς τὸ δημόσιον, καὶ ἐπειδὴ αἱ παρατηρήσεις μου οὐαὶ ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν νόμον τῶν περὶ ἐσόδων, παρακαλῶ τὸ ὑπουργεῖον νὰ δεχθῇ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ νὰ συζητηθῇ μετὰ τὸν νόμον τῶν ἐσόδων.

Θ. Α. ΖΑΙΜΗΣ (πρωθυπουργός). Δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀντίρρησην.

Ἐνταῦθα γίνονται δεκτὰ ἀνευ ἀντιρρήσεως τὰ ἐπόμενα ἄρθρα.

«Χορηγία πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλεῖα 1,125,000.»

«Ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτῶν καὶ ἐξόδα γραφείου 382,000.»

«Προεδρεῖα ὑπουργικοῦ συμβουλίου 8,160.»

«Προσωπικὸν ὑπουργείου 100,000.»

ΣΕΡΒΟΣ. Κύριε πρόεδρε, ἀρνήσαμεν ἐν ζήτημα ἐκκρεμῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐμμένει ἐκκρεμῆς.

ΣΕΡΒΟΣ. Λοιπὸν θὰ ἐπανέλθῃ εἰς συζήτησιν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μάλιστα.

«Γενικὸν λογιστήριον 39,930.»

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Κύριε πρόεδρε, ὀλίγα θὰ εἴπω περὶ τοῦ λογιστηρίου· ἐπεφυλάχθην χθεὶς νὰ λάβω τὸν λόγον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου. Ἐρωτῶ τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸν προϋπολογισμὸν εἶναι σημασιωμένη ὁλόκληρος ἡ δαπάνη, ἡ πηγάζουσα ἀπὸ τὸν ὀργανικὸν νόμον, καὶ ἢ ὄχι;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὑπουργ. οἰκονομ.). Εἰς τὸ φύλλον λεπτομερείας φαίνονται αἱ κεναὶ θέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λεῖπει ὁ ὑποδισθύντης, αἱ ἄλλαι εἰσι πάντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Όλοι αὐτοὶ εἶναι πληρωμένοι, ἀλλ' εἶναι πληθύνοντες ἐργασίαν.

ΔΟΜΒΑΡΔΟΣ. Νὰ εἰπῇτε τῶν γραφείων νὰ γράφουν, εἰς τὸν ὅτι ν' ἀναγινώσκονται, διὰ νὰ ἡμποροῦμε νὰ τὰ ἐπιθεωροῦμεν.

Γ. ΡΟΥΦΟΣ. Ὅπως λέγονται, εἶται πρέπει νὰ τυπώνωνται· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ διορθώνωνται.

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Κύριοι, ἐθελήθη καλῶς ἡ Βουλὴ, ὅτι δὲν ἐπεφρίσθησαν δύο ἄρθρα τοῦ δευτέρου κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, διότι ὁ κ. Δεληγεώργης ἐζήτησε διασαφῆσαι τινὰς, καὶ ἡ Βουλὴ ἀπεδέχθη μέχρι οὗτο δοθῶσιν αἱ ἐξηγήσεις· νὰ μείνουν ἐκτεμνῆ τὰ ἄρθρα ταῦτα. Μόλον ὅτι, κύριοι, καλῶς δὲν ἠνέκαται τί ἤθελε ν' ἀποδείξῃ ὁ κ. Δεληγεώργης, διότι αἱ ἀριθμοὶ εἶναι εὐκολον νὰ λάβωσι διαφορὰς τροπὰς, καὶ ἐκ τῶν τροπῶν αὐτῶν εἶναι πολὺ πιθανόν νὰ γινῇ οὐ γὰρ οὐκ ἀσφαλὲς τις, μὴ ταῦτα, καλῶς ἐνόησα, ὁ κ. Δεληγεώργης ἐθέλησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἀνεύρου δανείου δυνάμεθα νὰ ἀρωμῶμεν τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, καὶ ὁ κ. Δεληγεώργης ἐστηρίχθη, νομίζω, εἰς δύο λόγους· πρῶτον ὅτι ἡ διαχείρισις τοῦ 1868 ἐκλείπει ἐν πλήρει ἰσορροπίᾳ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Τοῦτο, κύριοι, δὲν εἶναι ἀκριβὲς ἀληθές, διότι ἡ χρεὶσις τοῦ 1868 παρατείνεται μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1869 καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐσοδα καὶ τὰ ἐξοδα ἐπομένως δὲν εἶναι ἀκόμη γνωστὰ ποῖα θὰ ᾖναι τὰ ἐσοδα τῆς χρήσεως τοῦ 1869 οὗτοι τοῦ 1868, οὗτοι εἶναι γνωστὰ αἱ ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐκρίνουν ὀριστικῶς τὸ 1868 ἔτος· ὥστε ὁ λόγος ὅτι ἡ διαχείρισις τοῦ 1868 ἐκλείπει ἐν ἰσορροπίᾳ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων δὲν μοὶ φαίνεται ὀρθός. Ἀλλ' ὁ κύριος λόγος ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἀνεύρου δανείου δυνάμεθα νὰ ἀρωμῶμεν τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν εἶναι, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ὅτι ἡ προκαταβολὴ τῶν 3 ἑκατομμυρίων, τὰ ὅποια εἶπον ὅτι ἔλαβεν ἡ ἐκτενὴς Κυβέρνησις ἀπὸ δάνειου, καὶ ἡ ὁποία μέλλει νὰ καλυφθῇ ἀπὸ τὰς εἰσπράξεως τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου, ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ἐπίσης εἰς τὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Εἶπον ἀληθῶς, κύριοι, ὅτι ὁ Σεπτέμβριος καὶ Ὀκτώβριος· πραγματικῶς θ' ἀρτίσωσι περισσεύμα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει τίποτε, διότι ἡ χρεὶσις τοῦ 1869 θὰ παρατεθῇ μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1870· ἐπομένως εἶναι ἀγνωστον ἂν ἡ χρεὶσις τοῦ 1869 θ' ἀρτίσῃ περισσεύμα ἢ ὄχι· εἶναι πιθανόν ν' ἀρτίσῃ, ἀλλὰ σήμερον δὲν εἰμὲν εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν τοῦτο. Ὅτι, κύριοι, εἶναι βέβαιον, εἶναι τὸ ἐξῆς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐκ 13 περίπου ἑκατομμυρίων καὶ 200 χιλ., τὰς ὁποίας ἐδαπάνησε δι' ἑκτακτὰ ἐξοδα τῆς χρήσεως τοῦ 1868 καὶ 1869, εἶναι ἐξοδα ὅτι ἐπλήρωσε χρεὶν 5,100,000· τὸ δὲ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ὑπολογίζεται εἰς 12 ἑκατομμύρια, ἀραιουμένων λοιπὸν τῶν 5,100,000, μένουσιν 6,900,000, τῶν ὁποίων θέλει ἔχει ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἄρῃ τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν καὶ νὰ ἐπιτύχῃ δάνειον. Τὰ 5,100,000 εἶναι 1,900,000, τὰς ὁποίας τὸ ὑπουργεῖον ἐπέστρεψεν εἰς μεταλλικὸν εἰς τὰς δύο τραπεζὰς καὶ 3,200,000 ἐντοκα γραμματίαι, τὰ ὅποια εἰς πᾶσαν περίστασιν θὰ ᾖναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου διὰ νὰ τὰ τοποθετήσῃ καὶ λάβῃ 3,200,000, τὰ ὅποια νὰ χρησιμοποιοῦσιν πρὸς πληρωμὴν τοῦ δανείου τῶν 12 ἑκατομ. καὶ νὰ δυνάθῃ νὰ ἄρῃ τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν. Ὡς τε μὲν ἀνάγκη νὰ δανεισθῇ τὸ δημοσίον 7 περίπου ἑκατομ. διὰ νὰ ἄρῃ τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν. Ἐκτὸς τούτου τὸ δημοσίον ὑπελόγησεν ὅτι ὤφειλε νὰ ἐξορλήσῃ ἐν χρεὶς πρὸς τὴν Ἰονικὴν τράπεζαν, τὸ ὅποion ἦτο κινητόν. Ἡ πρὸς τὴν Ἰόνιον Πολιτείαν ὤφειλε 50,000 λίρας διὰ χρεωγράφων εἰς τὴν Ἰονικὴν τράπεζαν. Τὰ χρεὶν ταῦτα ἀνανεώνονται κατὰ τριμηνίαν ἢ ἑξαμηνίαν, δὲν ἤξεύρω καλῶς, πληρόνεται ὁ τόκος καὶ γίνονται ἡ ἀνανεώσεις. Ἡ Ἰόνιος τράπεζα ἐζήτησε τὴν ἐξόρλησιν τῶν 50,000 λίρῶν ὥστε ἐπρε-

πεν ἡ κυβέρνησις νὰ ὑπολογίῃ ἐκτὸς τοῦ ἑκατομμυρίου δι' ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καὶ 1 1/2 ἑκατομ. τὸ ὅποion ὤφειλε νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, ἀπὸ αὐτῆς δὲν θέλει τὴν ἀνενέωσιν. Ἐπὶ τῇ ἑστίᾳ αὐτῶν ἦλθε τὸ νομοσχέδιον τῶν 9 ἑκατομ. Ἡ κυβέρνησις λοιπὸν ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τούτων στασιζομένη ἐ-ἐγράψεν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1870 δαπάναν 720,000 δραχμ. ἡ ὁποία κατὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς κυβερνήσεως θὰ ἀρτίσῃ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου καὶ χρεωλῦτρου ἐνὸς δανείου, τὸ ὅποion ἐπρόκειτο καὶ ἐπρόκειτο τότε νὰ διαπραγματευθῇ. Τὸ δάνειον ἐκεῖνο ἀπέτυχεν δυστυχῶς, οὐχ ἦτον τὸ ποσὸν τοῦ δανείου τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν συνομολόγησιν δανείου τοιοῦτου, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἂν συναφθῇ δάνειον τοιοῦτον, τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει χρησιμεύσῃ εἰς πληρωμὴν τόκου καὶ χρεωλῦτρου, ἂν ὅμως δὲν καταρθῇ νὰ γίνῃ δάνειον τοιοῦτον, τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ, θὰ χρησιμεύσῃ μόνον τόσον, ὅσον εἶναι ἀνάγκη διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου τῶν 12,000,000.

Ἄν ἠνέκαται, καθὼς εἶπον, κύριοι, ὁ κ. Δεληγεώργης εἰς τοῦ ἀριθμοῦ ποῖαν τροπὴν εἴωκε χεῖς, ὅτι πάλιν ἐπαναλαμβάνω νὰ εἶπω εἶναι, ὅτι καὶ κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ ὑπουργεῖον ἐδαπάνησεν εἰς ἑκτακτοὺς ἀνάγκας τοῦ 1868 καὶ 1869 ἔτους 13,200,000 περίπου· τὸ ὑπουργεῖον ἔλαβεν ἀπὸ δάνειου 20,400,000, τότε, ὅσα ὁμολόγησε καὶ κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐκ τούτων ἂν ἀραιώσῃται τὰ 13,200,000 μένουσιν 7,200,000 περίπου δραχμ. ἐξ ὧν πρέπει ν' ἀραιώσῃται τὰ μετρητὰ, τὰ ὁποία εὐρίσθαι εἰς τὰ ταμεία κατὰ τὴν 4. Σεπτεμβρίου 1869, καὶ τὰ ὁποία ἀνέχονται εἰς 3 1/2 ἑκατομμύρια, ὅσα εἶπον ἐξ ἀρχῆς. Νομίζω ὅτι μετὰ ταῦτα θέλει εὐρεσθῇ ἡ Βουλὴ νὰ ὑπάρσῃ τὰ ἄρθρα ταῦτα, τὰ ὁποία ἔμειναν ἐκτεμνῆ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1870.

ΒΑΛΑΣΟΠΟΥΛΟΣ. Κύριε πρόεδρε, ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπε 3, σήμερον ἀναβιβάζονται εἰς 3 1/2.

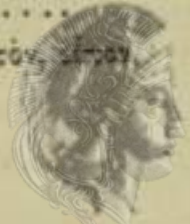
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ. Ἐγὼ ἐδασείσθην εἰς τοῦ ἀριθμοῦ, τοὺς ὁποίους ἀνέρεται ὁ κ. Σαττηρόπουλος, διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἂν ᾖναι ἀληθὲς, εἶναι αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα.

ΣΥΓΓΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Ἀς εὐχαριστήσω τοῦλάχιστον, διότι ἐπιστάσῃτε εἰς τοὺς ἐδικούς μου ἀριθμούς περισσότερον (θόρυβος).

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Ἄν ἐνόμιζα, κύριοι, ὅτι χεῖς διακόψαμεν τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ κυβέρνησις δὲν ἠνέκαται τὰς παρατηρήσεις μου· ἐνόμιζα μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ὁμιλῆσεν ὁ κ. πρωθυπουργός, ὅτι διακόψαμεν τὴν συζήτησιν χεῖς, διότι ἡ κυβέρνησις εὐρέθη εἰς ἀπορίαν ν' ἀπαντήσῃ. Ἄν ἠθέλωτε λάβει τὴν καλοσύνην νὰ ἐξηγήσῃτε τὴν δυσκολίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθητε νὰ μὴ ἐννοήσῃτε, ἐγὼ ἠθέλω ἐπαναλάβει καὶ διευκρινῇ περισσότερον τὰς παρατηρήσεις μου, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ ἐν ἐπιχείρημα εἰς τὴν κυβέρνησιν, ὅτι ἂν δὲν εὐχαριστῇ σήμερον τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ἐδείξεν χεῖς ἡ Βουλὴ διακόψασα τὴν συζήτησιν, ὅπως εὐρέθη ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων, αἰτίαι εἰμαι ἐγώ. Ἀς μοῦ συγχωρήσῃ ὁ ἀξιότιμος πρωθυπουργός νὰ ἐπιμένω καὶ μετὰ τὴν ἀγόρευσίν σου εἰς τὴν πεποιθῆναι, τὴν ὁποίαν εἶχον, ὅτι πολὺ καλὰ ἐζήτησα τὰς παρατηρήσεις μου χεῖς, καὶ ὅτι ἡ κυβέρνησις οὐδένα δισταγμὸν εἶρε περὶ τίνος πρόκειται, ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἄλλην ἀπάντησιν παρὰ τὴν ὁποίαν εἴωκε σήμερον, καὶ τὴν ὁποίαν θέλω ἐξετάσει.

Ὁ κ. πρωθυπουργός εἶπον, ὅτι ὁ ἰσχυρισμός μου, καθ' ὃν, ἡ χρεὶσις τοῦ 68 ἀρτίσῃ τὰ οἰκονομικά τοῦ ἔτους ἐκεῖνου εἰς ἰσοζύγιον, δὲν εἶναι ἀληθές· δὲν εἶναι δὲ ἀληθές, εἶπε, διότι πρέπει νὰ γνωρίζω, ὅτι ἡ χρεὶσις ἐνὸς ἔτους τελειώνει τὴν 31 Ὀκτωβρίου τοῦ ἐπόμενου ἔτους. Αὐτὸ νομίζω, ὅτι ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν μὲ γνωρίζῃ ὁ κ. πρωθυπουργός...

ΠΡΩΤΟΥΡΓΟΣ. Ὅτι εἶναι γνωστὸν, εἶπον.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'. ΣΥΝΟΔΟΣ Α'.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ.

ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 61

Τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1869.

(Τετάρτη).

Ὡρα 12 τῆς μεσημβρίας.

Μετά τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου, τῆς Βουλῆς ἐν ἀπαρτίᾳ εὐρεθείσης, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει ἀντίρρησης κατὰ τῶν πρακτικῶν ;
ΠΟΛΛΟΙ. Ὁχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ. (Πρωθυπουργός). Ἀναγινώσκει νομοσχέδιον περὶ ἀνεγέρσεως τοῦ Ζαπλείου καταστήματος.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ.

Ἄρθρ. 1. Πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ καταστήματος τῶν Ὀλυμπίων, μετὰ τῶν παραρτημάτων καὶ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ, παραχωροῦνται δωρεὰν αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι, (μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ εἰς τὸ δημόσιον ἀνήκοντος μέρους τῶν κοινῶν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἰδιωτῶν γαιῶν) αἱ καίμεναι ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ συνεκτιμένου διαγράμματος ἀπεικονιζομένης ἐκτάσεως Α. Β. Γ. Δ. Ε. Ζ.

Ἐπὶ τῇ ἐκτάσει ταύτῃ τῆς ἀπαρτιζούσης μέρος τῆς ζωῆς τῆς πόλεως, ἐφ' ἧς κατὰ τὸν νόμον δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνέγερσις οἰουδήποτε οἰκοδομήματος, ἐπιτρέπεται ἡ ἀνεγερθεῖς μόνον τὸ κατάστημα τῶν Ὀλυμπίων, τὰ παραρτήματα καὶ τὰ περιφράγματα αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἀνέγερσις τοῦ καταστήματος, ὅπερ κληθήσεται Ζαπλεῖον, γενήσεται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ αἰμνήστου ἱδρυτοῦ τῶν Ὀλυμπίων Εὐαγγέλου Ζάππεα, δαπάνη τοῦ ἐκτελεστοῦ αὐτῆς Κωνσ. Ζάππεα.

Ἄρθρ. 3. Αἱ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 1 παραχωρούμεναι γαῖαι, πύουσαι ὅπωςδήποτε νὰ χρησιμεύωσι πρὸς τὸν σκοπόν, δι' ὃν παραχωροῦνται, ἐπανερχοῦνται αὐτοδικαίως εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνοδεύεται ὑπὸ λεπτομεροῦς ἐκθέσεως περιεχούσης τὴν ἱστορίαν τοῦ κληροδοτήματος τούτου. Τὸ ἔργον εἶναι σπουδαιότατον, κύριοι, καὶ διὰ τοῦτο ἐλπίζω, ὅτι ὅλοι θέλομεν τὸ λάβει ὑπ' ὄψιν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἂν ᾔται δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Κωνσταντῆς ἔχει δύο λέξεις νὰ εἴπῃ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Κύριοι, κατὰ τὸ πρῶτον ἰόνιον σύστημα ἐν Ἑπτανήσῳ, κατὰ δυστυχίαν ἐπιμωροῦντο ὅχι μόνον αἱ ἰδέαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα, ἐπιμωροῦντο διὰ προτίμων, καὶ δι' αὐτῶν τῶν μίσων ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη κατεδύρουε τὸν λαὸν μὲ ἀπειρα χρεῖ. Ταῦτα δὲ δὲν εἰσπράττοντο, ἀλλ' ἄφινον αὐτὰ, διὰ νὰ κρατῶσι τοὺς ἀθρώπους εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε νὰ ἔχωσι πάντοτε ὑπονοίας. Ἐν ταῦτοις τὰ πρόστιμα ταῦτα παρεδόθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὡς χρεὶ καθυστεροῦντα· τὸ δημόσιον ἤρξατο νὰ εἰσπράττῃ αὐτὰ, ἀλλ' ἐγένετο παραστάσις περὶ τοῦ ἀδίκου καὶ τοῦ δημόσιον διέταξε τὴν ἀναστολήν. Ἠγέρθησαν ὅμως ὑπόνοιαι ὅτι οἱ ἔμποροι, οἵτινες ὀρεῖλουν, ὀρεῖλουν, διότι διέπραξαν λαθρεμπόριον καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς κατήγγειλε τοὺς σπουδαιότερους ἐμπόρους· ὁ ἀνακριτὴς ἐπελάβετο τῆς ὑποθέσεως, ἐσυνήτηθη τακτικῶς ἡ ὑπόθεσις καὶ ἐξεδόθη τὸ δέουσμα, τὸ ὅποιον κατεδίκασεν αὐτοῖς ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ κατὰ τοὺς ἰονίους νόμους. Κατόπιν ἐπελάβετο τῆς ὑποθέσεως ὁ τελὼνς, καὶ κατεδίκασεν αὐτοὺς ἐπὶ ἀπλῇ ὑπονοίᾳ. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰσέγαγον τὴν πρᾶξιν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν· τότε τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν διαχειρίζετο ὁ κ. Κεχαγιᾶς καὶ ἀπέρριψε τὴν ἀπόφασιν τοῦ τελωνίου λόγῳ ἀνερμοδιότητος· ἀνετίθη δὲ εἰς τοὺς νομομαθεῖς ν' ἀπορροσίσωσι. Μετὰ ταῦτα τὸ ὑπουργεῖον λέγει εἶναι ἀναρμόδιον. Λοιπὸν ἡ ὑπόθεσις ἦλθεν εἰς τὸν Ἀρειο Πάγον, ὅπως κανονίσῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, ὁ ὅποιος διὰ δύο ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθμὸν 33 καὶ 38 ἀπεφάνητο, ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἐπρεπε νὰ λυθῇ κατὰ τοὺς ἰονίους νόμους. Ὁ εἰσαγγελεὺς λοιπὸν ἐπελάβετο τῆς ὑποθέσεως καὶ ἀναγκάσθησαν πολλοὶ ἐκ τῶν ἐμπόρων ν' ἀναχωρήσωσι εἰς τὴν ἑυρώπην φυγέδιοι. Ἐγένοντο αἱ δέουσαι παραστάσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐσκέρθη ὅτι ἐπρεπε νὰ κανονίσῃ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν διὰ νόμου. Ἀλλὰ, καθὼς γνωρίζετε, κύριοι, τὸ κράτος πιέζεται ἀπὸ ἄλλας ἀνάγκας καὶ αὐταὶ αἱ ἀνάγκαι ἀνίστανται τῶν τοῦ κράτους εἶναι μηδαμιναί. Τοῦτο λαβὼν ἐγὼ ὑπ' ὄψιν, ἔσπευσα, ἐγὼ, νὰ εἰσαγγάγω νομοσχέδιον, τὸ ὅποιον πρὸ πολλοῦ διενεμήθη. Ἐνδέχεται

πει νὰ προσθήσῃ τὴν δαπάνην χάριν αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω δυσκολίαν νὰ τὴν παραδεχθῶ.

ΜΗΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Σὰς ἐμολογῶ εὐλικρινῶς, κύριοι, ὅτι ἐλθὼν πῆλιν σφόδρα ἀκούσας ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκο-οικονομικῶν τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀνάγκης τοῦ διορισμοῦ 8 ἢ 10 ἐπιθεωρητῶν διὰ ποῖον λόγον; Διὰ νὰ ἐπιβλέπωσι τοὺς καταχραστὰς ὑπαλλήλους τοὺς ὁποίους διορίζει.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ. Δὲν εἶπον καταχραστὰς.

ΜΗΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Αὐτὸς εἶπαι ὁ σκοπός, αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μου. Ἰσχυρίζομαι καὶ λέγω μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ ἀλλ' ἐν τῷ εὐ τὸ πολὺ. Δὲν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων, ὁ ὁποῖος θὰ περιορίσῃ τὰς καταχρήσεις, ἢ θὰ προσφάσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλ' ἡ καλὴ ἐκλογὴ καὶ ἱκανότης τῶν ὑπαλλήλων· ἀλλ' ὅταν δὲν ἐνδίδετε, κύριοι ὑπουργοί, εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῆς συνειδήσεώς σας, ἥτις ἀπαιτεῖ τὸν διορισμὸν ἐκλεκτῶν καὶ τιμίων ὑπαλλήλων, ἀλλ' εἰς τὰς εἰσηγήσεις τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου, νὰ ᾔθετε πεπεισμένοι, κ. ὑπουργεῖ τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι οὐχὶ 40 ἐπιθεωρητὰς ἀλλ' 110 ἀν' διορίσετε ἢ καταχρήσεις θὰ ᾔναι ἡ αὐτὴ καὶ τὸ κακὸν θὰ προσδύῃ ἐτι περισσότερον. Αὕτη εἶναι ἡ μόνη καθαρὰ ἀλήθεια.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ. Διαβεβαιῶ τὸν ἀξιότιμον κ. Μπούμπουλην.

ΜΗΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Δὲν ὠμίλησα καθ' ὅμων.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὑπουργὸς οἰκονομικῶν). Εἶπετε, ὅτι διορίζω καταχραστὰς ὑπαλλήλους· εἶπον ὅτι ὑφίστανται ποὺ ἀταξία· τινές. Λέγω δὲ, κύριοι, ὅτι ὅσους ὑπαλλήλους διώρισα, τοὺς διώρισα στρεφόμενος εἰς τὰς πεποιθήσεις μου, σὰς λέγω δὲ ὅτι ὅπου εὗρηκα τὸν καταχραστὴν ἀμέσως τὸν ἐκπύα, καὶ ἀπόδειξις ὅτι εἰς πολλὰ μέρη εὗρηκα τοιοῦτους καὶ τοὺς ἐκπύα, καὶ τοὺς ὑπεχρέωσα νὰ πληρώσω τὸ ἔλλειμμα, καὶ μάρτυς ὁ κύριος λομβάρδος ὅτι εὗρον ἐλλειμματικὴν εἰς Ζάκυνθον ἓνα ταμίαν καὶ τὸν ὑπεχρέωσα νὰ πληρώσῃ 13,000 ἔλλειμμα. Ὅ,τι ἐξήρτατο ἀπὸ ἐμὲ, αὐτὸ τὸ ἔκαμα· τί θέλετε περισσότερο νὰ σὰς κάμω; Δὲν εἶναι δὲ παράδοξον ὡς ἄνθρωπος νὰ ὑπέπεσα εἰς τι σφάλμα, νὰ διώρισα ὑπαλλήλων τινα, ὅστις νὰ εὗρηθῃ κατόπιν καταχραστὴς. Βεβαιωθῆτε δὲ ὅτι καὶ ὁ ἀδελφός μου, ἂν ᾔναι, θὰ τὸν καταδιώξω.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Δὲν ἐπαρβαίνω εἰς τὴν λογομαχίαν περὶ καταχραστῶν.

ΜΗΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Ἀπὸ ἐδῶ τὰ ἀποριύεσθε, ἀπὸ ἐκεῖ τὰ ἀπορρυέσθε· νὰ τὰ εἰπῆτε καθαρά· ἢ καταχρήσεις πλεονάζει καὶ πλεονάζει πράγματι καὶ οὐδεὶς ἐν συνειδήσει δύναται ν' ἀρνηθῇ αὐτὴν τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ἐγὼ νομίζω ἀναγκαῖον, ἀναπόφευκτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν οἰκονομικὴν, τὴν ὑπαρξίν τῶν οἰκονομικῶν ἐπιθεωρητῶν διὰ τοῦτο συντάσσομαι μὲ τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν ὡς πρὸς τοῦτο, διότι καὶ ἐγὼ ἄλλοτε ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐκτιμήσας καὶ μελετήσας καλῶς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, διώρισα ἐπιθεωρητὰς τοὺς ὁποίους διὰ νόμου προσδιώρισα νὰ ἀπασχολῶνται μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν καὶ οὐχὶ εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας ἐν τῷ ὑπουργείῳ ἢ ἐκτός. Εἶμαι δὲ ἐντελῶς ἐναντίος τῆς προσθήκης καὶ ἐνός ὑπαλλήλου εἰς τὸ λογιστήριον, μάλιστα δὲ ἀναγκαῖον νομίζω τὴν ἐλάττωσιν ὅσους θέλετε προσθέσατε εἰς τὸ λογιστήριον ἢ κατὰστάς του θέλει εἶσθαι ἡ αὐτὴ καὶ ἐν ὅσῳ ἐξελουθῇ νὰ συγκεντρωθῇ ἐν αὐτῷ πλῆθος ξένων ὑπηρεσιῶν, ποτὶ δὲν θέλει γίνεαι ἐνήμερον. Εἶμαι κατὰ τῆς προεξελίξεως, διότι γινομένη διπλῇ μάλιστα χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ μὴ ἔχωμέν ποτε ἐξέλτῃ. Ἐάν ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ αὐτῆς τὸ λογιστήριον, ἂν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ αὐτὸ τὴν καταδιώξιν, τὸ προσωπικὸν τῶν ταμιῶν καὶ ἄλλας διαφόρους ἐργασίας, θέλομεν καταστήσῃ αὐτὸ ἐνήμερον καὶ εὐκολύνει τὸ συνέδριον, διότι τὸ

συνέδριον σήμεραν εἶναι ἐπίσης εἰς λίαν κακὴν κατάστασιν· προτείνει δὲ ὅτι καθυστερεῖ, διότι τὸ λογιστήριον καθυστερεῖ. Ἐχομεν λοιπὸν δύο σώματα, τὰ ὁποῖα ἀπορροῦν 306,000 δραχμῶν ἄχρηστα, σχεδὸν ἀνωρελῆ. Νομίζω ὅτι ὁ κύριος ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν πρέπει νὰ σκεφθῇ ὠρίμως. Ὅτε ἄλλοτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν συνέστησα ἐπιτροπὴν ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου λογιστικοῦ ὑπαλλήλου τὸν κύριον Σωτηρόπουλον, τὸν κύριον Σουλίδεργον, τὸν κύριον Λεβίδην, καὶ τὸν κύριον Γιαννόπουλον. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο, ὅτι τὰ σώματα αὐτὰ εἶχαν συγκεντρώσει πολλὰς ὑπηρεσίας καὶ ἀλλετρίαις, ὥστε, οὔτε τὸ λογιστήριον οὔτε τὸ συνέδριον ἔκαμνον τίποτε. Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ σκεφθῇ ὁ κύριος ὑπουργός νὰ ἐπανακέρῃ τοὺς οἰκονομικοὺς ἐπιθεωρητὰς, νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ λογιστήριον ἀπὸ πολλὰς καὶ ξένας ὑπηρεσίας καὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὸ προσωπικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οἱ κύριοι ὑπουργοὶ ἤκουσαν τὰς παρατηρήσεις τῶν κ. βουλευτῶν, καὶ θέλουσι σκεφθῇ ἐπ' αὐτῶν.

«Προσωπικὸν Γενικοῦ λογιστηρίου... 39,930.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Τί ἔργον περὶ λογιστηρίου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Θὰ μείνῃ ὅπως ἔχει, καὶ ὁ κύριος ὑπουργός θὰ λάβῃ τὸ ζήτημα ὑπ' ὄψιν ὅπως παρεστάθῃ εἶναι σπουδαῖον.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Νὰ σὰς εἰπῶ τί ἤθελον προτείνει· νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν πίστωσιν διὰ ν' ἀναγκασθῇ νὰ φθάσῃ ὁ κύριος ὑπουργός εἰς ἀποτέλεσμα.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Νομίζω, ὅτι διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ἓνα σκοπὸν πρέπει νὰ σκευθῶμεν πρακτικώτερα, διότι ἐν ἐκ τῶν δύο πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ἢ ὅτι θὰ μείνῃ τὸ λογιστήριον ὅπως ἔχει, καὶ τότε θὰ δαπανηθῶσι μὲν ὅλαι αἱ σημειούμεναι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ποσότητες, ἀλλὰ τοῦτου γενομένου, πρέπει νὰ ἤμαθῃ δέδοται, ὅτι καὶ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, ὅσοι ζήσουν καὶ ἔλθουν νὰ συζητήσωσι τὸν προϋπολογισμόν θ' ἀπαντήσωσι τὴν αὐτὴν κατὰστασιν καὶ θὰ εὗρηθον εἰς τὰς αὐτὰς δυσκολίας, ἢ ὅτι πρέπει νὰ ὀλιγοστεύσωσι τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται· σήμεραν τὸ γρηρεῖον τοῦτο νὰ περιορισθῇ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁ κύριος Κουμουνδούρος εἶπε, καὶ τότε δὲν χρειάζομεθα οὔτε τὸ ἥμισυ τοῦ σημερινοῦ ὑπάρχοντος προσωπικοῦ. Κατὰ τὴν κρίσιν μου τὸ λογιστήριον, ὅπως ἐξ ἀρχῆς ἐσχηματίσθη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καθίσθῃ κανονικῶς, καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του, καὶ δὲν ἔπαισιν οὔτε ἡ προσθήκη τῆς ἑπτανήσου, οὔτε τὰ συνομολογηθέντα δάνεια. Ἰμεῖς, κύριοι Πρόεδρε, ὁ ὁποῖος εἰσθῇ ὁ πατὴρ τοῦ σώματος τούτου, καὶ ὁ ὁποῖος ἐκάματε διάταγμα περὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, γνωρίζετε καλλίστα, ὅτι διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ λογιστήριον ὅλα τὰ καθέκοντα, τὰ ὁποῖα τὸ διάταγμα τοῦ ἐπέβαλεν, οὐχὶ 5 καὶ 20 ὑπαλλήλοι δὲν ἀρκούν, ἀλλ' ἴσως οὔτε 100, διότι τὸ λογιστήριον διὰ νὰ ἐκπληρῇ ὅλα ὅσα τὸ διάταγμα ἀναφέρει, ὀρεῖται νὰ κρατῇ, δὲν ἐνθουσιάζομαι καλῶς, ἀλλ' οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 500 διδλίων. Ἀρκεῖ, κύριοι, νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι κατὰ τὸ διάταγμα τὸ λογιστήριον εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ κρατῇ διδλία ὅλων τῶν εἰσπρακτικῶν τοῦ κράτους, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ ἐγγράφονται ὅσοι οἱ ὀρεῖλεται καὶ νὰ σημειοῦνται τὰ παρ' ἐκάστου πληρονόμεινα, ὥστε καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους νὰ ἐξάγωνται τινές καὶ πόσοι ὀρεῖλουσι καθυστερήματα. Ὡςπύτως πρέπει νὰ κρατῇ καταλόγους τῶν φορολογουμένων, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀτελεστάτοι. Ταῦτα εἶναι πράγματα τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔμπορουν νὰ ἐκτελεσθῶσι, καὶ ὅσοι ἔφερον τὸ διάταγμα, δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰς δυσχερείας τὰς ὁποίας ἡ ἀνάπτυξις ἢ μᾶλλον ἡ κατὰπτωσις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος ἐπαλλε νὰ παρουσιάσῃ. Τώρα ὅπως ἔχουν τὰ πράγματα εἶναι εὐνοητικόν τὸ λογιστήριον, καὶ ἂν περιορισθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὅπως παρατηρήσατε, κύριοι, διακόπτοντες δὲν κερδίζομεν τίποτε, διὰ τῶν διακοπῶν αὐτῶν δὲν διαφωτίζομεν τὴν συζήτησιν, ἀπεναντίας τὴν μακρύνομεν καὶ τὴν σκοτίζομεν. Δὲν ἔχω κατὰ τοῦτον ὃ ἀπαντήσω εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Λαγρέ, διότι μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν ἐννοῶ τί θὰ εἴπῃ συζήτησις προϋπολογισμοῦ, ὅταν δὲν ἐξετάζονται τὰ τοιαῦτα. Δὲν εἶναι ἀσκοπον, ὅπως εἶπατε, κ. Λαγρέ· βλέπω χρῆσιν τοῦ δανείου, βλέπω εἰς τὸν προϋπολογισμόν σημειωμένην μίαν δαπάνην 800 χιλιάδων δραχμῶν δι' ἑν νέον δάνειον, τὸ ὅποιον ἡ Βουλὴ ἐψήφισεν καὶ ἐδώκατε καὶ ὑμεῖς, κ. Λαγρέ, τὴν ψήφον σας. Διὰ τὴν προϋπόθεσιν οὖν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δανείου τούτου, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίζωμεν τὴν κατάστασιν τὴν οικονομικὴν τοῦ κράτους· τοῦτο τὸ θεωρεῖτε ἐπουσιῶδες; τώρα θὰ σὰς πείσω ἔάν ᾔναι ἀληθὴ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ὁ ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν ἐξέθεσε στηριζόμενος εἰς τὴν σημαίωσίν του. Μὲ πολὺ ἔσρος θὰ ἐπιβεβαιώσετε τὸ ἔθνος, καὶ διὰ τοῦτο πρὶν ἐξετάσωμεν τὴν χρηματικὴν ἀνάγκην, δὲν πρέπει νὰ προβῶμεν εἰς δάνειον καὶ δὲν εἶναι ἀληθὲς, κατ' ἐμὲ, ἡ σημερινὴ κατάστασις ὅτι εἶναι λίαν εὐάρεστος, διότι εἶδατε εἰς τί κατέληξεν ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν· ἐσύγκρινε τὰ χρήματα αὐτοῦ τοῦ δανείου διὰ τὰς ἐκτάκτους ἀνάγκας καὶ εὗρεν ὅτι τὸ ταμεῖον εὕρισκετο καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου μὲ 3,460,000· διέθεσεν ἡ Κυβέρνησις ἔντοκα γραμμάτια 3,600,000, διότι τὰς ἐπλήρωσεν· ἔκαμεν αὐτὸ τὸ χρέος ἡ προλαβούσα Κυβέρνησις καὶ ἡ ἐνεστῶσα Κυβέρνησις συνεπλήρωσεν ὅλον τὸ χρέος, ἐπομένως 3,460,000 καὶ 3,200,000 ἔντοκα γραμμάτια γίνονται 6,660,000, καὶ τί ἄλλο μὰς μένει; Μὰς εἰσάωθον ὅτι ἔκαμε χρῆσιν ἡ ἐνεστῶσα κυβερνήσις διὰ τὰς τακτικὰς δαπάνας κατὰ τοὺς ἀγόνους μῆνας ἐκ τοῦ δανείου ἄλλα 3,760,000, καὶ ὅχι 4 ἑκατομμύρια ὅπου λέγει ὁ κ. Δεληγεώργης. Αὐτὸ τὸ ποσὸν ἐλπίζει ἡ Κυβέρνησις ν' ἀναπληρωθῇ ἀπὸ τοῦς γονίμου μῆνας, ἐπομένως τὸ ὅλον 8, 10 ἑκατομμύρια. Ἡ Κυβέρνησις θὰ εὕρεθῃ ἔχουσα εἰς τὴν διάθεσίν της λοιπὸν ἄνω τῶν 10 ἑκατομμυρίων. Ἠκούσατε κύριοι, ὅτι 3,660,000 εὕρισκοντο εἰς τὸ ταμεῖον, 3,200,000 ἔντοκα γραμμάτια καὶ 3,760,000 τὰ ὅποια ἔλαβον ἐκ τοῦ δανείου καὶ τὰ μεταχειρίσθη καὶ ἐλπίζει νὰ ἀναπληρωθῶν ἐκ τῶν εἰσπραξέων τῶν γονίμων μηνῶν, εἰς ποίαν θέσιν θὰ φθάσωμεν εἰς 10 ἑκατομμύρια. Πόσον εἶναι τὸ χρέος τῶν τραπεζῶν; ὅχι 12 ἑκατομμύρια ὅπως εἶπον, ἀλλὰ 10, διότι πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν τὰ 2 τὰ πληρωθέντα· διότι ἐφ' ἑνὸς ἔλαβον, ἐφ' ἑτέρου ἐπείστραψαν τὰ 2 ἑκατομμύρια. Θὰ ἔχῃ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις 10,420,000 εἰς τὴν διάθεσίν της τὴν 31 Δεκεμβρίου. Τίνος ποσὸν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ ἀνάγκην κατὰ τοὺς ἀγόνους μῆνας διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπερσίαν; 3, 4 ἑκατομμύρια καὶ διὰ τὸ ὅποιοιπο· νὰ ἔχωμεν δάνειον ὅχι 8, ἀλλ' 9 ἑκατομμυρίων· εἶναι ἀπελπιστικὸν αὐτό; δὲν εἶναι ἀπελπιστικόν, ἐγὼ εἶμαι βέβαιος. ἔχομεν λοιπὸν ἀνάγκην 9,000,000 κατ' ἐμὲ, ἂν ᾔναι ἀκριβεῖς οἱ ἀριθμοὶ αὗτοι· δὲν ἔχομεν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ μοῦ ἀναιρέσῃ ὁ κ. ὑπουργὸς αὐτοὺς τοὺς ἀριθμούς, τοὺς ὁποίους ἐγὼ ἔλαβον ὡς ἀληθεῖς. Ἀρίτω κατὰ μέρος τὴν διαφορὰν, τὴν ὅποιαν ὁ κ. Δεληγεώργης εὕρισκε, τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου.

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ. Κατὰ τὴν γνώμην μου αὐτὰ εἶναι τὰ 2,000,000, τὰ ὅποια ἡμεῖς τὰ ἐβάλατε δύο φορές.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Ἐγὼ σὲ ἐνόησα, ὥστε ἐξακολουθεῖτε.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν συνεπεῖε τῆς χθεσινῆς παρατηρήσεώς μου ἔφερε σημαίωσιν, εἰς τὴν ὅποιαν ἐσημείωσεν ὅτι ἐνὸς τὰ χρήματα τὰ ὅποια ἡ ἐνεστῶσα Κυβέρνησις ἔλαβον ἐκ τοῦ δανείου καὶ τῶν ἐκτάκτων πόρων, καὶ ἀπέναντι αὐτῶν ἐσημείωσε τὰς δαπάνας τὰς ὅποιαις ἔκαμεν ἐκ

τῶν χρημάτων αὐτῶν δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας καὶ διὰ τακτικὰς καὶ ἐξήγαγεν ἐν συμπεράσματι, ὅτι ἔκαμε χρῆσιν ἡ Κυβέρνησις 3,760,000· λέγω ἀλήθειαν.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Μάλιστα.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Αὐτὰ τὰ χρήματα ἔλαβον ὡς προκαταβολὴν διὰ τοὺς ἀγόνους μῆνας, ἐλπίζον δὲ κατὰ τοὺς γονίμους νὰ τὰ ἀναπληρώσω· ἤξεύρατε τί θὰ εἴπῃ τοῦτο; ὅτι θὰ πληρωθῶν αἱ τακτικαὶ δαπάναι καὶ θὰ ὑπάρχῃ καὶ πλεόνασμα.

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Σὲ παρακαλῶ, κ. Κεχαγιᾶ, μίαν ἀπορίαν νὰ μοὶ λύσετε (θύριδος). Ἀφοῦ ἔχωμεν χρήματα εἰς τὸ ταμεῖον, διατί νὰ μὴ πληρώσω ἀπὸ αὐτὰ, ἀλλὰ μὰς παραπέμπετε εἰς τὰ ἄλλα;

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Διὰ τὴν μὲ ἐνόησεν ὁ κ. Πετσάλης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆς συζήτησεως.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Λοιπὸν 3,760,000 μεταχειρίσθη ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦς ἐκτάκτους πόρους κατὰ τοὺς ἀγόνους μῆνας, καὶ ἐλπίζει αὐτὰ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους νὰ τὰ πληρώσῃ ἀπὸ τοὺς γονίμους μῆνας, δηλ. θὰ πληρώσῃ τὰς τακτικὰς δαπάνας καὶ θὰ ἔχῃ καὶ πλεόνασμα, τὸ ὅποιον θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀπόδοσιν τῆς προκαταβολῆς· θὰ ἔχῃ λοιπὸν 3,760,000 τὴν πρώτην Δεκεμβρίου ἐκτὸς τούτου θὰ ἔχωμεν καὶ ἄλλο δάνειον, ἔχει καὶ τὰ ἔντοκα γραμμάτια, τῶν ὁποίων τὸ μεγαλύτερον μέρος τὸ ἐπλήρωσεν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἐπεφυλάχθη τὸ δικαίωμα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους ἐκείνου. ἐπομένως, ἔχει πράγματι εἰς τὰς χεῖρας της αὐτὸ τὸ ποσὸν ἐκτὸς τῶν 3,760,000, θὰ ἔχῃ καὶ 3,220,000 ἔντοκα γραμμάτια, ἐκτὸς αὐτοῦ λέγει ὅτι καὶ εἰς τὸ ταμεῖον ὅταν ἔκαμε τὴν κατάστασιν, εἶρε 3,460,000 μετρητὰ. (θύριδος). Κύριε Κρεστενίτη, ὅταν συμφωνῶ με τοὺς κυρίους ὑπουργούς, εἶναι περίττον νὰ φέρτε ἀντιρρήσεις εἰς πράγματα, τὰ ὅποια δὲν ἐννοεῖτε.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Λέγετε 3,000,000 θὰ τ' ἀναπληρώσω ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις ἕως τέλους Δεκεμβρίου· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου θὰ ἐξοδεύσω καὶ ἄλλα.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐξοδεύσω καὶ τίποτε; (θύριδος). ἤξεύρατε αὐτὰ τὰ χρήματα ὅπου εἶναι εἰς τὸ ταμεῖον σύγκεινται ἀπὸ χρήματα τὰ ὅποια εἶναι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Λοιπὸν μὴ ἀνυσχεῖτε· διότι αὐτὸ τὸ πλεόνασμα θὰ τὸ μεταχειρισθῇτε διὰ τοὺς ἀγόνους μῆνας· διότι τὴν 31 Ὀκτωβρίου δὲν θὰ ᾔναι τὸ ταμεῖον εἰς κατάστασιν νὰ κάμῃ πληρωμὰς, διότι ἄνω τῶν δύο ἑκατομμυρίων εὕρισκοντο ἐκτὸς τοῦ Κράτους καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ ἐπλήρωσαν ὅταν ᾔλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν. Λοιπὸν ἐάν προσθίσωμεν τὰ τρία ποσὰ, χωρὶς νὰ ἔχητε τὴν ἀνυσχεῖαν τί θὰ γίνωσιν οἱ ἀγνοὶ μῆνες, θὰ ἔχητε εἰς τὴν ἐξουσίαν σας 10,420,000. Τώρα ἔχουσα ἡ κυβερνήσις 10,000,000 εἰς τὴν ἐξουσίαν της κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους, τὸ δὲ χρέος εἶναι 10,000,000, ἴσως εἴπει τις εἶναι περίττον τὸ δάνειον· ὅχι, δὲν τὸ λέγω αὐτό· δὲν εἶναι ὁλόκληρον ἀναγκαῖον· διότι πρέπει νὰ ἔχῃ τρία ἢ τέσσαρα ἑκατομμύρια εἰς τὸ ταμεῖον, τὰ ὅποια νὰ χρησιμεύουν ὡς προκαταβολὴ κατὰ τοὺς ἀγόνους μῆνας. Πέντε λοιπὸν ἑκατομμύρια μέχρι τῶν δέκα, τὰ ὅποια φρεῖλονται εἰς τὰς δύο τραπεζάς, μένουσιν καὶ πέντε. Δὲν ἔχομεν λοιπὸν ἀνάγκην 10,000,000, διότι περὶ τῶν 9,000,000 φράγκων νομίζω ὅτι πρόκειται. Λοιπὸν, κατ' ἐμὲ, ἐάν ἡ σημαίωσις ᾔναι ἀκριβὴς, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ πραγματοποιήσωμεν δάνειον 10,000,000 δραχμῶν ἢ 9,000,000 φράγκων, ἐκτὸς ἐάν ἔχῃ νὰ ἐκπληρώσῃ ἡ κυβερνήσις καὶ ἄλλας ἐκτάκτους δαπάνας ἢ ἂν εὕρισκῃ τῶν μικρότερον διὰ νὰ ἐξοφλήσῃ ἄλλα δάνεια, τὰ ὅποια ἔχουν μεγαλύτερον, ἢ ἂν σκεπτικῇ νὰ κάμῃ ἀποδοτικά ἔργα, ἀλλ' αὐτὰ δὲν τὰ βλέπω εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Λοιπὸν

ΚΕΧΑΓΙΑΣ Δὲν μ' ἐννοήσατε.

PONTIHRIS. Παρετήρησα ἐν ἄλλῳ, τὸ ὁποῖον, εἶπον, δὲν ἡ-
ξιοῦμαι πόθεν προέρχεται. Πρὸ τοῦ 1862 τὸ λογιστήριον ἀντι-
ποιήθη καθήκοντα ἀλλότρια, αὐτὸ μάλιστα ἐγένετο πρὸ τοῦ
1862, διότι τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἐξήτει ἡ γραμματοκρατία
τότε, καὶ ἕκαστος ἐκκινεῖν ὅ, τι ἤθελεν· ἀλλὰ τώρα, πῶς στέκει
ἡ ἐκφρασις ὅτι ἀντιποιεῖται τὸ λογιστήριον ἀλλότρια καθή-
κοντα; Τὸ λογιστήριον ὅσα καθήκοντα ἔχει, τὰ ἔχει ἐκ τοῦ νό-
μου· ὁ διευθυντὴς τοῦ λογιστηρίου, ἡγεύεται ὅλοι, ποῖος εἶναι,
καὶ δὲν λέγω τίποτε περισσώτερον, αὐτὸς ἀσχολεῖται ἐπὶ
ἡμέρας ὁλοκλήρους, ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν, ἐπὶ τῆς καταδιώξεως,
ἐπὶ, ἐπὶ. Ὅλα αὐτὰ γίνονται κατὰ τινες νόμους. . . .

TINIS. Ποῖους νόμους;

PONTIHRIS. Διατάγματα· τὸ λογιστήριον δὲν δύναται αὐθαί-
ρτως νὰ ἐξασκῇ ξένην δικαιοδοσίαν, καὶ νομίζω ὅτι ὅλα αὐτὰ,
τὰ ὁποῖα εἶπον, δὲν εἶναι ἀληθῆ, καὶ τὸ παράξενον εἶναι ὅτι
καὶ οἱ λέγοντες σήμερον εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι καὶ πέρουσι καὶ
πρὸ πέρουσιν ἦσαν ὑπουργοί, καὶ ἐδοκίμασαν αὐτὰ, καὶ διεχώ-
ρισαν τὰς δικαιοδοσίας.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁχι πάντοτε.

PONTIHRIS. Νὰ διατυπώσετε πῶς ἐργασίαν ἀντιποικίθη.
Ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι περίτοι οἱ λόγοι· ὅτι ὁ κύριος Σωτηρό-
πουλος θέλει εἶ-αι σωστόν· εἶπον οὖτοι· ὅτι χρειάζονται 100
ὕπλληλοι διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ ὁ νόμος, διὰ νὰ ἔχωμεν λογι-
στὰς ἀπολογισμῶν, καταστάσεις κτλ. Τώρα συνιερῶ ὅτι ἡ
κατάστασις τοῦ λογιστηρίου δὲν εἶναι ἀνθηρὰ, παραδίχομαι ὅτι
δὲν εἶ-αι καλὴ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ οὔτε εἰς
τὸν διευθυντὴν, οὔτε εἰς τοὺς ὑπάλλληλους, ὅταν ἀναλογισθῇτε
ὅτι οἱ 10 ὑπάλλληλοι ἔχουν νὰ κάμουν ἐργασίαν. Εἶναι λογι-
κόν, κύριοι, κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Σωτηροπούλου τὸ κακόν
νὰ γίνῃ χειρότερον; Ἐδῶ ἐπικαλοῦμαι τὴν προσηχὴν τῆς Βουλῆς,
ἐάν τι ἦναι κακόν, καὶ δὲν εἶναι καλόν, πρέπει νὰ γίνῃ χειρό-
τερον; Ἀλλὰ τί τρέχει; Νὰ ἐπιβάλωμεν μίαν ποινὴν εἰς
τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία νὰ καταναγκασθῇ νὰ φέρῃ νόμον τινά
ὀργανίζοντα τὸ λογιστήριον, πῶς; ἀρνούμενοι τὰ μέτα. Τὸ
σύνταγμα ὅμως, δίδει καὶ εἰς ἐμὲ τὸ δικαίωμα καὶ εἰς ἕκαστον
νὰ ὁμιλοῦμεν, τὸ σύνταγμα, δὲν λέγει ὅτι οἱ ὑπουργοὶ θὰ ἦναι
πάντοτε ὑπουργοί. Καὶ ἔδη δύναται νὰ φέρουν, καὶ ἡ Κυβέρ-
νησις καθὼς προσηγγισαὶν ὅτι θὰ ἐργασθῇ. Συμπεραίνω λοι-
πὸν καὶ λέγω, ὅτι ὁποιαδήποτε εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ λογι-
στηρίου, δὲν εὐθύνεται οὔτε ἡ ὑπερεσία οὔτε ἡ ἀδερνήτης, εἶ-
ναι πρὸ πολλοῦ, καὶ ἐδιδρακίθη ἀπὸ ὅλους, καὶ ὅτι ὅταν καὶ
ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι εἶναι καλὴ πάντοτε θὰ ἦναι καλλίτερον
παρὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ. Προστίθεται ὅτι δύναται νὰ γίνῃ καλλί-
τερον, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐμποδίζει τὸ κοινὸν αὐτό· ἐάν πρό-
κειται νὰ προσθέσωμεν, ἢ προσθέσωμεν ἂν πρόκειται νὰ
ἐλαττώσωμεν, ἢ τὸ ἐλαττώσωμεν· ἀλλ' αὐτὸς πρέπει νὰ
γίνῃ διὰ νόμου, καὶ οὐδέποτε πρέπει νὰ γίνῃ λόγος περὶ
ὑπερεσίας σπουδαίας, ὅταν πρόκειται περὶ ἐνὸς κοινδουλίου,
διότι διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν γίνεται ὀργάνωσις ἀλλ' ἀνα-
γραφή ἤδη κατεστημένων δικαιωμάτων. Τοῦτο ἐνόμισα ἀναγ-
καίον νὰ εἶπω, διότι εἰς ἐκ τῶν ἐντίμων ῥητόρων ἐνόμισεν ὅτι
ἡμπορεῖ νὰ κατενεχθῇ κατὰ τινος προσώπου, τοῦ διευθυντοῦ τοῦ
λογιστηρίου. Δὲν πιστεύω νὰ ἐπράξῃ αὐτὸ ἐκ προθέσεως, ἀλλ'
οἱ μὴ εἰδότες τὸν ῥήτορα δύναται νὰ συλλάβωσι τοιαύτην
ἐξέαν· ἐγὼ ἐνόμισα καθήκον μου νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι
ἐργάζεται ἐπὶ πολλὰς ὥρας εἰς τὴν κυριωτάτην αὐτὴν ἐργασίαν,
ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὰ λεγόμενα περὶ λογιστηρίου σήμερον εἶναι
ἐκτὸς τοῦ χρόνου, καὶ ὅτι ἐάν ὑπάρχῃ δυνατόν νὰ ἐπιβῇ διελ-
τίωσις· πρέπει νὰ φέρουν νόμον, καὶ πρὸ πάντων νὰ τὸν φέρῃ
αὐτὸς ὁ λέγων τοῦτο.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΑΝΗΣ Κ. Πρόεδρε, νὰ κανονίσωμεν τὰς ὥρας
τῆς ἐργασίας, διότι δὲν ἡμποροῦμεν ἡμεῖς ἐπ' ἀορίστου νὰ στε-
κώμεθα ἐδῶ (θόρυβος).

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ Κ. Πρόεδρε, διαφωνῶ ἐντελῶς μὲ τὸν προ-
σηγγιστὰ διὰ τὰς ἰδέας, τὰς ὁποίας ἐξέφρασε περὶ προϋπολο-
γισμοῦ. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους, εἶπον, εἶναι ἕνας νόμος
δευτέρης τάξεως, ὁ ὁποῖος λαμβάνει ζωὴν καὶ ὑπαρξιν ἀπὸ
τοῦ καθιστακότα νόμου. Ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ παρατηρήσω εἰς
τὸν κ. Ροντήρη, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι ὁ νόμος τῶν νόμων,
καὶ ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι ὁ νόμος ἐκεῖνος, διὰ τοῦ ὁποῖου
δίδεται ζωὴ καὶ ὑπαρξιν εἰς ὅλους τοὺς νόμους. Ἄνευ τοῦ προϋ-
πολογισμοῦ, ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ κἀλλιον ἐμοὶ ὁ κ. Ροντήρης
ὡς νομομαθὴς, οὐδεὶς νόμος δύναται νὰ ὑπάρξῃ, οὐδεὶς νόμος
δύναται νὰ ζήτῃ, διότι ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος
προσδιορίζει τὰς δαπάνας καὶ δίδει τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐσχὴν
εἰς ὅλους τοὺς νόμους. Ἀναφέρω δὲ παράδειγμα εἰς τὸν κύριον
Ροντήρη, ὁ ὁποῖος πέρουσι καὶ ὡς βουλευτὴς μαζὶ μὲ ἐμὲ τὸ
παραδέχθη εἰς τὴν οἰκονομίαν, τὴν ὁποίαν τὸ πέρουσιν ὑπουρ-
γεῖον ἐπέβαλεν. Ἐχόμεν νόμοι, κύριοι, διὰ τῶν ὁποίων ἐκα-
νονεῖται πόσοι εἶναι οἱ νομοὶ, αἱ ἐφορεῖαι, τὰ ταμεῖα καὶ καθ'
ἐξῆς τοῦ κράτους, καὶ πέρουσι διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀφαιρέ-
σκειν δὲν ἡξεύρω πόσα ἐπαρχεῖα, πόσας ἐφορεῖας κτλ. Διὰ
τοῦτου ἐδίδασκον τοὺς νόμους ἐκεῖνους, τοὺς καταστρέψωμεν ἢ
δὲν εἴχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐγερῶμεν ἕνα προϋπολογισμὸν,
ὅστις ἔφερε τὰς νομοθετηθείσας παρὰ τῆς τότε κυβερνήσεως
ἀναγκάσις οἰκονομίας; Μοὶ φαίνεται, ὅτι ὁ κ. Ροντήρης σφάλ-
λει καὶ σφάλει σπουδαίως, ἐν ἔχῃ τοιαύτην ἰδέαν περὶ τοῦ
προϋπολογισμοῦ· καὶ ὅταν, κ. πρόεδρε, δὲν ἔχωμεν τὸ δικαίω-
μα νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ διαφόρων κοινδυλίων, τοῦτέστι τῶν
χρημάτων καὶ τῶν ἰδικῶν μας καὶ τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων τοὺς
ὁποῖους ἀντιπροσωπεύομεν, ἐάν δὲν ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ
ὁμιλήσωμεν καὶ συζητήσωμεν ἐπὶ τῶν φέρων τοὺς ὁποῖους κα-
ταβάλλομεν, ποῖα ἄλλη εἶναι ἡ ἀπαιτολή μας; Αὐτὰ εἶναι
ἀξιώματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ δὲν ἡλιπίζω ν' ἀκούσω ἀπὸ τὸν κ.
Ροντήρη. Ἐγὼ δεδιώω δὲν εἶμαι οἰκονομολόγος, οὔτε τὴν ὑ-
περεσίαν τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων γνωρίζω ἐπακριδῶς·
ἤκουσα ὅμως καθ' ἣν ἐποχὴν ὡμίλει ὁ κ. Ροντήρης νὰ λέγῃ,
καὶ δὲν θέλω νὰ καταγορήσω, ὅτι ὁ διευθύνων τὸ λογιστήριον
δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητά του, ἤκουσα νὰ λέγῃ ὅτι ὁ διευθύνων
τὸ λογιστήριον καταγίνεται εἰς τὴν κατάταξιν τῶν καταδιώ-
ξεων κτλ. καὶ πιστεύω, ὅτι ὁ κ. Ροντήρης δὲν ἡξεύρει τί θὰ
εἴπῃ τοῦτο· καὶ ὅταν τὸν ἠρώτησα δύναται τίνος νόμου ἐνερ-
γεῖ αὐτὰς τὰς πράξεις, διότι ἐγὼ δὲν γνωρίζω αὐτοὺς τοὺς
νόμους, μὴς εἶπε, δι' ἐγκυκλίου.

PONTIHRIS. Ἐσάματε λάθος, διὰ Διατάγματα.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Οἱ κα-οινομοὶ τοῦ ὑπουργείου εἶναι ἄλλο
πρᾶγμα αὐτό.

Ἐρχομαι τώρα κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικεί-
μενον. Δύο εἶναι αἱ γνώμαι αἱ ὁποῖαι ἀντιτάχθησαν· μία γνώ-
μη ἦτο ἡ τοῦ κ. Κομμουνοῦρου καὶ Σωτηροπούλου εἰπόντων,
ὅτι τὸ λογιστήριον δὲν ἔχει ἀνάγκην περισσώτερου προ-
σωπικοῦ, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀπαλλοχθῇ ἀπὸ πολλὰ καθήκον-
τα μὲ τὰ ὁποῖα τὸ ἐπεφόρτισαν καὶ οὕτως τὸ κατέστησαν
ἀνάξιον ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν προορισμὸν του· ἐτέρη εἶναι
ἡ τοῦ κ. Κεχαγιά, ὅτι τὸ λογιστήριον, διότι ἐφειστώθη μὲ
πολλὰς ὑπερεσίας ἔχει ἀνάγκην ν' ἀσκήσῃ τὸ προσωπικόν
κατὰ ἕνα ἀριθμὸν καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ προείπῃ μάλιστα, ὅτι
ἀπὸ μελετήσεως ὁ ὑπουργὸς τὸν ἀριθμὸν θέλει τὸν ὑποστηρίξει,
ὁποῦδήποτε καὶ ἂν ἦναι, διὰ τὸ ἀποτέλεσμα, διότι ὁ κ. Κε-
χαγιάς εἶπε πολὺ ὀρθῶς ὅτι ἀντὶ νὰ ἔχωμεν ἐνήμερον τὸ λο-
γιστήριον, τὸ λογιστήριον εἶναι σὺν τὸν ἀσπὸν οἰκοκύρην,

ταιρίας, εις περιθάλψεις προσφύγων καὶ ἐθελοντῶν· αἱ ἀνάγκαι αὗται παρήλθον. Ἐπομένως ἡ κυβέρνησις κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1870 θέλει ἔχει ὑποχρεώσεις ὅλα τὰ ἔσοδα τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1869, ἐκτὸς 2,650,000, ἐπομένως τὸ ἔαρος θέλει εἶσθαι ἐλαφρότερον. Ὡσαύτως δὲν θέλει ἔχει ἡ ἑλλ.ν. κυβέρνησις νὰ πληρώσῃ 1,350,000 εἰς παραγγελίας τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, διότι τὰ ἐπλήρωσε κατὰ τὸ 1869, ἐπομένως τὸ ἔαρος θέλει εἶσθαι ὑποδεέστερον καὶ αἱ ἀνάγκαι ἡμῶν δὲν θέλουσιν εἶσθαι ἐπικείμεναι οὔτε ἀνυπερέβλητοι, ὥπως κατὰ τὸ 1869, καὶ περιορισμέναι εἰς μόνον τὴν πρὸς θεραπείαν τῶν συνήθων καὶ τακτικῶν ἀναγκῶν ἀνεπάρκειαν τῶν ἐσόδων, δύνανται νὰ θεραπευθῶσι διὰ προσωρινῶν δανείων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ συνομολογηθῶσιν ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν παρελθουσῶν κυβερνήσεων.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κύριε πρόεδρε, δὲν διατίθεται νὰ μᾶς δώσουν τὸν ἰσολογισμόν τοῦ 66 καὶ 65;

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Ἀλλ' ὁ κ. Δεληγεώργης διὰ τῶν συνδυασμῶν, τοὺς ὁποίους παρέστησαν, ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει ἔχει διαθέσιμα τοσαῦτα χρήματα, ὥστε δὲν θέλει ἔχει ἀνάγκην δανείων, ἵνα πληρώσῃ τὸ δάνειον τῶν τραπεζῶν, ἀπέρχοντο δὲ καὶ ἐν παράπονῳ κατὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ, ὅτι δὲν τὸν ἠνόησαν. Ὁμολογῶ, ὅτι δὲν εἶχον ἐξυπασθῆ καθ' ὅλην τὴν συνεδρίαν τῆς χθές, ὅταν καὶ ἐγὼ δὲν εἶχον ἐννοήσῃ τὸν κ. Δεληγεώργην, ὑποθέτων, ὅτι δὲν ἠνόησαν αὐτὸν, διότι δὲν εἶμαι τόσον ἐντριβὴς περὶ τὰ οἰκονομικά· ἀλλ' ὅταν ἐξελθὼν τοῦ βουλευτηρίου, ἀπήντησα καὶ ἄλλους πολλοὺς μᾶλλον ἐμοὶ ἐντριβεῖς, οἱ ὅποιοι μὲ εἶπον, ὅτι δὲν εἶχον ἐννοήσῃ ὡσαύτως τὸν κ. Δεληγεώργην, καθησίσασα ἔτι μᾶλλον. Ὁμολογῶ δ' ὅτι μὲν σήμερα ἠνόησα τὴν πλοκὴν καὶ τοὺς συνδυασμούς, τοὺς ὁποίους ἔκαμε χθές, ἵνα ρθῇ εἰς τὸ προταθέν συμπέρασμα του· ὥστε ἂν τυχὸν ἐλέγη κατὰ τι καθυστεροῦντας τοὺς συλλογισμούς, τοὺς ὁποίους κάμνω πρὸς ἀντίρρυσιν τῶν ἰδικῶν του, μὴ τὸ ἐλάττω ὡς ἑλλειψὴν σιδήσμου πρὸς τὴν Βουλὴν, ἢ ὡς κακὴν προαίρεσιν· διότι ἔχομεν τὴν προαίρεσιν νὰ ὑποβληθῶμεν εἰς πάντα ἐλεγχον.

Ἦναγκάσθην νὰ εἶπω τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις, ἵνα ἀναιρέσω καὶ προσέτι ἵνα διαφωτίσω ἐν μέρος τῆς βουλῆς τοῦκυρίου Δεληγεώργη, τὸ ὅποιον ὑποθέτω ὅτι ἠδύνατο ν' ἀρῇ δισταγμούς ὡς πρὸς τὴν προαίρεσιν ἢ τὸν σκοπὸν, τὸν ὅποιον ὁ κύριος Δεληγεώργης εἶχεν, ὅταν ἐξέφερε τὸ μέρος τοῦτο τοῦ λόγου του.

Χωρὶς νὰ διακρίνω τὴν διαχείρισιν τοῦ 1868 καὶ τὴν τοῦ 1869, παρατηρῶ, ὅτι ἡ διαχείρισις μοι παρέχει γνωστὸν ἀποτέλεσμα μόνον ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ Αὐγούστου, οὐχὶ δὲ τῶν ἐπομένων μηνῶν μέχρι πέραιτος τῆς διαχείρισεως. Λαμβάνω ἐπομένως συλλήδων τὰ κατὰ τὸ 1869 εἰσπραθέντα ἔκτακτα ἔσοδα καὶ πάσας τὰς γενόμενας ἐκτάκτους δαπάνας σύμφωνα πρὸς τὴν ἀξίωσιν, τὴν ὅποιαν οἱ κύριοι Κεχαγιᾶς καὶ Σωτηρόπουλος ἀπύθονταν, ἐπιθυμήσαντες νὰ μάθωσι τί εἰσπράτταν ἀπὸ ἔκτακτα ἔσοδα, τί ἐδαπανήσαμεν εἰς ἔκτακτα ἔσοδα καὶ θελομεν ἰδεῖν, ἂν ἐκ τῆς διαχειρίσεως αὐτῆς θέλωμεν ἔχει περίσσιμα ἢ ὅχι, καὶ ποῖα θέλουσιν εἶσθαι τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὅποια ἀρῖναι ἡ διαχείρισις τῶν τακτικῶν ἐσόδων τοῦ κράτους, ποῖα δὲ ἡ θεραπεία αὐτῶν. Ὁ δὲ συνδυασμὸς αὐτὸς, δὲν ἔχει τι τὸ ἀδόκιμον, ἵνα δυσχεραίσῃ τὸν κύριον Δεληγεώργην ὁ ὅποιος ἔκαμεν ἄλλους συνδυασμούς. Ἡμεῖς εἰσπράτταν ἔκτακτα ἔσοδα μόνον ὅσα χρήματα ἐλάβομεν ἐκ δανείων, διότι ἄλλα δὲν ὑπάρχον, ἤτοι, 8,900,000 ἀπὸ τὸ δάνειον τῶν 28,000,000, καὶ 8 ἑκατομμύρια ἀπὸ τὸ δάνειον τῶν Τραπεζῶν, τὸ ὅλον 16,900,000· αὐτὰ εἶναι τὰ ἔκτακτα ἔσοδα, τὰ ὅποια εἰσπράτταν· τί ἐδαπανήσαμεν; ἐδαπανήσαμεν εἰς τὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν,

εἰς περιθάλψεις προσφύγων καὶ ἐθελοντῶν ἐκ Κρήτης δρχμᾶς 2,650,000· ἐδαπανήσαμεν εἰς ἐκτάκτους στρατιωτικῶν παραγγελιών 1,350,000· ἐδαπανήσαμεν εἰς ἐκτάκτους ναυτικὰς παρασκευὰς, ἤτοι διὰ δύο δόσεις εἰς τοὺς κατασκευαστὰς τῆς ὀλγας καὶ ὅπλισμόν αὐτῆς, καὶ μίαν δόσιν εἰς τοὺς κατασκευαστὰς τοῦ «Γαργίου» 1,865,000· ἐπληρώσαμεν εἰς τὴν ὁδοποιῶν πρὸς ἐξόρλησιν τοῦ δανείου, τὸ ὅποιον εἶχον λάβει ἀπὸ τὸ ταμεῖον τῆς ὁδοποιᾶς 250,000· ἐπληρώσαμεν ἀπέναντι τοῦ μεταλλικοῦ 1,900,000· ἐπληρώσαμεν εἰς ἐξόρλησιν ἐντόκων γραμματίων 3,200,000· ἐδαπανήσαμεν δηλ. χρήματα καὶ ἐπῆραμεν ἐντοκα γραμμάτια, τὰ ὅποια εἰσὶν ἀξίως, δὲν εἶναι νομίματα· ἐδαπανήσαμεν εἰς τὰ τῆς Ἑπτανήσου 180,000· ἐδαπανήσαμεν διὰ νὰ ἐξορλήσωμεν χρεὸς, τὸ ὅποιον εἶχε γίνῃ ἀπὸ τὴν προκάτοχον κυβέρνησιν, ἐπὶ ἐντεχυμαῖσι τῶν μετοχῶν 570,000· ἐπέμψαμεν 145,000 εἰς τὸν κ. Σπέρταλην διὰ τὴν τηλεγραφικὴν σύμβασιν.

ΤΙΝΕΣ. Τί εἶναι αὐτό;

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Ὁ κ. Βαύλαρης ἔκαμε τηλεγραφικὴν σύμβασιν μετὰ τὴν ἐταιρίαν Binner καὶ ὑπεχρεώθη νὰ κάμῃ δάνειον εἰς τὴν τηλεγραφικὴν ἐταιρίαν ἀπὸ πάντε χιλιάδας λίρας, ἤλθεν ὁ καιρὸς καὶ ἐπληρώσαμεν τὸ ποσὸν τοῦτο τοῦ δανείου.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Τὸ δάνειον ῥέτοχιλδ δὲν εἶναι εἰς τὸν προϋπολογισμόν;

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Δὲν εἶναι. — Περὶ τῶν 60,000 δρχ. τοῦ ῥέτοχιλδ δὲν ἔκαμα κανένα λόγον, εἰς τὰ ποσὰ τὰ ὅποια ἀνέφικον. — Ἐπληρώσαμεν 1,000,000 εἰς τὴν ἰονικὴν τράπεζαν καὶ 70,000 εἰς τὸν κ. Ἐρλάγγερ. Ὅλα ταῦτα ἀθροίζονται εἰς 13,000,000. Τὰ ἔκτακτα ἔσοδα λοιπὸν ἦσαν αὐτὰ, τὰ δὲ ἔκτακτα ἔσοδα, ἦσαν 16,900,000· ἂν κάμετε τὴν ἀριθμητικὴν πρᾶξιν τῆς ἀραιέσεως, θέλετε εἶρετε ὅτι ἔμεινε χρεὼσις 3,720,000· δηλ. ἀπὸ τὰ ἔκτακτα ἔσοδα ἐκρατήσαμεν καὶ ἐδαπανήσαμεν εἰς τὰς τακτικὰς ἀνάγκας τοῦ κράτους 3,720,000 δρχμᾶς. — Θίλει μοι γίνῃ ἴσως μία παρατήρησις, ὅτι ἐλάττωμεν καὶ ἑτέρα χρήματα 3,500,000.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Τέσσαρα ἑκατομμύρια ἑκατὸν χιλιάδας.

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Εἶχε σταίει ἡ κυβέρνησις πρὸς ἀγορὰν τῶν πλοίων τοῦ Bordeaux· ἀλλ' ἐνταῦθα ὑπάρχει μία τις διαφορὰ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ἐγὼ ἔχω σημειώσιν διὰ 3,500,000· πῶς λείπουν αὐτὰ τὰ χρήματα μέχρι τῶν 4,100,000 κατὰ τὸν κ. Δεληγεώργην, ἤτοι αἱ 600,000 δρχ. ἐλλείπουσι; ἐγὼ βεβαιῶνω, ὅτι ἐν Παρισίοις, ὅταν ἤλθομεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον εὗρομεν διαθέσιμα δρχ. 3,500,000, οὐδὲ θέλω νὰ ἐξετάσω ἂν τὸ εἰρημνικὸν ποσὸν πρὶν ἔρχεται ὅλον ἐξ ἐκτάκτων ἐσόδων, διότι ἠδυνάμην νὰ παρακαλέσω ν' ἀραιεθῶσιν αἱ 500,000 δρχμᾶς, διότι ἡ προκάτοχος κυβέρνησις, τὰ μὲν τρία ἑκατομμύρια μόνον ἐλάβεν ἐκ δανείων, τὰς δὲ 500,000 ἐκ τακτικῶν ἐσόδων. Μ' ὅλα ταῦτα ἐγὼ προσθέτω τὰ 3,500,000 εἰς τὸ περίσσιμα τὸ ὅποιον μοι ἔμεινε ἀπὸ τὰ ἔκτακτα ἔσοδα, μένει δὲ εἰς ἔαρος τῆς κυβερνήσεως 7,220,000. Αὐτὸ τὸ ποσὸν ὁ κ. Δεληγεώργης τὸ εὕρισκει 8,000,000, ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς λῃσμούς, οἱ ὅποιοι προέρχονται ἀπὸ τὸ γενικὸν λογιστήριον, εὕρισκω μόνον 7,220,000.

ΔΗΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Εἶναι ἐν ἑκατομμύριον ἡ διαφορὰ.

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Δυνάμει νὰ κάμωμεν παραβολὴν τῶν ἀριθμῶν. Ὅταν ἐγὼ ἦμαι εἰς τὸ βῆμα καὶ λέγω ἄλλους ἀριθμούς, αἰς δὲ ἄλλους, δὲν συνεννοοῦμεθα.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Νὰ κάμωμεν παραβολὴν.

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Μάλιστα· τότε θέλομεν φωτισθῆ ἀμειβαίως καὶ εἶρετε διατί ἡ διαφορὰ αὕτη τοῦ ἑκατομμυρίου.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ. Εἰς ἔσοδα χρήσεως 1868, 5,220,000.

ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Τοῦ 1868 καὶ τοῦ 1869.

ὅποιας ἐξήλεγξεν ὁ κ. Δεληγεώργης, ὅτι εὗρεν εἰς τοὺς ἀριθμοὺς οὓς ἀγορεύον κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Περαιτέρω ἀνέφερα, δὲν εἶναι πραγματικά. Καὶ εἶχε μὲν δίκαιον ὁ κ. Δεληγεώργης, σπριζόμενος εἰς τὴν μὴ ἀκριβὴ σημείωσιν δοθείσαν παρὰ τοῦ προεδρίου· ἀλλὰ τὸ λάθος εἶναι εἰς τὴν περιέχουσαν τοὺς ἐσφαλμένους ἀριθμοὺς σημείωσιν, ἣν ἔλαβεν ὁ κ. Δεληγεώργης, οὐχί εἰς τοὺς ἀριθμοὺς οὓς ἐγὼ ἀνέφερα, ὡς ἀποδεικνύουσιν αὐτὰ τὰ πρωτόγραφα στενογραφήματα, τὰ ὅποια ῥητῶς περιλαμβάνουσι καὶ τὸ ποσὸν τῶν 570,000, τῶν πληρωθειῶν διὰ τὰς ὑπ' ἀνέχουρον μετοχάς, καὶ τὸ ποσὸν τῶν 1,900,000 τῶν πληρωθειῶν εἰς τὰς τραπέζας ἀπέναντι τοῦ μεταλλικοῦ.

Ἰσως εἰδόντες ὁ κ. Δεληγεώργης νὰ ἐξελέγξῃ εἰς τὸ τελευταῖον πρῶτον μίαν διαφορὰν, ὅτι ἐγὼ ἀνέφερα 1,900,000, ἐνῶ τοῦτο πράγματι δὲν ἦτο εἰρη 1,827,000. Ἀλλ' ἡ διαφορὰ 73 χιλιάδων δὲν πρέπει νὰ με ἐπιδράνῃ ἐπὶ ἐλλείψει ἀκριβείας, ἐμοῦ τοῦ μὴ περὶ τὰ οἰκονομικὰ ἐντρίβους, ἀρ' οὐ μοὶ εἶδον τοιοῦτον παράδειγμα δύο ἐμπειροὶ οἰκονομολόγοι, ὁ κ. Σωτηρόπουλος, ὁ ὅποιος, ἐνῶ ἐσκόπει ν' ἀναγέρῃ εἰς τὰ ἐκ δανείων ληφθέντα 14,700,000, ἀνέφερε 15,000,000, καὶ δεύτερον ὁ κ. Κουμουτσούρης, ὅστις ἀναφέρων τὰ ἐκ τοῦ δανείου τῶν 28,000,000 ληφθέντα εἶπεν, ὅτι ἐλάβωμεν 7 ἢ 9 ἑκατομμύρια, ἐνῶ δὲν ἦτον ἀδιάφορον ἂν ἐλάβωμεν περισσότερα ἢ ὀλιγώτερα δύο ἑκατομμύρια.

Ὁ κ. Δεληγεώργης ἠκολούθησεν ὡς εἰς εἶπον τὴν χρῆσιν τοῦ 1868 καὶ ἔκαμε τὰ ἐξῆς συμπέρισμα. Εἰσήγαγεν ἔπειτα τὴν χρῆσιν τοῦ 1869 καὶ ἔρθεσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1869. Εἰςτάσας τὴν χρῆσιν τοῦ 1868, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἂν καὶ δὲν ἔλαβεν ἔτι, εὗρεν ὅτι ὑπάρχει πλεῖσις ἰσοζυγίου μετὰ ταῦτα ἐξήγαγε τὴν χρῆσιν τοῦ 1869 καὶ ἀκολουθήσας αὐτὴν εὗρεν, ὅτι θέλει ὑπάρχει ὡσαύτως ἰσοζυγίου. Κατὰ συνέπειαν συνεπέραναν, ὅτι εἰς τὰ ταμίαια τοῦ Κράτους θέλει ὑπάρχει ἱκανὴν χρηματικὴν, ὅπως διατεθῇ πρὸς ἐξόρλησιν τοῦ χρέους πρὸς τὰς τραπέζας, καὶ ὅτι τὸ δάνειον τῶν 9,000,000, τὸ ὅποιον μᾶς ἐπιτρέπη διὰ νόμον νὰ συνομολογήσωμεν, εἶναι πάντῃ περιττόν, πρέπει δὲ νὰ διαγραφῇ καὶ ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1870 πίστωσις, ἥτις περιλήφθη πρὸς πληρωμὴν τόκων καὶ χρεωλῶτρων αὐτὸ ἦτο τὸ συμπέρασμα του. Ἀλλὰ παρατηρῶ πρῶτον, ὅτι ἡ προκείμενη συζήτησις λαμβάνει χαρακτῆρα συζητήσεως ἀπολογισμοῦ μᾶλλον ἢ προϋπολογισμοῦ. Καὶ ἦτο μὲν εὐκαταίον, ἂν εἶχωμεν ὅλα τ' ἀπολογιστικά στοιχεία, ἵνα ἐξετάσωμεν τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ 1868 καὶ ἀποφανθῶμεν ἐν συνειδήσει ἐπὶ τῶν δεδομένων αὐτῶν. Διότι παρατηρῶ, ὅτι μεταξὺ τοῦ τέλους τοῦ 1868, ἥτοι τῆς 31 Δεκεμβρίου, ἢ μεταξὺ τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1869, ὅτε λήγει ἡ χρῆσις τοῦ 1868, καὶ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1870, ὅτε ἀρχεται ἡ ἰσχὺς τοῦ συζητουμένου προϋπολογισμοῦ, ὑπάρχει μέγα χάσμα, τὸ χάσμα τῆς διαχειρίσεως καὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1869, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι παντάπασιν γνωστά τ' ἀποτελέσματα. Ἄν εἶχωμεν λοιπὸν τὰ ἀπολογιστικά στοιχεία, θὰ ἤμεθα ἐν πλείοτερά συνειδήσει τῶν πραγμάτων.

Καὶ μ' ὅλα ταῦτα θέλω κάμει ἄλλην ἐκδρομὴν, σπριζομένην εἰς τὴν ἀπαίτησιν τὴν ὁποίαν ὁ κ. Σωτηρόπουλος καὶ ὁ κ. Κεχαγιᾶς ἐξήνεγκον χθές, ἥτοι εἰς τὴν κατάστασιν τῶν ἐκτάκτων ἐσόδων τοῦ 1868 καὶ 1869 καὶ τῶν ἐκτάκτων ἐσόδων τῶν δύο τούτων ἔτων, καὶ θέλω σὺς ἀποδείξει, ὅτι τὰ συμπέρισμα τοῦ κ. Δεληγεώργη δὲν εἶναι ἀκριβὴ. Ἀφίνω τοὺς συνδυασμοὺς τῶν ἀριθμῶν, τοὺς ὁποίους ὁ κ. Δεληγεώργης ἔκαμε, καὶ κάμνω ἄλλους.

Συγχωρήσατέ μοι ὁμως νὰ κάμω μίαν παρατήρησιν προηγουμένως, ἡ ὁποία νομίζω ὅτι ἀναιρεῖ ὅλον τὸν ἐπίλογον τοῦ

κ. Δεληγεώργη. Ὁ κ. Δεληγεώργης εἶπεν ὅτι τὴν 31 Δεβρίου 1869 θέλει εὗρεθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὗρεθῇ τὴν 31 Δεβρίου 1868, καὶ 31 Δεβρίου 1867, καὶ 31 Δεβρίου 1866, 1865, δηλ. θέλει ἔχει ἀνάγκην χρημάτων ἵνα καλύψῃ τὰ ἐξόδα τοῦ Κράτους, καὶ διὰ τὴν ἐλλείψιν αὐτῶν θέλει εὗρεθῇ εἰς στενοχωρίαν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ κ. Δεληγεώργη προάγει τὸ ἐξῆς συμπέρασμα· ὅτι, ἀφοῦ αἱ στενοχωρίαι εἰς τὰς ὁποίας εὗρεθῇ ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1869 ἦσαν αἱ αὐταὶ μετ' ἐκείνας εἰς αἱ εὗρεθῇ καθ' ὅλα τὰ προηγούμενα ἔτη, καὶ εἰς τὰς ὁποίας θέλει εὗρεθῇ καθ' ὅλα τὰ ἐπόμενα, ἐπειτα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπραξε καλῶς, ποιήσασα χρῆσιν πρὸς θεραπείαν τῶν στενοχωριῶν τῆς τούτων τοῦ μετὰ τῶν τραπέζων δανείου.

Αὐτὸ εἶναι κάπως ἀληθές, ἀλλὰ μετ' ἀπορίας οὐσιώδεις. Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους, οἱ ὅποιοι ἀσχολοῦνται εἰς τὰ οἰκονομικὰ, ὀλιγώτερον δὲ πάντων εἰς ἐμὲ, ὅτι κατὰ τὸ τέλος παντὸς ἔτους, ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ χρόνων, ἀπὸ τοῦ 1848 ἰσως καὶ ἐντεῦθεν, δὲν ὑπάρχουσι περισσεύματα διὰ νὰ καλυφθῶσι τὰ ἐλλείμματα τῶν ἀγόνων μηνῶν. Ἐπομένως ὅτι αἱ κυβερνήσεις εὗρεσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξέσωσι χρήματα, ἵνα συμπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματα τῶν ἐσόδων, ἵνα καλύψωσι τὰ ἐξόδα τῆς τακτικῆς διοικήσεως. Ὅλαι αἱ κυβερνήσεις εὗρεθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην, εἰς ταύτην θέλομεν εὗρεθῇ καὶ ἡμεῖς· ἀλλὰ τὴν πρώτην Ἰανουαρίου 1869 δὲν εὗρεθημεν μόνον εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάγκην, νὰ ἐξέσωμεν χρήματα ἵνα καλύψωμεν τὰ ἐξόδα τῆς τακτικῆς διοικήσεως τῶν ἀγόνων μηνῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς πολὺ μεγαλειτέρα, ὅπως οἰκονομησώμεν χρήματα, ἵνα καλύψωμεν τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ κράτους διὰ τὰς ἐκτάκτους ἀνάγκας, τὰς ὁποίας εἶχαν, καὶ εἰς ταύτας ἐδαπανήσαμεν 10 ἑκατομμύρια· ἀλλ' εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην δὲν θέλομεν εὗρεθῇ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1870, διότι αἱ ἐκτακτοὶ ἀνάγκαι ἐξέλειψαν, θέλομεν δὲ εὗρεθῇ μόνον εἰς τὰς συνήθεις ἐκείνας ἀνάγκας, τὰς ὁποίας αἱ κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις ἐθεράπευσαν συνομολογήσασαι προσωρινὰ δάνεια, τὰ ὅποια ἐπλήρωσαν ἐκ τῶν μεταγενεστέρων εἰσπράξεων τῶν εὐφώρων μηνῶν. Ἐπομένως εἰς τὴν ἐκτακτὴν ταύτην ἀνάγκην δὲν θέλει εὗρεθῇ ἡ Κυβέρνησις οὐδὲ κατὰ τὸν Ἰανουάριον, οὐδὲ κατὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας τοῦ 1870, διότι εἰς παραπλησίαις ἐκτάκτους ἀνάγκαις εὗρεθῇ ἡ ἐνεστῶσα Κυβέρνησις, οὐ μόνον κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1869, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον, Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον τοῦ 1869.

Ἀληθῶς κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ 1869 εἶχε νὰ φροντίσῃ περὶ συμπληρώσεως τῶν ἐλλειμμάτων τῶν ἐσόδων, συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἐξόδα, διότι ἦσαν περισσότερα τὰ ἐξόδα ἀπὸ τὰ κατὰ τοὺς ἀγόνους τούτους μῆνας ἐσοδα, ἀλλὰ προσέτι εἶχε νὰ φροντίσῃ περὶ θεραπείας τῶν ἐκτάκτων ἀναγκῶν. Κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον ἐπηκολούθη νὰ ἔχῃ τὸ διπλοῦν αὐτὸ ἔδαρος, καὶ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν ἐσόδων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐκτάκτων ἀναγκῶν· ἀλλὰ κατὰ τὸ 1870 δὲν θέλει ἔχει τὴν ἀνάγκην αὐτὴν, παρὰ μόνον νὰ καλύψῃ τὰ ἐλλείμματα, τὰ ὅποια ἡ ἀγονότης τῶν πρώτων μηνῶν πρᾶγει. Τὰ ἐλλείμματα ταῦτα θέλουσιν ὑπάρχει καὶ κατὰ τὸ 1870 καὶ κατὰ τὸ 1871 καὶ κατὰ τὸ 1872, μέχρις οὐ κατορθωθῇ διοικήσις μᾶλλον καλὴ ἢ οἰκονομικῇ ἐπιτηδειοτέρα, καὶ περιποιήσῃ εἰς τὸ δημόσιον ταμίον ἀποθεματικὸν πλεῖσμμα εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ...

Θ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΝΝΗΣ. (ἐκτογγ. ἐξωτερικῶν). Τὸ πρᾶγμα εἶναι φηλαρητόν, ἂν μοὶ ἐπιτρέψῃτε νὰ καὶ ἀναφέρω τὰς ἐκτάκτους δαπανὰς, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ἔκαμε κατὰ τὸ 1869. Ἀκούσατε. Κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1870 εἶναι θέλει ἔχει ἡ Κυβέρνησις ἀνάγκην νὰ πληρώσῃ 2,650,000 εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Κρητικῆς ὑποθέσεως, ἥτοι εἰς πληρωμὰς τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐ-

Βολήν νά ἐγερθῶσι. (ἐγείρονται ὀλίγοι). Δέν παραδέχθη. ΤΙΝΕΣ (ἐκ δεξιῶν). Παραδέχθη. Τό ἀντιθέτον, κ. πρόεδρε, (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οἱ παραδεχόμενοι τήν ἐλάττωσιν νά ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται πολλοὶ ἐκατέρωθεν).

ΠΟΛΛΟΙ. Δέν ἐννοήσαμεν, κύριε πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οἱ παραδεχόμενοι τήν ἐλάττωσιν... ..

ΤΙΝΕΣ (ἐκ δεξιῶν). Τό περί ἀναβολῆς τί ἐγίνετο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀπερίφραστη τὸ ὁμολογεῖ καὶ ὅλον τὸ γραφεῖον.

ΤΙΝΕΣ (ἐκ δεξιῶν). Ὁχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Σὲ παρακαλῶ μὴ ἐπιμένετε.

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Τὸ ἀντίστροπον, διὰ νά περσθῶσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Πολὺ καλὰ. Οἱ μὴ παραδεχόμενοι τήν ἀναβολήν νά ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται πολλοὶ ἐκατέρωθεν).

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός) καὶ ΕΤΕΡΟΣ. Κύριε πρόεδρε, δέν ἐννοήσαμεν (μέγας θόρυβος).

ΤΙΝΕΣ (ἐκ δεξιῶν). Παραδέχθη τώρα, κ. πρόεδρε.

ΤΙΝΕΣ (ἐκ ἀριστερῶν). Δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως λοιπὸν, κύριε πρόεδρε (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Επιμένετε, κύριοι;

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Κύριε πρόεδρε, δέν σὰς ἐννόησαν· ἡ δευτέρα ἐρώτησις ἐπρίπε νά τεθῇ οὕτως· οἱ μὴ παραδεχόμενοι, συγχύσθησαν λοιπὸν καὶ ἐσηκώθησαν καὶ ἀπὸ τὴν μίαν μερίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην.

ΠΟΛΛΟΙ. Βιβλια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λοιπὸν καθήκατε εἰς τὰς ἑδρας σας· ἡ πρώτη ἐρώτησις ἦτο νά ἐγερθῶσιν οἱ παραδεχόμενοι· τώρα δὲ ἀντίστροφα, οἱ μὴ παραδεχόμενοι. Οἱ μὴ παραδεχόμενοι λοιπὸν τὴν ἀναβολὴν νά ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται οἱ περισσότεροι). Ἀπερίφραστη ἡ ἀναβολή.

ΤΙΝΕΣ (ἐκ δεξιῶν ἐγείρονται). Λύριον.

ΕΤΕΡΟΙ (ἐκ ἀριστερῶν). Τώρα!

Πολλοὶ ἐκ δεξιῶν ἐγείρονται διὰ ν' ἀναχωρήσωσι (θόρυβος μέγας).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Παρακαλεῖσθε, κύριοι, μὴ φεύγετε καὶ παρπονεῖσθε μετὰ ταῦτα, ἀν λαμβάνωνται αἱ ἀποφάσεις ἐν ἀπουσίᾳ ὑμῶν! Μὴ φεύγετε!

ΑΘ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Μὰ νομίζομεν, ὅτι εἶναι ὥρα νά φέγωμεν.

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Νά τελειώσῃ αὐτὸ τὸ ἄρθρον.

... .. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ. Κύριε πρόεδρε, δέν ἔχει καμμίαν σχέσιν αὐτὸ μὲ ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρασθε.

Τότε ἦτο συγκεχυμένη ἡ ἀπόφασις, δέν ἦτο διακεκριμένη· ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅποιον ἀναφέρεται εἶναι πρόφασις.

ΚΟΥΜΟΥΝΑΟΥΡΟΣ. Πολὺ καλὰ, προχωρήσατε μὴ χάσωμεν τὸν καιρὸν μας (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δέν ἔμποροῦμεν νά προχωρήσωμεν ἐν θόρῳ καὶ νά λέγατε ὅτι υπολείπουμεν τὰς ἀποφάσεις. ἔχουν πλὴν ψήφισιν νά τὴν λάβουν, ἄλλως νά υποταχθῶν (θόρυβος).

Ἀπερίφραστη λοιπὸν ἡ ἀναβολὴ ἐργόμεθα εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ (θόρυβος μέγας). Οἱ παραδεχόμενοι τὸ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ νά ἐγερθῶσιν. (ἐγείρονται οἱ περισσότεροι). Παραδέχθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ (ἀναγινώσκει). «Ἄρθρον 3. Προσωπικὸν οἰκονομικῶν ἐπιθεωρητῶν 4,320.»

ΚΑΛΑΜΟΓΛΑΡΤΗΣ. Ἐδῶ εἶναι ἡ θέσις μίαις παρατηρήσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἂς ἀναγνωσθῇ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ (ἀναγινώσκει). «Ἐν τέλει δὲ ἡ ἐπιτροπὴ συ-

νιστῇ πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν τὴν ταχεῖαν περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν οἰκοπέδων Πατρῶν, καὶ πρὸς τοῦτο φρονεῖ συνταγματικὸν τὸν διορισμὸν εἰδικῶς ὑπαλλήλου ὡς προϊσταμένου.»

ΚΑΛΑΜΟΓΛΑΡΤΗΣ. Παρακαλῶ τὴν Βουλὴν λοιπὸν νά δεχθῇ τὴν προσθήκην ἐνὸς πολλὰ εἰδικῶς ὑπαλλήλου δι' αὐτὸ, τὸ ὅποιον ἐγένετο ὁ γάρδικος κόμπος, καὶ αὐτὸ εἶναι συμφέρον καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν συμπολιτῶν μου.

ΚΟΥΜΟΥΝΑΟΥΡΟΣ. Τὸ ὑπουργεῖον τὸ δέχεται;

ΠΟΛΛΟΙ. Δέν ὑπάρχει ἀντίρρησης (θόρυβος).

ΒΑΛΑΣΟΠΟΥΛΟΣ. Οἱ κύριοι ἀντιπρόσωποι πέρυσιν ἐζήτησαν νά διατηρηθῇ ἐναι ἐπιθεωρητῆς διὰ νά προσδιορισθῇ ὀριστικῶς διὰ τὰ οἰκόπεδα Πατρῶν· καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς αὐτὸ λέγει. Ὑπάρχει λοιπὸν ἡ πίστις· ἄλλο ἂν δέν τὴν μεταχειρίσθη.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Δέν τὸν εὔρον εἰς τὰς Πάτρας πέρυσιν.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Σὲς λέγω, κύριοι, ὅτι εἶναι τῆς ἀπολύτου ἐνάγκης νά δοθῇ ἐν τέλει εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τῶν ἀποζημιώσεων, διότι χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1830· καὶ μὴ νομίσῃτε ὅτι πρόκειται περὶ χάριτός τινος, πρόκειται περὶ ἀπονόμης δικαιοσύνης· διότι ἡ πόλις τῶν Πατρῶν δέν εὕρισκετο ἐπὶ Τουρκοκρατίας τοποθετημένη εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὅποιαν ἡ κυβερνήσις ἠθέλησε νά τὴν μεταφέρῃ ἀφοῦ δὲ ἀπεράσισε νά τὴν μεταφέρῃ εἰς τὸ παρῶν διὰ νά μὴ ζημιωθῶν οἱ κάτοικοι, διέταξε νά λάβῃ ἕκαστος εἰς τὴν νέαν πόλιν οἰκόπεδα ἴσως ἐκτάσεως τῶν ὅσα εἶχεν εἰς τὴν παλαιάν.

Ἐν τούτοις ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ μένει εἰσαὶ ἐκκρεμῆς· τινὲς ἔλαβον, τινὲς δέν ἔλαβον, τινὲς ἐκ τῶν λαβόντων ἔχουν τίτλους τακτικούς, ἄλλοι δέν ἔχουν καὶ πολλοὶ στεροῦνται καθ' ὅλοκληρίαν τῶν ἰδιοκτησιῶν των, διότι ἐφημερίσθη σχέδιον εἰς τὴν παλαιάν πόλιν καὶ ἐμποδίζονται οἱ ἔχοντες ἐκεῖ οἰκόπεδα νά τὰ μεταχειρισθῶν. Διὰ τοῦτο πρέπει νά γενῇ οἰαδήποτε θυσία ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς· διὰ νά δοθῇ ἀνεῦ ἀναβολῆς ἐν τέλει. Λοιπὸν, ἀφοῦ ὁ εἰς ἐπιθεωρητῆς, ὅπως λέγει ὁ κ. ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν, εἶναι χρήσιμος διὰ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν καὶ δέν δύναται νά ἐνασχοληθῇ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν οἰκοπέδων τῶν Πατρῶν, εἶναι ἔργον δικαιοσύνης νά προσθέσῃτε ἀκόμη ἕνα ἄλλον ἐπιθεωρητὴν, ὅστις ν' ἀσχοληθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Ὅταν ἦλθον εἰς τὸ ὑπουργεῖον εὔρον ἕνα καὶ μόνον ἐπιθεωρητὴν, τὸν ὅποιον τῶνόντι ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ περίου προσέθεσε ῥητῶς δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν. Ὅταν ἦλθον εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τὸν εὔρον εἰς τὴν Κέρκυραν ἀπισταλμένον ὡς ἐπιθεωρητὴν ἐπὶ τοῦ ἑλαίου. Ἐγένοντο παραστάσεις ἐκ μέρους τῶν κ. Βουλευτῶν ἐκ Πατρῶν καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ἔφερον εἰς Πάτρας, ὅπου καὶ διαμένει μέχρι πρό ὀλίγον. Ἀλλ' αὐτὸς εἶναι ἀναγκαῖος διὰ ν' ἀποστέλληται εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κράτους πρὸς ἐπιθεωρήσεις. Νομίζω λοιπὸν καὶ ἐγὼ καλόν, ὅτι πρέπει νά προστεθῇ ἀκόμη εἰς ἐπιθεωρητῆς διὰ νά χρησιμεύσῃ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν οἰκοπέδων Πατρῶν.

ΡΟΥΦΟΣ. Ἀποκλειστικῶς ὅμως, κ. Σωτηρόπουλε, χωρὶς νά δύναται καμμίαν Κυβέρνησις νά τὸν κινήσῃ ἀπ' ἐκεῖ.

ΒΑΛΑΣΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁ κ. ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν κατάρτησιν αὐτοῦ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, εἶπεν, ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἔχει ἀνάγκην ὀκτώ ἐπιθεωρητῶν. Ὅταν ἐγὼ πέρυσιν ἔφερον τὴν ἐλάττωσιν, εἶπον καὶ τοὺς λόγους πρῶτον, ὅτι οἱ ἐπιθεωρηταὶ δέν τοὺς μεταχειρίζονται ὅπου ἐπρέπε· πολλάκις ἀθῆνται εἰς Ἀθήνας καὶ σπανίως μεταφέροντο· πάντοτε εἶχον μίσην διὰ νά μὴ κάμουν τὸ ἔργον των· δεύτερον ἐστοχάσθη ὅτι ἔμπορεῖ ὁ ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν ἀπὸ τὴν κεντρικὴν

υπηρεσίαν ν' αφαιρέση υποδεικνύοντες υπαλλήλους να τους μεταχειρισθῇ διότι πιστεύω, ότι εάν μία δραστήρια ενέργεια, μία εργασία επίμονος των υπαλλήλων της κεντρικῆς υπηρεσίας γίνη, ἔμπορεῖ κατὰ πολὺ νὰ ἐλαττωθῇ τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου. Ἐνόμιζον λοιπὸν, ὅτι διὰ δύο μῆνας ἔμπορεύσε ν' ἀποσπάσῃ πολὺ καλὰ ὁ ὑπουργὸς τρεῖς, τέσσαρας υπαλλήλους ἀπὸ τὴν κεντρικὴν υπηρεσίαν. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον κατήργησα, καὶ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ μέτρον τοῦτο· τὸν ἕνα δὲ ἐπιθεωρητὴν τὸν ὅποιον ἡ Βουλὴ ἐκράτησε, τὸν ἐκράτησεν ἀποκλειστικῶς δι' αὐτὴν τὴν υπηρεσίαν. Εἶναι ῥητῶς ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, ὅτι ὁ ἐπιθεωρητὴς μένει διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν οἰκονομικῶν τῶν Πατρῶν. Εάν λοιπὸν ὁ διαδοχὸς μου ὑπουργὸς δὲν θέλῃ νὰ τὸν μεταχειρισθῇ διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν οὔτε διὰ τὴν Κέρκυραν, οὔτε διὰ τὸ Κατάκωλον, νομίζετε, ὅτι καὶ δεύτερον εάν εἶατε θ' ἀρκέσει ὁ λόγος εἶ.αι νὰ μὴ παραβῇ τὴν ἀπόφασίν σας, καὶ ἂν ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἦναι τοιαύτη, ἀρκεῖ εἰς ἐπιθεωρητὴς· ἄλλως θὰ ἀναγκασθῶν 8 καὶ τότε πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τοὺς ἄλλους (θέρυβος). Ἐπιθεωρητὴς διὰ τὰ οἰκονομικά τῶν Πατρῶν ὑπάρχει καὶ δὲν πρέπει ὁ ὑπουργὸς νὰ τὸν ἀποσπάσῃ εἰς ἄλλην υπηρεσίαν· αὐτὸ εἶναι ἀποφασισμένον· ἄλλως ἡ Βουλὴ θὰ κάμῃ δαπάνην περιττήν. Ἐπιμένω λοιπὸν, ὅτι ὁ υπάλληλος ὑπάρχει.

ΚΑΛΑΜΟΓΔΑΡΤΗΣ. Δὲν ἐνωθῶ, διατί ἐπιμένει ὁ συνάδελφος μας Βαλασόπουλος, ἀφοῦ ὁ ὑπουργὸς συμφωνεῖ, ὅτι ἔχει ἡ

νάγκην ἐνὸς ἐπιθεωρητοῦ διὰ τὰς ἄλλας υπηρεσίας καὶ ἐνὸς διὰ τὰς Πάτρας.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Ὅπως εἶπον, κ. Πρόεδρε· νὰ προστεθῇ εἰς ἀποκλειστικῶς δι' αὐτὴν τὴν υπηρεσίαν.

ΖΑΪΜΗΣ. Τὸ ἀρθρὸν 4320 θὰ γίνῃ 8640.

ΠΟΛΛΟΙ. Δὲν ὑπάρχει ἀντιρρησης.

ΖΑΪΜΗΣ. Ἀφοῦ εἰς βουλευτὴς ὡμίλησεν ἐναντίον, πῶς δὲν ὑπάρχει ἀντιρρησης;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀπέσπυν. Οἱ παραδεχόμενοι τὴν προσθήκην ἐνὸς ἐπιθεωρητοῦ, προσδιορισμένου διὰ τὰς ἐργασίας τοῦ σχεδίου τῶν Πατρῶν, νὰ ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται πάντες). Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη. Αὔριον, κύριοι, πρωταίτερον νὰ ἐλθωμεν ἐδῶ.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Κύριε Πρόεδρε, ἐρχόμεθα μερικοὶ ἀπὸ τὰς 11, πέραν τῶν 5 δὲν ἔμπορεύμεν νὰ καθήσωμεν.

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ. Αὔριον συνεδρίασιν δὲν θὰ ἔχωμεν, διότι ἀπέθανεν ὁ ἀντιστράτηγος Χατζῆ Πέτρος.

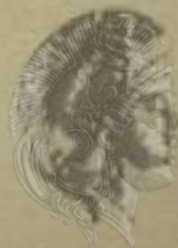
ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Νὰ τὸ ἀκούσω ἀπὸ τὸν Πρόεδρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Αὔριον δὲν εἶναι συνεδρίασις, μεθαύριον.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

(Ὅρα 6 Μ. Μ.)

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ιδιαιτέρων αὐτοῦ καθηκόντων, νὰ κατασταθῇ ἐνήμερον καὶ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἐργασίας του· ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶναι ὅτι τὸ λογιστήριον δὲν περιορίσθη εἰς μόνον τὰ ἰδιαιτέρα αὐτοῦ ἔργα ἀλλὰ ἀνέλαβε καὶ τὴν καταδίωξιν, ἡ ὁποία δὲν ἀνήκει εἰς αὐτὸ, ἀνέλαβε τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν καθυστερούντων καὶ τὰ δάνεια· σήμερον δὲ ὁ διευθυντὴς τοῦ λογιστηρίου ἐφορτῶνται ἀκόμη περισσότερα καθήκοντα, διότι, ὅστις ὑπάγει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, θὰ ἴδῃ τὸν κύριον διευθυντὴν μὲ μίαν πέναν συνήθως εἰς τὸ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ δωμάτιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν νὰ μεταδίδῃ εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, ἀπὸ τοῦ ταμεῖου εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὸ τυπογραφεῖον καταγιγνώμενος εἰς ἔργα ἀσχετὰ μὲ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου. Διὰ τοῦτο φρονῶ, ὅτι ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν ἐγκρίτως λογαριασμοὺς καὶ ἀπολογισμοὺς καὶ νὰ μὴ παρουσιασθῶσι καὶ πάλιν τὰ αἴσχη, τῶν ὁποίων μάρτυρες ὑπῆρχαμεν ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ἡ δὲ κυβέρνησις νὰ δύναιται νὰ φέρῃ ἀκριβεῖς σημειώσεις, πρέπει τὸ γενικὸν λογιστήριον νὰ περιορισθῇ εἰς μόνον τὴν συγκέντρωσιν καὶ τὴν καταστίχωσιν τῶν διαφόρων λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων, ν' ἀρτῇ δὲ τὰ ἄλλα. Καὶ ἡ μὲν προεξέλεγχις πρέπει νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὴν ὀριστικὴν ἐξέλεγχιν τοῦ συνεδρίου, διότι καλὸν ἔστω νὰ γίνηται διπλὴ ἐξέλεγχις· ἀλλ' ἀπὸ ἡ πρώτη ἐξέλεγχις δὲν χρησιμεύει εἰς τίποτε ἄλλο, παρὰ εἰς τὸ νὰ μὴ γίνηται καὶ ἡ δευτέρα, καὶ νὰ μὴ ἔχωμεν ποτὲ ἐξέλεγχιν, προτιμότερον εἶναι νὰ λείψῃ αὕτη καὶ νὰ περιορισθῶμεν εἰς μίαν καὶ μόνον ἐξέλεγχιν τὴν ὑπὸ τοῦ συνεδρίου. Τὸ προσωπικὸν τῶν ταμείων, ἡ καταδίωξις τῶν καθυστερούντων καὶ τὰ δάνεια ν' ἀνατεθῶν εἰς ἄλλα τμήματα τοῦ ὑπουργείου· οὕτως δὲ τὸ λογιστήριον δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀπλὸν τμήμα τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν· ἐπομένως προτείνω νὰ ἐλαττωθῇ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον σημειοῦται εἰς τὸν προϋπολογισμόν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου.

ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Μὴ ἐπιμένετε.

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Κύριοι, δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὴν ἐλάττωσιν, τὴν ὁποίαν προτείνει ὁ κ. Σωτηρόπουλος, διότι ἡ ἐλάττωσις συνδέεται μὲ καινοτομία· περὶ τὸ λογιστικὸν τοῦ κράτους· δὲν εἶναι εὐκόλον, διότι ἡ γνώμη τοῦ κ. Σωτηρόπουλου εἶναι κατὰ τῆς διοικητικῆς προεξέτασις τῶν ὑπολόγων τοῦ κράτους ὑπὸ τοῦ λογιστηρίου, ἀμέσως ἡ κυβέρνησις ν' ἀποδεχθῇ τὴν γνώμην αὐτήν, καὶ ν' ἀνατρέψῃ μίαν νομοθεσίαν, ἡ ὁποία πρὸ 18 ἐτῶν διέπει τὸ κράτος. Δὲν λέγω, ὅτι ἡ γνώμη τοῦ κ. Σωτηρόπουλου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν εἶναι ὁρμή· ἴσως κατὰ μίγα μέρος δύναται νὰ συμμερισθῇ τὴν γνώμην των, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ σπουδαῖον, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν πρὶν ἢ ἡ κυβέρνησις καὶ ὁ ἀρμόδιος ὑπουργός πεισθῇ περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον προτείνει, δὲν εἶναι εὐκόλον ν' ἀπαλειφθῇ ἡ δαπάνη διὰ τὸ λογιστήριον. Ἐκτός τούτου ἡ ξεῦρετε ποῖον εἶναι τὸ οὐσιώδες, ὅταν θέλατε νὰ ἔχατε ἀπολογισμὸν καὶ ἀκριβεῖς καταστάσεις τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ τόπου; τὸ οὐσιώδες εἶναι ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἐνήμερον· ὁποιοῦδήποτε δὲ σύστημα καὶ ἂν παραδεχθῆτε, δὲν δύναται τοῦτο νὰ κατορθωθῇ εὐκόλως. Καὶ βεβαίως ἀπαιτεῖται θυσία τις ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου διὰ νὰ κατορθωθῇ, ὅτι ὅλοι οἱ βουλευταὶ σήμερον τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐπιζητοῦσι, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι ὀρθότατον· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐγγραφῇ ὡς τακτικὸν ἔξοδον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἄν ἡ κυβέρνησις πεισθῇ ὅτι διὰ νὰ γίνῃ τὸ λογιστήριον ἐνήμερον ἀπαιτεῖται δαπάνη τις ἑκακτὸς δι' ἐν ἢ δύο ἑτα, τότε θέλει παρουσιάσῃ νομοσχέδιον περὶ τούτου ζητοῦσα ἀπλῶς πίστωσιν χωρὶς νὰ ἐγγραφῇ σήμερον εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Ἄν δὲ πεισθῇ ἡ κυβέρ-

νησις, ὅτι διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ συστήματος τοῦ προταθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Κομμουνδούρου καὶ ὑποτιτρυθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Σωτηρόπουλου, τὸ προσωπικὸν τοῦ συνεδρίου ἐπαρκεῖ, ἡ κυβέρνησις δὲν θέλει προῶν εἰς αἴτησιν νέας δαπάνης.

Ὁ κ. Σωτηρόπουλος ὁμιλῶν ἀνέφερεν μίαν λέξιν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι βεβαίως λίαν κινεδοουλευτική· ὡς εἶπεν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ληρῇ μέτρον ἵνα μὴ παρουσιάζωνται τὰ αἴσχη, τὰ ὁποία παρουσιάσθησαν. Νομίζω ὅτι ἡ λέξις αὕτη δὲν ἔστω λίαν προσφθής οὐδὲ κινεδοουλευτική. Ὁ κ. Κεχαγιᾶς εὐλακρινέστερος ὡς εἶπεν ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου χρονολογεῖται πρὸ καιροῦ, καὶ ὡς ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐλλείψις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου δὲν πηγάζει ἐκ τῆς ἀνεκανόντητος τῶν ὑπαλλήλων ἢ τοῦ διευθύνοντος τὸ λογιστήριον· ὁ κ. Κεχαγιᾶς ὡς εἶπε καθάρως, ὅτι εἰς τὸ λογιστήριον ἐπιβλήθησαν καθήκοντα, τὰ ὁποία ἀπερρόρησαν τὸν περισσότερον χρόνον. Καὶ δὲν εἶναι, κύριοι, ἀληθές ὅτι τὸ λογιστήριον ἰδιοποιήθη καὶ ἐσφετερίσθη καθέκοντα ἑτέρων τμημάτων· τὸ λογιστήριον ἦτο μέχρι τινὸς ἐνήμερον καὶ ὁ κ. Κεχαγιᾶς νομίζω ἐπὶ τῆς ὑπουργείας του παρουσίατε τοὺς ἀπολογισμοὺς τοῦ 59 καὶ 60, ἂν δὲν ἀπατώμαι.

ΤΙΝΕΣ. Τοῦ 59.

ΖΑΪΜΗΣ. Καὶ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τοῦ 60. Τὸ λογιστήριον μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως ἦτον ἐνήμερον, διότι εἶχε καὶ εὐθύνην, ἐπελθοῦσης ὁμοῦ αὐτῆς καὶ τῆς μεσοβασιλείας, ἡ ὁποία ἐχαλάρωσε κατὰ πολὺ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς διοικήσεως, ἐπηρεάσθη καὶ τὸ λογιστήριον. Μετὰ τὴν ἐνωσιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἀναμειβόμενος προσέθηκε νέα καθήκοντα εἰς τὸ λογιστήριον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ προσωπικὸν τὸ ὁποῖον εἶχε κατὰ τὸ 53, ὅτι διὰ νέου νόμου ὁργάνισεν αὐτὸ ὁ σεβαστὸς πρόεδρος τῆς Βουλῆς, δὲν ἔδυνάτο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τόσα καθήκοντα τὰ ὁποία εἶχεν. Ὁ κ. Κεχαγιᾶς, ὁ ὁποῖος ἔχει τόσην λογιστικὴν ἱκανότητα, γνωρίζει καλλίστα ὅτι ἡ τράπεζα, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τόσα ἔσρη, τότε καθήκοντα, δὲν ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ τόσας διατυπώσεις ὅσας πρέπει νὰ ἐκπληροῖ τὸ λογιστήριον, ὅτι ἡ τράπεζα ἔχει τὸ τριπλάσιον προσωπικὸν ἀπ' ὅτι ἔχει τὸ συνέδριον καὶ διὰ τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τόσην καλὴν καὶ ἀνθρώπινον κατάστασιν. Ἠθέλον, κύριοι, νὰ εἶπω τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις διότι δὲν ἐπιθυμοῦσα ὅμως τῆς ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον ἐκπληροῖ ὅσον εἶναι δυνατόν καλλίτερον τὰ καθήκοντά του, νὰ ἐπιβαρύνεται μὲ τόσας μορφάς.

Ἐρχομαι καὶ πρὸς τὴν οὐσίαν καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἶπω ὅ,τι εἶπον. Ἐπαναλαμβάνω ὅ,τι εἶπον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις σήμερον δὲν δύναται νὰ δεχθῇ οὐδεμίαν ἐλάττωσιν, διότι ὅ,τι καὶ ἂν πράξῃ εἴτε αὐξήσιν ζητήσῃ εἴτε ἐλάττωσιν, αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐν μέτρον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἔλθῃ περὶ νέας διοργανώσεως τοῦ σώματος τούτου.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἐγὼ δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν πρότασιν τῆς ἐλαττώσεως τοῦ προσωπικοῦ· διότι κατὰ τὴν πεποιθήσιν μου ὅχι μόνον δὲν εἶναι ἐπιδεικτικὸν ἐλαττώσεως, ἀλλὰ καὶ αὐξήσεως· ἀλλὰ δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν ἐξήγησιν τοῦ κυρίου πρωθυπουργοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπεν ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ λογιστηρίου εἶναι καλὴ· ἀλλὰ δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν σκοπὸν του. Αὕτη ἡ κατάσταση χρονολογεῖται πρὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ θὰ σκεθῇ ἡ κυβέρνηση ἐάν ἦναι δυνατόν νὰ διορθωθῇ. Οἱ συντάξαντες τὸν προϋπολογισμόν τοῦ 1870 καὶ ἀναγνωρίζοντες ὅπως εἶναι τὸ λογιστήριον, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διορθωθῇ ἐπρότεινεν ὁ κ. πρωθυπουργός νὰ παραδεχθῶμεν αὐτὴν τὴν δαπάνην ἀνευ ἄλλου μέτρου. Τί θὰ εἶπε αὐτό; θὰ εἶπεν ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1870 τὰ ἴδια θὰ ἔχωμεν ἢ μία κυβέρνησις ν' ἀποδίδῃ τὸ σφάλμα εἰς τὴν ἄλλην καὶ ποτὲ δὲν θὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, καὶ τὸ χειρότερον ὅτι, ὅσον παρατείνεται ὁ καιρὸς,

θεσις αὐτὴ καὶ τοῦτο δύναιται νὰ τὸ ὁμολογήσω. Λοιπὸν ἐλαβὼν ὅλα ὑπ' ὄψιν μου καὶ ἐδεδοίωσα καὶ τὸν κύριον Κωνσταντῶ καὶ τὴν Βουλὴν, ὅτι ἐσυζήτησα αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἐλπίζω τάχιστα νὰ σὰς εἰπῶ τὴν γνώμην μου, καὶ πιστεύω νὰ εὐριθὲς σύμφωνος μετ' ἐμὲ καὶ ὁ κύριος Κωνσταντῆς, ἀλλ' αὐτὸ ὅμως δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ. Εἶναι δὲ ἀληθὲς ὅτι εἶναι καταπεύγον' ἐπομένως ἡμποροῦσε νὰ συζητηθῇ διὰ πρώτην καὶ δευτέραν φοράν καὶ κατὰ τὴν τρίτην συζήτησιν ἡμπορεῖτε νὰ εἰπῆτε, ἂν τὸ δέχεσθε ἢ ὄχι. Δὲν ἐπιμένω δὲ παντάπασι εἰς τοῦτο, λέγω δὲ μόνον, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι λίαν καταπεύγον.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Γνωρίζετε νὰ εἰπῆτε, ὅτι προέρχεται ἀπὸ καταδιώξεις ποινικὰς καὶ πολιτικὰς ἢ ἀπὸ λαθρεμπορίας;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὡς *ὁπαιγὸς Οἰκονομικῶν*). Κυρίως, περὶ αὐτῶν πρόκειται, περὶ λαθρεμπορίων, τὰ ὅποια ὡς γνωρίζετε διὰ τῆς ἑπτανησιακῆς νομοθεσίας ὑπῆγοντο εἰς τὰς ποινικὰς καταδιώξεις.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ἐγὼ νομίζω πῶς δὲν εἶναι ἀνγκαῖοι ὁ Νόμος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Ἀλλὰ τὰ δικαστήρια, κύριε Κουμουνδούρε, προφυλακίζουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐνεκὰ τοῦτου ἐφυγαν πολλοὶ οἰκογένειαι. Κύριοι, ὁ κύριος Κουμουνδούρος ἄλλοτε ἐξέτρεξεν αὐτὴν τὴν γνώμην, ὅτι αὐτοὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ καταδιωχθῶν ποινικῶς. Ἐν τούτοις ὅμως οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ αἱ ἀνακριτικαὶ ἀρχαὶ προέβησαν εἰς προφυλακίσεις καὶ διὰ τοῦτο ἀνεχώρησαν πολλοὶ οἰκογένειαι.

ΛΘ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Κατὰ τὴν συζήτησιν λέγονται αὐτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Δὲν πρόκειται περὶ τούτου, πρόκειται περὶ τοῦ καταπεύγοντος.

ΡΩΜΑΙΟΣ. Καὶ ἂν ἀπορρίψῃ δὲν μᾶς νοιάζει τίποτε, ὥστε μὴν ἀνσυχεῖτε τόσο πολύ.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. ἡμπορεῖτε νὰ φέρτε αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ ἀνακριταὶ προέβησαν εἰς προφυλακίσεις;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Κατὰ τὴν τρίτην συζήτησιν θὰ τὴν φέρω.

ΛΘ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Διεδάσατε τὸν κανονισμόν, διότι ὁ κ. Α. Κρεστενίτης δὲν τὸν ἐδιδάσκει καλὰ· ὁ κανονισμὸς λέγει βῆτω, καὶ παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸν δώσετε νὰ τὸν διαβάσω διὰ νὰ μὴ ἀμφισβῆται ὁ κύριος Κρεστενίτης· « Πᾶσα πρότασις βουλευτοῦ ἢ ὑπουργοῦ παραδίδεται εἰς τὸ προεδρεῖον, ἔγγραφο, καὶ εἰδιοχεῖρας παρὰ τοῦ εἰσάγοντος αὐτὴν ὑπογεγραμμένη, καταχωρίζεται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον ἀριθμουμένον, καθ' ἣν εἰσάγεται χρονολογικὴν τάξιν, ἀνακοινουται εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου κατὰ τὸ 21 ἄρθρον, τυποῦται καὶ διανέμεται πρὸς τοὺς βουλευτάς, συζητεῖται δὲ κατὰ τὴν σειράν τῆς ἐγγραφῆς τῆς, ἐκτὸς ἂν ἡ Βουλὴ κελεύσῃ αὐτὴν καταπεύγουσαν ὁρίσῃ ἄλλην προηγουμένην ἡμέραν πρὸς συζήτησιν. « Ἡ Βουλὴ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς ἀρχῆς ἢ καὶ πρὸ αὐτῆς δύναιται, ἂν τὸ κρίνῃ ἀνγκαῖον, νὰ παρεπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰς κατὰ τὸ 48 ἄρθρον ἀρμοδίους ἐπιτροπὰς. Μὰ τὸ ἐκρίναι ἀνγκαῖον νὰ τὸ στείλῃ; « Ὅριζουσα καὶ τὸν χρόνον ἐντός τοῦ ὁποίου ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐκθεσὶν τῶν. Λοιπὸν ἡ Βουλὴ ἐκρίναι αὐτὸ ἀνγκαῖον νὰ μὴ ὑπάγῃ; προεκλήθη τοιαύτη ἀπόφασις; ὄχι· πῶς λοιπὸν, πῶς ζητεῖται σήμερον νὰ γίνῃ πρώτη συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ; βλέπετε λοιπὸν ὅτι φέρετε τὴν σύγχυσιν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λοιπὸν, κύριοι, ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει αὐρίον;

ΠΟΛΛΟΙ. Αὐρίον.

ΔΕΚΑΣ. Κύριε πρόεδρε, ἡ αὐρίον ἢ μεθ' αὐρίον, ἐγὼ ἀδιαφορῶ τί ἀπερᾶσιν ἢ τί θ' ἀπορρίψῃ ἡ Βουλὴ, παρακαλῶ τὸ προεδρεῖον νὰ μὴ μᾶς παρουσιάσῃ οὐδεμίαν ἐργασίαν χωρὶς νὰ ᾖναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὸ βιβλίον. (ὁ ὁρῶς). Θέλω νὰ ᾖναι ἐν γνώ-

σιν καὶ μεμελετημένον· μὴ μοῦ φέρτε ἐν νομοσχεδίον καὶ καὶ θῆμαι ἐδῶ ὡς ξύλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Πολλὴ καλὰ αὐρίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Πρότασις νόμου τοῦ κ. Ματαξᾶ.

Ἄρθρον 1. «Ὁὐδεὶς βουλευτῆς, δικηγόρος ὢν, δύναιται νὰ παρίσταται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὡς πληρεξούσιος τοῦ δημοσίου πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 2. Ἡ αὐτὴ ἀπαγόρευσις ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς μέχρι τρίτου οἰκσθέντες φρίσας συγγενεῖς αὐτοῦ.»

ΚΟΛΙΑΤΣΟΣ. Θὰ παρακαλέσω τὸν κ. ὑπουργόν νὰ μᾶς φέρῃ κατάλογον τῶν δικηγόρων βουλευτῶν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐστάλησαν εἰς αὐτούς. (ὁ ὁρῶς).

ΠΟΛΛΟΙ. Νὰ τυπωθῇ, κ. πρόεδρε.

ΜΕΤΑΞΑΣ. Παρακαλῶ ν' ἀναγνωσθῇ καὶ ἡ ἐκθεσίς μου, δύω ἀράδες εἶναι.

Ἀναγινώσκεται, ἔχουσα ὡς ἐξῆς·

Πρὸς τὴν Βουλὴν.

Πρὸς ἀποφυγὴν πολλῶν γιγνομένων σκανδάλων, γνωπτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν, καὶ ἰδίως εἰς τὸν δικαστικὸν κόσμον, προτείνω εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐξῆς νομοσχέδιον· ἐπιφυλάσσομαι δὲ νὰ ὑποβάλω ἐν δέοντι πρότασιν νόμου περὶ ἀπαγορεύσεως εἰς τοὺς συγγενεῖς βουλευτῶν τοῦ νὰ διορίζωνται δημοτικοὶ ἐμισθοὶ ὑπάλληλοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Θὰ τυπωθῇ καὶ θὰ διανεμηθῇ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Ὁ κ. Ῥηγόπουλος ὑποβάλλει ἀναφορὰν τῆς χάρας περὶ συντάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀναφορῶν.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Κύριε πρόεδρε, δύω λέξεις, πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ἐμερσίαν διάταξιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Ὁ κ. Πολυλάς ὑποβάλλει πρότασιν νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ΣΜΑ' νόμου τῆς 4. Νοεμβρίου 1867.

ΠΟΛΥΛΑΣ. Ν' ἀναγνωσθῇ.

ΤΙΝΕΣ. Περιττόν, νὰ τυπωθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀρξάτω, κύριοι, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπειτήσῃ ν' ἀναγνωσθῇ.

(Ἀναγινώσκεται) ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς·

Ἄρθρον 1. «Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ ΣΜΑ' νόμου τῆς πρώτης Νοεμβρίου 1867 τροπολογουμένης ὡς ἐξῆς·

Ὁ Νομάρχης καταχωρεῖ εἰς ἐπὶ τούτῳ συνταχθεὶς βιβλίον τὰς δυνάμεις τοῦ ΣΜΑ' νόμου, ὡς καὶ τὰς πρὸ αὐτοῦ εἰς τὴν πρῶτην ἐγγύωριον Κυβέρνησιν ὀρελλομένας προσόδους, προκοινοποιουμένης περιλήψεως τοῦ εἰρημένου βιβλίου.

Ἄρθρον 2. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ ΣΜΑ' νόμου ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Κερκύρας ἤδη κρατούμενοι, ἀπολύονται πάραυτα.

Ἄρθρον 3. Πᾶσα διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

ΠΟΛΥΛΑΣ. Εἶναι φρίσας καταπεύγουσας, διότι πρόκειται ν' ἀρχειθῇ ἀπὸ τῆς ἐγγύωριον διαχειρίσεως τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον ἔχει τῆς προσωπικῆς κρατήσεως κατὰ τῶν ὀρελλομένων τῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ. Εἶμαι ἐναντίος.

ΠΟΛΥΛΑΣ (πρὸς τὸν στενογράφων). Νὰ διακρατήσῃτε ὅτι εἶναι ἐναντίος ὁ κ. Κωσταντῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λοιπὸν νὰ τυπωθῇ.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ἀπὸ τὸ προεδρεῖον τίνας ἐνεκὸν βραδύνει ἢ ἐκτύπωσης τῶν στενογραφημένων πρακτικῶν· ἂν ᾖναι ἑλλείψεις ὑπαλλήλων, πιστεύω, ὅτι ἔχετε τὴν ἀπαιτούμενην πίστωσιν, καὶ θὰ σὰς παρακαλέσω πολὺ ἂν ᾖναι καιρὸς θέσει νὰ τὰς πληρώσῃτε διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ τύπωσις ὅπως καὶ ἄλλοτε.

